

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA DĚJIN UMĚNÍ

**Dívat se, ale nedotýkat se.
Soukromé sběratelství českého skla na příkladu
soukromé sbírky Čestmíra Vančury**

Magisterská diplomová práce

Bc. Kateřina Ottmarová

Vedoucí práce:
doc. Mgr. Ondřej Jakubec, Ph.D.

Olomouc 2020

Místopřísežné prohlášení o autorství

Místopřísežně prohlašuji, že jsem magisterskou diplomovou práci vypracovala samostatně a v práci jsem uvedla veškeré použité informační zdroje.

Bc. Kateřina Otmarová, 1. 5. 2020, Olomouc

Abstrakt

Diplomová práce představuje téma soukromého sběratelství českého skla na příkladu sbírky Čestmíra Vančury. Prvotně odpovídá na otázku, co se skrývá pod pojmem české sklo. Poukazuje především na jeho spojení s politickým využíváním a také s aplikací tohoto pojmu za účelem demonstrace národní identity.

Na jednotlivých příkladech práce prezentuje vlivy působící na činnost sběratele a vývoj sběratelství skla na našem území. Původ sběratelské činnosti lze objasnit na základě funkcí, motivací a stimulací sbírkotvorné činnosti. Ty se stávají důležitým metodickým prvkem v charakterizaci sbírky. Pro lepší orientaci v různých typech sbírkových souborů zachycuje práce také pohled na historii tuzemského sběratelství skla a popisuje jednotlivé historické kolekce.

Stanovené metodické prvky a znalost jednotlivých typů sbírek, pomáhá charakterizovat rozsáhlý sbírkový soubor Čestmíra Vančury. Ve formě kritického katalogu práce eviduje a zhodnocuje kolekci českého skla, která je, jako jedna z mála soukromých sbírek takového formátu, představena veřejnosti.

Abstrakt eng.

The master's thesis presents the topic of private collecting of Czech glass on the example of Čestmír Vančura's collection. It first answers the question of what is hidden under the term Czech glass. It points out, above all, its connection with the political use and also with the application of this concept for the purpose to demonstrate national identity.

On the examples, the thesis presents the influences on the activity of the collector and the development of glass collecting in our territory. The origin of the collector's activity can be clarified based on functions, motivations and stimulation of collecting activities. These become an important methodological element in the characterization of the collection. For better orientation in the types of collection files, the work also captures a look at the history of domestic glass collecting and describes individual historical collections.

The established methodological elements and knowledge of individual types of collections help to characterize the extensive collection of Čestmír Vančura. In the form of a critical catalogue, the work records and evaluates the collection of Czech glass, which, as one of the few private collections of such a format, is presented to the public.

Poděkování

Ráda bych poděkovala především doc. Mgr. **Ondřeji Jakubcovi**, Ph.D. za výborné odborné vedení, cenné rady a připomínky, konstruktivní kritiku, a především za velkou podporu a veškerý vynaložený čas. Mé poděkování patří zejména samotnému sběrateli **Čestmíru Vančurovi**, jenž mi nejen kompletně otevřel svou sbírku i svůj životní příběh, ale poskytnul mi také skvělé podmínky pro badatelskou činnost, zázemí pro studium a velmi vstřícný přístup. Děkuji mu tak za nenahraditelnou příležitost nahlédnout pod pokličku fenoménu soukromého sběratelství z první linie. Velký dík za veškerou podporu, cenné rady a zkušenosti chci vyjádřit také **Silvii** a **Petrovi Štanickým**, **Petru Novému**, **Michalu Motyčkovi** a dalším.

Počet znaků práce: 153 627 znaků

Obsah

Úvodem	
Téma soukromého sběratelství	1–7
Texty o sběratelství, českém skle i sběratelství skla	3–7
<hr/>	
1. „Náš národ, naše sklo, naše hrdost“	
1. Příspěvek k fenoménu českého skla	8–22
1.1. Poznámky k terminologii českého skla	9–15
1.2. Vývoj pojmu české sklo v literatuře	15–19
1.3. „Vytváříme vskutku české umělecké sklo?“ A co to vlastně zanebná? Několik poznámek k definicím pojmu podle Dušana Šindeláře	19–23
<hr/>	
2. „Sběratelství jako fyziognomie světa věcí“	
2. Kapitola o sběratelství a sběratelství skla především	24–51
2.1. Sbírání umění i harampádí. Několik poznámek k ukotvení pojmu sběratelství a jeho jednotlivostí	25–28
2.2. Fascinace a kumulace. Sběratelství skla a jeho specifika	29–37
2.3. Cesty českého skla do soukromých sbírek. Příklady individuálního soukromého sběratelství na našem území a jeho formující faktory	37–51
<hr/>	
3. „Sběratelství jako (ne)vědomá forma terapie“	
3. Soukromá sbírka skla Čestmíra Vančury	52–62
3.1. Výběr z katalogu	55–62
<hr/>	
Závěrem	63–64
<hr/>	
Příloha	65–180
Životopis Čestmíra Vančury	65
Rozhovor s Čestmírem Vančurou o sběratelství	66–69
Kompletní katalog sbírky	70–163
Seznam použitých zkratk	164
Seznam použitých zdrojů	164–179
Seznam obrazové přílohy	180–181
Anotace	182–183

Úvodem

Téma soukromého sběratelství českého skla

„Možná je to jejich půvab a křehkost, společně s myšlenkou, že v tu samou chvíli jsou také užitými vězami. Milujeme způsob, jakým sklo odráží světlo a mění díky tomu bezprostředně své okolí. Tyto umělecké formy mají magickou přítomnost – něco, co opravdu nemůžete najednou uchopit, nebo vysvětlit – avšak můžete sklo vzít a držet jej ve své ruce. A když jej držíte, celé vibruje vaším životem. A toto je ten moment, kdy se rozhodneme, zda určitý kus skla koupíme, nebo ne.“¹

Nancy Olnick a Giorgio Spanu, sběratelé skla

Ve slavné divadelní hře Tennesseeho Williamse *Skleněný zvěřinec* (1944) hlavní hrdina Tom představuje divákům sbírku skleněných sošek své sestry Laury, ta je podle něj stejně křehká jako sbírka sama. Laura na sklu obdivuje jeho čistotu, subtilitu, schopnost světelných her a nekonečnou proměnu barev. Vlastnostmi skla je tak fascinovaná, že se uzavírá do světa své sbírky. [1, 2] Williams využil veškeré atributy skla k vyjádření psychiky jejího sběratele, a podílel se tak na budování romantického obrazu sběratelství skla jako silně emotivní činnosti. Obdobně pracoval s rysy skla William Warmus, když napsal, že „*přitahuje chladné instinkty knihovníků, kurátorů a sběratelů. (...) A také horkokrevné, prudké a ostré osobnosti umělců (...), sběratelů a spisovatelů, kteří milují argumenty, intriky a ostré jednání.*“² Apeloval na mytickou funkci skla působit na osobnost toho, kdo jej obdivuje. Sklo tak po dlouhou dobu skvěle sloužilo jako metafora osobnosti jeho majitele, jak v divadle a umělecké kritice, tak i v literatuře a filmu.

Je to zvláštní poetičnost, s níž mluví někteří sběratelé o svém vztahu ke sklu. Ona „*magická přítomnost*“ skla, kterou popisují Nancy Olnick a Giorgio Spanu,³ či „*schopnost nesčetných proměn*“ skla, již obdivoval Ben Heineman,⁴ jsou často opakovanými výrazy u řady soukromých sběratelů. Bylo by však neuvážené domnívat se, že za množstvím sbírek skla stojí pouze jeho „magická krása“ nebo

¹ Nancy Olnick – Giorgio Spanu, Foreword, in: Susan Sacks (ed.), *Venetian glass. The Nancy Olnick and Giorgio Spanu Collection*, New York – Milano 2000, s. 6–9, cit. s. 7.

² William Warmus, *Venetian Cool Fire*, http://www.warmus.org/venetian_cool_fire.htm, vyhledáno 20. 3. 2020.

³ Viz Olnick – Spanu (pozn. 1), cit. s. 7.

⁴ Tina Oldknow, *Voices of Contemporary Glass: The Heineman Collection*, in: Richard W. Price (ed.), *Voices of Contemporary Glass. The Heineman Collection*, New York 2009, s. 19–25, cit. s. 24.

[1, 2]
Scény z filmové adaptace hry
Skleněný Zvěřinec z roku 1950
režiséra Irvinga Rappera

„kouzlo proměny“. Za romantickou představou uchváceného sběratele skla se skrývá množství specifických okolností, od pragmatické tržní hodnoty až po psychologické působení materiálu skla, které lze podrobit bližší analýze.

Celá řada studií prokázala, že „sbírat lze v podstatě cokoli“ (Martina Pachmanová),⁵ a sbírá se také sklo. Nejen, že se sklo sbírá jako dekorace nebo praktické a vkusné vybavení domácnosti, sbírá se speciálně britské nebo benátské, či přímo sklo barokní nebo secesní. Existuje široká síť institucí, sběratelů a zájemců, kteří se plně věnují pouze sběratelství skla. Sklo tak nezískáváme jen proto, aby uložené ve skříni čekalo na speciální událost, při níž bude servírováno na stůl, ale opatřujeme jej jako sběratelský artikl, který je vystavován, archivován a opečováván, stejně jako díla malířská či sochařská.

Českému sklu se vedle řady soukromých sběratelů věnuje také Čestmír Vančura, jehož sbírka je příhodně umístěna v centru historické průmyslové metropole Zlína. Soubor českého skla, jenž zabírá rozlehlé místnosti nejen privátního domu, ale i prostory budovy bývalého továrního areálu, je ukázkou soukromého sběratelství věnovaného uměleckoprůmyslovým a rovněž výtvarným objektům, které společně prezentují sběratelův specifický pohled na dobovou problematiku fenoménu českého skla.

Cílem práce *Dívat se, ale nedotýkat se. Soukromé sběratelství českého skla na příkladu soukromé sbírky Čestmíra Vančury* není pouze katalogizace a popis rozměrného a doposud nezpracovaného obsahu soukromé sbírky českého skla Čestmíra Vančury,⁶ ale především podání výpovědi o sběratelství ateliérového

⁵ Martina Pachmanová, Úvod, in: eadem (ed.), *Mít a být. Sběratelství jako kumulace, recyklace a obsese*, Praha 2008, s. 9–12, cit. s. 9.

⁶ Je nutné poukázat na fakt, že sběratelská činnost Čestmíra Vančury se nevztahuje pouze na české sklo. Vedle tohoto fenoménu se Vančura věnuje také tématu Zlínské školy umění

skla, užitého umění a designu. To je spojeno se snahou poukázat na význam jiného objektu soukromého sběratelství, které je všeobecně spojováno spíše s tradičními uměleckými médii.

Pro porozumění sběratelství českého skla je nutné zodpovědět několik otázek. Za prvé, co se skrývá pod samotným pojmem české sklo, které je, jak naznačí následný průzkum, mnohem komplikovanějším konceptem, než by se mohlo zdát. A dále stanovit, jak se vyvíjel během 20. století ve vnímání odborné, ale i široké veřejnosti, a zjistit, jak silně byl vývoj zájmu o sklo spojen s dobovými společenskými a politickými okolnostmi. Za druhé je nezbytné objasnit, jaké procesy se odehrávají v činnosti sběratele, a zejména které faktory mohou hrát specifickou úlohu při sběratelství skla. Práce se rovněž pokusí otevřít otázku původu a vývoje soukromého sběratelství skla. Poukáže na historii sběratelství skla v českém prostředí jako na důležitou oporu pro etablování tohoto fenoménu nejen v rámci odborného, ale také tržního zájmu. Nakonec práce představí charakter soukromé sbírky skla Čestmíra Vančury a v kritickém katalogu prezentuje jeho specifický pohled na české sklo.

Texty o sběratelství, českém skle i sběratelství skla

Tématem této práce se stalo studium fungování soukromého sběratelství uměleckého a umělekooprůmyslového skla, je tedy nezbytné představit několik stěžejních publikací z řady odlišných badatelských okruhů. Ve výkladu odborné literatury je tak nutné zmínit nejen vývoj zkoumání soukromého sběratelství jako takového, ale také výzkum, který proběhl v rámci studia předmětu českého skla, ať už toho užitého, nebo ateliérového. Neméně důležitou součástí práce je rovněž bádání v oblasti studia designu a užitého umění, ale například i starožitností.

Soukromému sběratelství se v celosvětovém měřítku již od minulého století věnuje rozsáhlá pozornost. Bylo zkoumáno nejen z pohledu umělecko-historického, ale badatele zajímal rovněž jeho psychologický, sociální či antropologický význam.⁷ Také na našem území lze společně s rozvojem

(viz bakalářská práce diplomantky věnovaná Václavu Chadovi Kateřina Otmarová, *Václav Chad (1923–1945)* (bakalářská diplomová práce), Katedra dějiny umění FFUP, Olomouc 2017.), či umění 2. poloviny 20. století, zejména umělcům okruhu skupiny Trasa 54. Vzhledem k pochopení osobnosti sběratele, koncepci jeho sbírky a také vzájemné propojenosti osudů jednotlivých objektů v kolekci byla v rámci práce studována komplexně celá sbírka Čestmíra Vančury čítající na tisíce děl.

⁷ Pro tuto práci jsou důležité zejména texty Jeana Baudrillarda viz anglické překlady knih Jean Baudrillard, *The System of Object*, London – New York 1996. Jean Baudrillard, *The Consumer Society. Myths and Structures*, London – Thousand Oaks – New Delhi 1998. Dále také například publikace John Elsner – Roger Cardinal (ed.), *The Cultures of Collecting*, Massachusetts 1994. Werner Muensterberger, *Collecting. An Unruly Passion*, New Jersey

postmoderního kontextualismu sledovat rostoucí zájem o pozadí vzniku a života díla a sním spjatou roli sběratelů a mecenášů umění. O zmapování soukromého sběratelství v českém prostředí se postarali zejména Lubomír Slavíček v publikaci *Sobě, umění, přátelům. Kapitoly z dějin sběratelství v Čechách a na Moravě 1650–1939* vydané v roce 2008 a Marcela Rusinko o deset let později v rozsáhlé knize *Snad nesebíráte obrazy? Cesty soukromého sběratelství moderního umění v českých zemích v letech 1948–1965*.⁸ Díky jejich pečlivé práci lze získat důkladný pohled na dějiny tuzemského sběratelství od raného novověku po okupaci Československa. Obě publikace podávají ucelenou syntézu vývoje dobové společnosti, ve které se dařilo rozvíjet zárodky soukromého sběratelství. Snaha obou děl zformovat typologii sbírek charakteristických pro danou společenskou i politickou situaci a osvětlení podnětů motivujících sběratele utvořily podnětnou půdu pro další rozvoj studia soukromého sběratelství.⁹

1994. Susan M. Pearce (ed.), *Interpreting Objects and Collections*, London – New York 1994. Jeremy Braddock, *Collecting as Modernist Practice*, Baltimore 2012.

⁸ Lubomír Slavíček, *Sobě, umění, přátelům. Kapitoly z dějin sběratelství v Čechách a na Moravě 1650–1939*, Praha 2008. Marcela Rusinko, *Snad nesebíráte obrazy? Cesty soukromého sběratelství moderního umění v českých zemích v letech 1948–1965*, Praha 2018.

Lubomír Slavíček se dále tématu sběratelství věnoval například v Lubomír Slavíček, *Artis pictoriae amatores – barokní sběratelství v Čechách a na Moravě*, in: Helena Brožková – Jiří Círk – Olga Drahotová et. al., *Sběratelství*, Praha 1983, s. 61–78. Lubomír Slavíček, *Chvála sběratelství. Holandské obrazy 17. a počátku 18. století v českých sbírkách 1660–1939*, Cheb 1993. Lubomír Slavíček – Pavel Preiss – Vít Vlnas – Zdeněk Hojda, *Artis pictoriae amatores. Evropa v zrcadle pražského barokního sběratelství*, Praha 1993. Lubomír Slavíček, *Sbírký a sběratelé na Moravě 17. a 18. století*, in: Tomáš Knoz (ed.), *Morava v době baroka*, Brno 2004, s. 91–104. Lubomír Slavíček, *Sběratelství a umělecký obchod v Praze v letech 1780–1800*, in: Hana Svatošová (ed.), *Praha Mozartova. Kulturní a společenský život v Praze 1780–1800* (kat. výst.), Archiv hlavního města Prahy 2006, s. 138–147. Lubomír Slavíček, *Milovník a sběratel výtvarného umění, přítel a mecenáš umělců*, in: Jindřich Chatrný – Radana Červená (edd.), *Otakar Teyschl. Univerzitní profesor, lékař, sběratel, mecenáš*, Brno 2012, s. 70–125.

Marcela Rusinko (roz. Chmelařová) problematiku sběratelství zkoumala například v Marcela Chmelařová, „V proudu lepšího a dokonalejšího“. Perské koberce mění majitele: Antikva a některé aspekty aukčního trhu let 1948–1953, *Opuscula historiae atrium* LXIV, 2015, č. 2, s. 142–157. Marcela Chmelařová, „Živý květ jara.“ Či nový koncept?: Sběratelská reflexe tvorby Adrieny Šimotové v socialistickém Československu v letech 1965–1980. Nástin problematiky, *Opuscula historiae atrium* LXVI, 2017, č. 1, s. 166–181. Marcela Rusinko – Vít Vlnas (eds.), *Sobě ke cti, umění ke slávě. Čtyři století uměleckého sběratelství v českých zemích*, Brno 2019.

⁹ Rozkvět výzkumu sběratelství naznačuje nejen nárůst odborných publikací, ale také rostoucí počet diplomových a dizertačních prací na toto téma. Nově například Monika Konečná, *Obrazárna Otto Kuhna v kontextu soudobého sběratelství* (magisterská diplomová práce), Seminář dějin umění FFMU, Brno 2018. Eliška Petřeková, *Kollerova sbírka a sběratelství antiky na přelomu raného novověku a moderní doby* (magisterská diplomová práce), Ústav archeologie a muzeologie FFMU, Brno 2019.

Originální pohled na soukromé sběratelství zprostředkoval také tým vedený Martinou Pachmanovou, který se v publikaci z roku 2008 *Mít a být. Sběratelství jako kumulace, recyklace a obsese* zaměřil na sociologická a psychologická hlediska sběratelství, a také poprvé přeložil do češtiny několik významných cizojazyčných textů o sběratelství.¹⁰ Jednalo se například o úryvek ze slavné knihy Jeana Baudrillarda věnovaný sběratelství či psychologický pohled Wenera Muensterbergera na osobnost sběratele.¹¹ Tyto texty byly prvním přiblížením daných kontextuálních pohledů na soukromé sběratelství českému publiku. Soukromému sběratelství se u nás dále věnovali například Vít Vlnas či Jindřich Chatrný a řada dalších českých historiků umění, kritiků a kurátorů.¹²

Téma českého skla v odborné literatuře rezonovalo již od 19. století. Největší badatelská činnosti v oblasti historie českého sklářství narůstá od 90. let minulého století. Vedle odborných textů Milana Hlaveše, Petra Nového, Jana Mergla a dalších,¹³ je nutné zmínit především publikaci *České sklo* Sylvy Petrové.¹⁴ Tato obsáhlá kniha shrnuje historický vývoj českého sklářství od druhé světové války po současnost s velkým důrazem na fenomén ateliérového skla. Naopak třísvazková publikace *Historie sklářské výroby v českých zemích*, vznikuvší ze

¹⁰ Martina Pachmanová (ed.), *Mít a být. Sběratelství jako kumulace, recyklace a obsese*, Praha 2008.

¹¹ Jean Baudrillard, Marginální systém sběratelství, in: ibidem, s. 175–183. Werner Muensterberger, Vášeň aneb neutuchající zdroje sběratelství, in: ibidem, s. 195–203.

¹² Viz Vít Vlnas, Maecenas – Collector – Client. Some Remarks on Terms and Meanings, in: Milan Hlavačka (ed.), *Collective and Individual Patronage and the Culture of Public Donation in Civil Society in the 19th and 20th Centuries in Central Europe*, Praha 2010, s. 234–244. Jindřich Chatrný – Radana Červená (edd.), *Otakar Teychl, univerzitní profesor, lékař, sběratel, mecenáš*, Brno 2012.

Problematice soukromého sběratelství se dále věnovali například Nad'a Řeháková – Vít Havránek – Karel Miler, *Osudová zalíbení. Sběratelé moderního umění I. 1900–1996* (kat. výst.), NG Praha 1996. Marie Bergmanová, *Jiří Kolář sběratel*, Praha 2001. Lenka Lindaurová – Anna Meissnerová, *Česká malba 1985–2005: Sbírka Richarda Adama*, Brno 2006. Adam Budak – Michaela Pejčochová (ed.), *Velkorysost. Umění obdarovat* (kat. výst.), NG Praha 2016.

¹³ Mezi publikace věnované českému sklu patří například Milan Hlaveš, *České sklo / 1945–1980. Tvorba v době mizerie a iluzí* (kat. výst.), UPM v Praze 2007. Jan Mergl, *Z Nového světa do celého světa. 300 let Harrachovského skla*, Praha 2012. Petr Nový – Milan Hlaveš – Patrik Illo, *Dva v jednom. Design českého a slovenského skla 1918–2018*, Jablonec nad Nisou 2018.

¹⁴ Sylva Petrová, *České sklo*, Praha 2018. Sylva Petrová představila české sklo také v několika kapitolách v encyklopedické publikaci *Dějiny českého výtvarného umění* viz Sylva Petrová, Sklo a keramika 1948–1958, in: Rostislav Švácha – Marie Platovská (edd.), *Dějiny českého výtvarného umění VI/1 1958/1920*, Praha 2007, s. 329–337. Sylva Petrová, Sklo a keramika 1970–1989, in: Rostislav Švácha – Marie Platovská (edd.), *Dějiny českého výtvarného umění VI/2 1958/1920*, Praha 2007, s. 841–851. Sylva Petrová, Sklo a keramika 1989–2000, in: ibidem, s. 1031–1035. Sylva Petrová, Sklo a keramika 1958–1970, in: Rostislav Švácha – Marie Platovská (edd.), *Dějiny českého výtvarného umění V 1939/1958*, Praha 2005, s. 267–269. Sylva Petrová, Sklo a keramika 1948–1958, in: ibidem, s. 459–463.

spolupráce historiků, archeologů a technologů, se snaží podat nejen formálně stylový vývoj českého sklářství, ale také historii jeho technologického vývoje od pravěkých artefaktů skla po průmyslovou sklářskou výrobu 90. let 20. století.¹⁵ Jedná se tak o doposud nejrozsáhlejší dílo věnované problematice českého sklářství.

Řada tuzemských publikací zaměřujících se na toto téma se však vzdaluje výkladu společenského a polického pozadí vývoje českého skla ve prospěch technologických a estetických inovací. Vzniká tak možnost odlišného pohledu na tento fenomén, který však z větší části zůstává nenaplněn. Je zajímavé, že jedna z největších syntetizujících publikací, jejímž cílem byl vědecký výzkum pozadí vzniku fenoménu českého skla, nevyšla v českém jazyce. Kniha z roku 2005 *Czech Glass 1945–1980. Design in an Age of Advertisery* vznikla díky týmu badatelů pod vedením Helmuta Rickeho. Pokusila se poodhalit roušku skrývající pozadí termínu české sklo.¹⁶ Zejména texty Susanne K. Frantz, Vereny Wasmuth a Oldřicha Palaty zde uvedené se věnují velmi zajímavým problémům ve výkladu pojmu českého skla: historickému i národnímu pozadí, výstavní propagaci skla a ideologickému zákulisí tohoto fenoménu.¹⁷ Americko-německo-české uskupení badatelů se tak přičinilo o prolomení formálního pohledu na české sklo a na základě komplexního výzkumu představilo pojem ve zcela novém světle.

Pro studium uměleckoprůmyslového skla je také nutné zmínit vývoj badatelské činnosti v oblasti studia užitého umění a designu. Snahu o celistvé zmapování dějin designu pozorujeme na našem území zejména od roku 2000. Jednou z důležitých publikací vnášejících užité umění do pozornosti akademické sféry je obsáhlá antologie *Věci a slova. Umělecký průmysl, užité umění a design v české teorii a kritice 1870–1970* vydaná roku 2014, ve které byly uvedeny teoretické texty věnující se užitému umění a designu od předních českých odborníků.¹⁸ Kniha představila dějiny užitého umění jako výklad společenského, politického, sociálního a kulturního významu designu v našem prostředí. Doposud neobsáhlejší dílem věnujícím se českému designu umění je v roce 2016 vydané objemné kompendium *Design v Českých zemích 1900–2000*, editované

¹⁵ Olga Drahotová (ed.), *Historie sklářské výroby v českých zemích I. Od počátků do konce 19. století*, Praha 2005. Roland Kirsch (ed.), *Historie sklářské výroby v českých zemích II/1. Od konce 19. století do devadesátých let 20. století*, Praha 2003. Roland Kirsch (ed.), *Historie sklářské výroby v českých zemích II/2. Od konce 19. století do devadesátých let 20. století*, Praha 2003.

¹⁶ Helmut Ricke (ed.), *Czech Glass 1945–1980. Design in an Age of Advertisery*, Stuttgart 2005.

¹⁷ Susanne K. Frantz, Twentieth-Century Bohemian Art in Glass: The Artistic and Historical Background, in: ibidem, s. 14–35. Verena Wasmuth, Czech Glass in the Limelight: The Great Exhibition Abroad, in: ibidem, s. 86–103. Oldřich Palata, Czechoslovak Glass: A Subtle Weapon in the Superpowers' Ideological Struggle The Czechoslovak Glass Exhibition, Moscow, 1959, in: ibidem, s. 104–111.

¹⁸ Lada Hubatová-Vacková – Martina Pachmanová – Pavla Pečinková (eds.), *Věci a slova. Umělecký průmysl, užité umění a design v české teorii a kritice 1870–1970*, Praha 2014.

Ivou Knobloch a Radimem Vondráčkem.¹⁹ Text navazuje na v cizině již plně rozvinutou tradici takzvaných design studies, se snahou podstoupit zkoumání užitého umění a designu z pohledů uměnovědných, sociologických, psychologických či ekonomických.²⁰ Publikace tak podává nejen vývojový přehled stylů a estetických normativů, ale představuje také pozadí rozvoje designu na našem území.

Sběratelství skla jako zajímavému druhu kulturní činnosti nebyla na našem území věnována komplexnější pozornost. Kromě menšího počtu textů zaměřených na soukromé sbírky skla různých sběratelů,²¹ lze též některé informace čerpat z cizojazyčných publikací věnovaných sběratelství skla, často fungujících jako návody, encyklopedické slovníky a průvodce pro sběratele.²² Početná řada studií podnětných pro tuto práci obrací svou pozornost ke starožitnostem a předmětům užitého charakteru v soukromých sbírkách.²³ Mimo to je nutné podotknout, že důležitým zdrojem informací se stávají také dobová periodika, aukční katalogy i katalogy výstav.²⁴

¹⁹ Iva Knobloch – Radim Vondráček (ed.), *Design v českých zemích 1900–2000*, Praha 2016.

²⁰ Radim Vondráček, Úvod: Design v české uměnovědě, in: *ibidem*, s. 12.

²¹ Například Jitka Lněničková a kol., *Sbírka skla Bruno Schreiber*, Sušice 2008. Karel Srp (ed.), *New formations. Czech avantgarde art and modern glass from the Roy and Marry Cullen Collection*, New Haven 2011. Jan Mergl, *České sklo ze soukromých sbírek*, Praha 2019.

²² Například J. [James] H. [Henry] Yoxall, *Collecting Old Glass English and Irish*, London 1916. R. [Robert] A. [Alexander] Robertson, *Chats on Old Glass*, New York 1969. Norman W. Webber, *Collecting Glass*, New York 1972. Frank Davis, *Antique Glass and Glass Collecting*, London New York Sydney Toronto 1973. Ruth Hurst Vose, *A Collector's Guide to Antique Glass*, London 1996. Sarah Yates, *Collecting Glass. The Facts At Your Fingertips*, London 2000.

²³ Mezi tyto texty patří například Slavomír Ravik, *Starožitnosti. Slohy, sbírky, aukce, sběratelé*, Praha 1994. Dana Stehlíková (ed.), *Kabinety umění a kuriozit. Pět století sběratelství uměleckého řemesla* (kat. výst.), UPM v Praze 1995. Anna Feldeková – Jan Nepomuk Assman, *Starožitnosti. Historie, tradice, současnost starožitnictví v Čechách*, Praha 1998. Marie Dufková – Iva Ondřejová (edd.), *Historie sběratelství antických památek v českých zemích*, Praha 2006.

²⁴ Pro studium sběratelství českého skla jsou důležitá především periodika *Domov*, *Glassrevue*, *Sklář a keramik*, *Sklářské rozhledy*, *Sklo a keramika*, *Tvar*, *Umění a řemesla* a řada dalších.

1.

„Náš národ, naše sklo, naše hrdost“

Příspěvek k fenoménu českého skla

„Úkol skla v životě člověka má vyšší účel než hmoty jiné, třeba sebedražší. Milovati sklo znamená zapomenuti tmy a stínů, značí povznesení se k světlu a jasu (...), znamená stát se ušlechtlejší lidskou bytostí. Milovat sklo je tolik jako obdivovat a cenit ony vlastnosti, jež tvoří jeho trvalou hodnotu, tj. poctivost hmoty a poctivost práce. Nepojímatelná krása českého skla spočívá v tom, že vlastnostmi skla vyjádřila vlastnosti národa.“²⁵

Josef Drahoňovský

Výzkum sběratelství českého skla naráží na problém již při definici významu pojmu onoho sběratelského artiklu. Tento fluidní koncept lze velmi těžko ohraničit datací, specifickým estetickým vzhledem či autorským určením. Výraz, který jak naznačuje jeho jméno, sice souvisí s místem vzniku, je ale spojen zejména s vyjádřením politické, společenské a obchodní identifikace. „Českost skla“, jak naznačily zásadní studie Susanne K. Frantz a Marty Filipové, nespočívá pouze v lokalitě jeho vzniku, ale v řadě dalších souvislostí.²⁶ Lze tedy mluvit o uměle vytvořeném projevu, který mutuje v návaznosti na jeho použití.

Vzhledem k tomu, že se tato práce zabývá především sběratelstvím dosud velmi těžko vymezitelného artiklu českého skla, je nutné zaměřit se na několik skutečností, které jej formovaly a následně také měly vliv na jeho šíření mezi tuzemskými i světovými sběrateli. Vedle objasnění terminologických nejasností je důležité zohlednit samotné formulování a vývoj pojmu českého skla v odborné literatuře. S tím souvisí také analýza definicí tohoto pojmu. Vzhledem k obsahové stránce soukromé sbírky Čestmíra Vančury je nutné mimoto zmínit sociální, společenské, tržní i kulturní proměny užitého a ateliérového skla druhé poloviny 20. století.

²⁵ Citát Josefa Drahoňovského publikován v Jiřina Medková, *Povídání o českém skle*, Praha 1979, cit. s. 8.

²⁶ Viz Frantz (pozn. 17). Marta Filipová, *Czech Glass or Bohemian Crystal? The Nationality of Design in the Czech Context*, in: Kjetil Fallan – Grace Lees-Maffei (edd.), *Designing Worlds. National Design Histories in an Age of Globalization*, New York 2016, s. 141–155.

1.1.

Poznámky k terminologii českého skla

Problém výkladu pojmenování české sklo je komplikován již kvůli doposud málo kritice podrobené terminologii daného fenoménu. Vedle rozdílu mezi pojmenováním *český*, *československý* a v cizině hojně užívaném termínu *bohemian*, panuje také obtížně rozdělitelná hranice mezi *ateliérovým sklem*, *skleněnou plastikou* a *designem skla*. Pro začátek je tedy nutné poodkrýt nepřehledné pozadí těchto pojmů, které bývají mnohdy využívány jako synonyma, ačkoli je jejich obsah často odlišný.²⁷ Terminologická složitost a těžko určitelná hranice mezi jednotlivými výrazy dává znát, proč se tato práce, ale i práce řady dalších odborníků obrací k poněkud neutrálnímu konceptu české sklo, avšak s důrazem na jeho obsahovou různorodost.²⁸ [3]

[3]
Obálka časopisu *Czechoslovak Glass Review* I, september 1946, č. 1.

Bohemian vs. Czech: problematika česko-německých vztahů ve skle

Bylo by velmi milné domnívat se, že pokud hledáme význam pojmu českého skla, dotýkáme se pouze sklářské produkce české národnosti. Ačkoli formálním účelem termínu české sklo je snaha odlišení od sklářské tvorby ostatních národností, jak podotkla Frantz „*veškeré české sklářství do 50. let 20. století je spojeno roky diskutabilních vztahů mezi rozdělenými etnografickými skupinami Čechů a Němců.*“²⁹ Z komentáře lze pochopit, že rozdíl mezi výrazy *czech* a *bohemian* se skrývá především ve vzájemném působení dvou národností.

Termíny označující sklo jako *bohemian* a *czech* se především v cizojazyčné literatuře velmi často vyskytují jako synonyma. Zaměňovány jsou zejména v obchodním odvětví, kdy je toto pojmenování zároveň chápáno coby obchodní

²⁷ Podle Marty Filipové je používání a časté zaměňování pojmů *český*, *československý* a *bohemian* příkladem toho, jak se akademické, ale i veřejné povědomí o designu zakládá primárně na jeho geopolitických vlastnostech. Viz Filipová (pozn. 26), s. 141.

²⁸ Řada autorů si již plně uvědomuje nedostatečné vymezení terminologie fenoménu českého skla a tento pojem využívá s dostatečným důrazem na jeho různorodost viz Petrová, *České sklo* (pozn. 14), s. 22–23.

²⁹ Viz Frantz (pozn. 17), cit. s. 15.

[4]
Ochranná známka Bohemia
Crystal společnosti Crystalex

[5]
Reklama v časopise *Czechoslovak Glass Review* III, september 1946, č. 4, nestr.

značka s odkazem na tradici českého sklárství. Zejména sporný pojem *bohemian glass* byl a je užíván k propagaci a prodeji v Česku vyrobeného skla, ačkoli jeho užití je ve většině případů terminologicky nevhodné.³⁰ [4, 5]

Susanne K. Frantz a následně také Marta Filipová se jako první pokusily definovat onen rozdíl mezi jednotlivými pojmy a poukázat na jejich správné použití. Podle Susanne K. Frantz difference mezi termíny *bohemian* a *czech* spočívá v tom, že slovem *bohemian* lze označit tvorbu etnicky různorodé skupiny sklářů kombinující především českou a německou národnost působící v Českých zemích.³¹ Naopak slovo *czech* určuje produkci skupiny sklářů, která se sama ztotožňuje se slovanskou identitou a jejímž primárním jazykem je čeština.³² Také Marta Filipová chápe označení *bohemian* jakožto produkci skla z Čech, která v sobě mísí české i německé vlivy. A naopak termín *czech* coby výrobu sklářů české národnosti či rodilých česky mluvících sklářů, kteří se sami identifikují s tímto označením.³³ Rozdíl mezi pojmy tak spočívá v národnostní a etnické identifikaci samotných sklářů. Je proto nutné rozlišovat mezi zmiňovanými pojmy a zohlednit historii jejich užívání.

³⁰ Viz Petrová, *České sklo* (pozn. 14), s. 23.

³¹ Viz Frantz (pozn. 17), s. 33.

³² Ibidem, s. 33.

³³ viz Filipová (pozn. 26), s. 145.

Československé sklo

Neméně složitá je definice pojmu československého skla, která je spojena se snahou o budování společné státní identity českého a slovenského národa. Sklo se stejně jako umění a kultura obecně stalo od roku 1918 ztělesněním nově budovaného státu, jehož totožnost se skrze tyto předměty stávala každodenní součástí životů státních příslušníků.³⁴ Od počátku působení nového státu to byla především snaha reprezentovat slovanskou identitu nezávislou na germánských i jiných vlivech, která vedla k cílenému rozvoji uměleckého průmyslu v Československu.³⁵ Přestože byl kladen důraz na jednotu dvou států i jejich produkce, zejména sklářství se vyvíjelo na české a slovenské straně diametrálně odlišně.³⁶

Během druhé světové války bylo české i slovenské sklo oslabeno změnami vlastnických poměrů a nucenými odchody židovských majitelů skláren.³⁷ Po roce 1948 pak další výraznou změnou pro sklářství bylo znárodnění podniků a odsun německých sklářů. Se všemi těmito obraty se snažilo (více méně úspěšně) sklářství v následujících letech vyrovnat.³⁸ V nové socialistické společnosti se produkci skla dostalo vyššího zájmu ze strany politických hodnostářů.³⁹ Sklo se stalo pro Československo po druhé světové válce možností, jak ukázat schopnost státu vyrovnat se nejen s vysídlením Němců, ale i s poválečným vývojem ekonomiky.⁴⁰ To se projevilo zejména v prezentaci československého skla na světových výstavách.⁴¹ Je však nutné poznamenat, že ve slovenském sklářství probíhala

³⁴ Viz Milena Bartlová, Jak se dělá stát, in: Milena Bartlová – Jindřich Vybíral a kol., *Budování státu. Reprezentace Československa v umění, architektuře a designu*, Praha 2015, s. 20.

³⁵ Petr Nový – Milan Hlaveš, Proměny československého skla, in: Nový – Hlaveš – Illo (pozn. 13), s. 49.

³⁶ Slovenské sklářství, jak naznačil Petr Nový, se v období první republiky ocitalo spíše v útlumu oproti rozvoji sklářství v oblasti Čech viz Petr Nový, Slovenské stopy, in: ibidem, s. 56–59.

³⁷ Petr Nový, Ani černá, ani bílá, in: ibidem, s. 64.

³⁸ Více viz Petr Nový – Milan Hlaveš, České a slovenské sklářství mezi lety 1948–1989, in: ibidem, s. 133–150.

³⁹ Podle Jana Michla obrat socialistického státu k užitému umění (včetně skla) souvisel s cechovním rámcem užitého umění a jeho komunitní povahou, jež byla socialismem podporována. Viz Jan Michl, Dva různé osudy. Užité umění a průmyslový design v socialistickém Československu, in: idem, *Funkcionalismus, design, škola, trh. Čtrnáct textů o problémech teorie a praxe moderního designu*, Brno 2019, s. 293–302.

⁴⁰ Petra Nováková, Od Koldomu po zubařské křeslo. Expozice Československa na Triennale di Milano mezi léty 1947–1986, in: Milena Bartlová a kol., *Co bylo Československo? Stát, národ, kultura*, Praha 2016, s. 162.

⁴¹ K prezentaci československého skla na výstavách více například Oldřich Palata, Sklo na světové výstavě EXPO 58, in: Daniela Kramerová – Vanda Skálová (edd.), *Bruselský sen. Československá účast na světové výstavě EXPO 58 v Bruselu a životní styl 1. poloviny 60. let*, Praha 2008, s. 116–131. Petra Zmeškalová, *Umělecké sklo na pozadí politických a společenských okolností mezi lety 1945–1965: příspěvek k procesu legitimizace nového uměleckého oboru*

modernizace o mnoho pomaleji a s menší podporou než v Čechách, a také na mezinárodních výstavách bylo slovenské sklo prezentováno méně.⁴²

Spojení tradice a technických inovací ve sklářství skvěle korespondovalo s vytouženými atributy národa propojujícího historii i pokrok. Také z toho důvodu se stalo československé sklo výborným příkladem státní produkce, zejména na výstavách v zahraničí.⁴³ Sklo tak vedle architektury a propagačního umění odehrálo zásadní roli ve snaze o ideologické budování státní identity. Je však nutné podotknout, že především díky tomu mělo možnost rozvíjet se, a to zejména v oblasti ateliérového skla. To by bez politické nezatíženosti sklářského oboru v očích komunistického státu a spolupráce se státem řízeným průmyslem mělo jen malou možnost pro realizaci a rozvoj.⁴⁴ Tuzemské sklářství bylo využíváno nejen pro exportní politiku jako výnosný finanční artikl, ale také pro propagaci komunistického státního zřízení mimo hranice.⁴⁵ [6]

[6]
Záběry z prezentačního filmu
Naše sklo v Moskvě, 1959

Pojem československého skla lze podle Marty Filipové označit za uměle budovaný termín, který měl podepřít jednotnou politickou identitu Československého státu,⁴⁶ s tím velkým paradoxem, že pod tímto pojmem byla

(magisterská diplomová práce), Ústav hudební vědy FFMU, Brno 2012. Daniela Kramerová, Československo na světových výstavách v Bruselu a Montrealu. Od legendárních počátků k fungujícímu výstavnímu stroji, in: Terezie Nekvindová Daniela Kramerová a kol., *Automat na výstavu. Československý pavilon na EXPO 67 v Montrealu*, Cheb Praha 2017, s. 91–117.

⁴² Petr Nový, Druhý dech slovenského skla, in: Nový Hlaveš Illo (pozn. 13), s. 149. Martina Pachmanová, Výstavní praktiky státu: Export československého umění, in: Bartlová Vybíral a kol. (pozn. 34), 288.

⁴³ Pachmanová, výstavní praktiky (pozn. 42), s. 282.

⁴⁴ Viz Milan Hlaveš, Ateliérová tvorba, in: Knobloch Vondráček (ed.) (pozn. 19), s. 435.

⁴⁵ Pachmanová, Výstavní praktiky (pozn. 42), s. 284.

⁴⁶ Viz Filipová (pozn. 26), s. 145.

prezentována díla především českých sklářů.⁴⁷ Ačkoli by se mělo sklo vzniknuvší v letech 1918–1939 a 1945–1989 formálně nazývat sklem československým, tento pojem se v současné literatuře příliš neujal.

Problém ateliérového skla, skleněné plastiky, designu skla a jejich významu

Výskyt uměleckého skla je pozvolným projevem, za jehož předchůdce lze považovat již například řezané barokní sklo. Bylo to ale především 20. století, které přineslo zájem umělců o volnou tvorbu ve skle. Sylva Petrová za průkopníka takzvaného ateliérového skla, které je někdy nazývané také jako sklo autorské či umělecké, označila Jaroslava Horejce, který využíval materiál skla s důrazem na jeho sochařské zpracování.⁴⁸ Za první umělecké sklo bývají někdy považovány i skleněné sošky Jaroslava Brychty. Případně se počátky uměleckého skla hledají v době socialisticky řízené kulturní sféry, kdy často přecházela řada výtvarníků z jiných oborů k práci s užitými materiály a vznikaly tak nové umělecké realizace ze skla.⁴⁹ Úsilí přesně určit, kdy proniká sklo do umění a umění do skla, je značně komplikované.

Pojem ateliérového skla souvisí s výskytem proudu umělců využívajících materiály tradiční pro užití umění (jako textil, keramika, sklo a další) v padesátých letech minulého století pro volnou tvorbu.⁵⁰ Je nutné zmínit fakt, že ačkoli se užívá pojem ateliérové sklo, řada děl vznikala v těsném spojení či přímo pod dohledem průmyslové výroby, a rodila se spíše ve výrobě než v ateliéru.⁵¹ Ateliérové sklo proto často vycházelo ze spolupráce se skláři ve sklářských hutích. Během vývoje tohoto druhu skla dochází k jeho formální podpoře ze stran státu i ze stran umělecko-průmyslového vzdělávání, což hrálo velkou roli v jeho etablování.⁵²

Ateliérové sklo je také často spojováno s americkým pojmem studio glass. V tomto případě však v českém prostředí na rozdíl od amerického dochází v případě ateliérového skla k většímu sepětí s národem řízeným průmyslem a obchodem, a vzniká tak za zcela jiných okolností.⁵³ Spojení pojmů studio glass a ateliérové sklo tedy není přiměřené. V českém prostředí, jak naznačila Petra

⁴⁷ Filipová (pozn. 26), s. 147.

⁴⁸ Petrová, *České sklo* (pozn. 14), s. 27.

⁴⁹ Ibidem, s. 40.

⁵⁰ Problematice termínu ateliérové tvorby se věnuje Milan Hlaveš v Milan Hlaveš, *Ateliérová tvorba*, in: Knobloch–Vondráček (ed.) (pozn. 19), s. 435–459.

⁵¹ Ibidem, s. 435.

⁵² Například v 50. letech 20. století vznikaly státem řízené organizace na podporu užitého, ale i ateliérového umění jako například Ústřední výtvarné středisko skla a jemné keramiky (1952), poději (od roku 1959) Ústav bytové a oděvní kultury či Ústředí uměleckých řemesel. Viz ibidem, s. 440–442.

⁵³ Petrová, *České sklo* (pozn. 14), s. 22.

Zmeškalová, je termín ateliérového skla užíván jako synonymum k pojmům umělecké sklo či autorské sklo a jejich vzájemná diferenciacie je značně komplikovaná. Což stěžuje také vymezení hranice mezi sklářským uměním a průmyslem.⁵⁴ Termín autorské sklo je podle Zmeškalové „dobře použitelný jak pro volné umění, tak pro autorský design,“ tím, že je nositelem autorské invence, kdy však nutnost převahy estetického výrazu není podmíněna.⁵⁵ Pojem umělecké sklo lze proto v širším slova smyslu využít na veškerou sklářskou produkci odkazující k dekorativizujícím a estetizujícím tendencím, která vznikla v kterémkoli období. Měl by však být spojován především s tendencemi uměleckého ztvárnění v materiálu skla od poloviny 20. století do současnosti.

K pojmům spjatým s českým sklem se přidává také takzvaná skleněná plastika. Tento termín časově předchází ateliérovému sklu, avšak postupně se oba pojmy slučují v jeden. Miroslav Klivar označil za důležitá kritéria při definici skleněné plastiky kromě technologie zvláště sochařské budování tvaru a prostorotvornou modelaci.⁵⁶ Její historie je na našem území spojena především s tvorbou drobných dekorativních předmětů již od počátku 19. století.⁵⁷ Avšak největší zájem o skleněné plastiky lze sledovat v první polovině následujícího století díky práci výtvarníků, jako byla Zdenka Braunerová a Jaroslav Brychta, který souvisel s romantizací lidového řemesla a jeho spojením s budováním české národní identity.⁵⁸ Ačkoli byl prvotně tento název spojen především s figurálními tendencemi ve sklářství, od 50. let 20. století se výraz objevil i v souvislosti s abstraktní sklářskou tvorbou. Oba termíny tedy nelze jednoduše odlišit.

⁵⁴ Zmeškalová (pozn. 41), s. 10–11.

Na problematice vymezení rozdílu mezi českým ateliérovým, uměleckoprůmyslovým a průmyslovým sklem vzhledem k výstavnictví poukázala v recenzi výstavního prostoru Portheimka Romana Veselá. Upozornila především na nedostatek kritické analýzy u jednotlivých děl v rámci výstavních institucí, kdy dochází k mísení vzájemně kvalitativně odlišných projevů. „Čím více se bude totiž umělecké sklářství uzavírat do svého vlastního institucionálního rámce, tím významnější bude ono nenápadné slůvko „jako“ z názvu expozice (pozn. název výstavy v Muzeu uměleckého skla v Portheimce byl *Sklo jako umění*). „Ateliérové sklo“ nás učí o skle přemýšlet jako o něčem výjimečném či zvláštním, na co bychom měli být všichni hrdí, hlouběji už však jeho reflexe nejde, a tak to i zůstane, dokud nezačneme být skutečně kritičtí.“ Veselá správně apeluje na sestavení nejen výstavních postupů pro představení ateliérového skla, ale především na zbudování kritického výzkumu českého skla oproštěného od patosu a nostalgie. Viz Romana Veselá, *Může být sklo umění*, *Artalk*, <https://artalk.cz/2018/09/07/muze-byt-sklo-umeni/>, vyhledáno 8. 3. 2019.

⁵⁵ Zmeškalová (pozn. 41), cit. s. 11.

⁵⁶ Miroslav Klivar, *Skleněná plastika*, Břeclav 1999, s. 9.

⁵⁷ Viz Frantz (pozn. 17), s. 16–17.

⁵⁸ *Ibidem*, s. 17.

Design „více či méně označuje místo, kde se umění a technologie spojují jako rovnocenné, což umožňuje novou formu kultury.“⁵⁹ Slova Viléma Flussera poukazují na to, jak těžké je s příchodem termínu design rozdělovat hranici mezi uměním, technologiemi a průmyslem. Pout' za nalezením hranice pojmů umělecký průmysl, užité umění a design se odehrávala i v české historiografii. Výraz umělecký průmysl, který však nikdy nebyl spojen primárně s tovární strojovou produkcí (je pod něj zahrnováno také ruční užité umění),⁶⁰ doplnil před začátkem druhé poloviny 20. století také pojem průmyslového výtvarnictví. Tento název konstituovaný Josefem Vydrou byl jistým předchůdcem přijetí anglického pojmu design.⁶¹ Jeho charakter přikládá specifickou roli výtvarníka na vzniku průmyslového návrhu, který byl dále sériově vyráběn.⁶² Pojem průmyslového designu se dostával do českého povědomí od 50. let minulého století společně s dobovými periodiky.⁶³ Zejména na konci 60. let došlo k širšímu tuzemskému výzkumu designu a s ním spjatých sociálních či psychologických aspektů.⁶⁴

Pojem designu ve skle lze často chápat jako spojení výtvarných invencí v návrhu skla (zajišťuje designér – umělec) a následného technického zpracování (prováděno sklárnou). Jedná se tedy většinou o spolupráci několika jednotlivců, ačkoli není zcela podmíněna. Jak se postupně ukázalo, rozvoj designu skla po roce 1848 byl spíše utopií než fungujícím mechanismem.⁶⁵ To souviselo s často jen malou realizací navržených předmětů, což lze pozorovat například u tvorby prezentované na světových výstavách, která v realitě zůstávala často jen ve fázi prototypu.⁶⁶ Sylva Petrová tuto situaci v designu skla považuje za nepřímou zodpovědnou za častý obrat designérů k ateliérovému sklu.

1. 2.

Vývoj pojmu české sklo v literatuře

Při sledování starší odborné literatury využívající pojem české sklo lze velmi dobře pochopit, jak se onen termín vyvíjel v návaznosti na společenské a politické

⁵⁹ Vilém Flusser, *About the Word Design*/1993, in: Alex Coles (ed.), *Design and Art*, London – Cambridge 2007, s. 55–57, cit. s. 56.

⁶⁰ Lada Hubatová-Vacková, *Krása věcí, průmysl a moderní společnost (1870–1918)*, in: Hubatová-Vacková – Pachmanová – Pečinková (pozn. 18), s. 29.

⁶¹ Josef Vydra, *Nové povolání průmyslové výtvarnictví*, Praha 1948.

⁶² Vondráček, *Úvod* (pozn. 20), s. 19.

⁶³ *Ibidem*, s. 19–20.

⁶⁴ *Ibidem*, s. 21.

⁶⁵ Viz Sylva Petrová, *Design spíše fikce než fakt*, in: Petrová, *České sklo* (pozn. 14), s. 71–78.

⁶⁶ *Ibidem*, s. 76.

okolnosti. Výrok Marty Filipové, že se české sklo objevilo coby součást několika ideologických kontextů, jako bylo národní obrození, prvorepubliková demokracie a komunismus, potvrzuje právě opakovaný výskyt pojmu v dobové odborné literatuře.⁶⁷

Počátky uplatňování pojmu české sklo v dobové literatuře lze sledovat od druhé poloviny 19. století.⁶⁸ V této době byl vývoj celého odborného zázemí rozvíjejícího se uměleckého průmyslu formován vzájemnou reakcí jednotlivých států monarchie.⁶⁹ Pojem českého skla vzniká v éře, kdy se sklářství spojovalo s produkcí různých etnických skupin. Sklářská výroba na našem území byla dlouho formována zejména německými sklářskými rodinami či umělci jiných národností, kteří v rámci ekonomické emigrace přinášeli inovace tuzemskému sklářskému odvětví. Také v historickém výzkumu českého sklářství docházelo k jazykovému rozdělení na proud německé a české literatury.⁷⁰ Vedle bibliografie zaměřené především na většinové německy mluvící publikum, která měla za sebou již řadu německy psaných technologických prací, lze sledovat postupné formování nové, česky psané literatury věnované tuzemskému sklářství.⁷¹

Rozmach německy psané literatury byl racionální nejen z důvodu větší dostupnosti široké německy mluvící veřejnosti, ale pro řadu odborníků a technologů vycházejících z německých škol byl německý jazyk zcela přirozený.⁷² Německy psaná obsáhlá publikace Edmunda Schebka *Böhmens Glasindustrie und Glashandel* vydaná v roce 1878, podávající výklad rozvoje sklářského obchodu a zejména jeho následného exportu do českých zemí, nevybočila z výkladu českého sklářství jako multikulturního dědictví jednoho území.⁷³

Společně se „*snahami o nalezení trvalých vlastností českého umění*“ (Jindřich Vybíral),⁷⁴ které vyvíjeli na akademické půdě čeští historici umění, vzniká také česky psaná literatura o skle. Publikace *České sklo. Příspěvek k dějinám jeho až do konce XVIII. století* Františka Mareše z roku 1893 a také kniha *O českém skle* Karla Boromejského Mádl vydaná roku 1890, byly prvními pokusy o nalezení tradice státní sklářské tvorby.⁷⁵ [7] Ve vlně česky psané literatury lze sledovat úsilí

⁶⁷ Viz Filipová (pozn. 26), 14f 155.

⁶⁸ Olga Drahotová, Předmluva, in: Drahotová (ed.), (pozn. 15), s. 17.

⁶⁹ Hubatová-Vacková, Krása věcí (pozn. 60), s. 28.

⁷⁰ Jitka Lněničková, Výběrová bibliografie sklářské technologické a technické literatury z doby mezi lety 1679 1945, in: Drahotová (ed.) (pozn. 15), s. 593.

⁷¹ Ibidem, s. 593.

⁷² Ibidem, s. 593.

⁷³ Edmund Schebek, *Böhmens Glasindustrie und Glashandel*, Prag 1878.

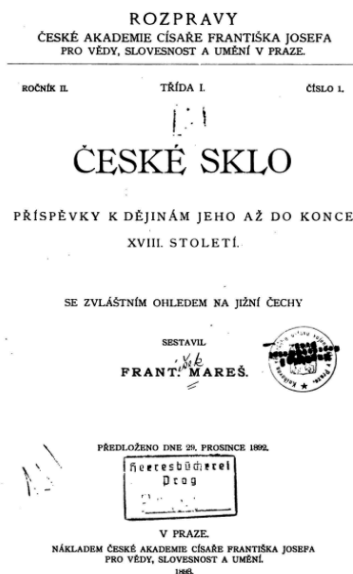
⁷⁴ Jindřich Vybíral, Co je českého na umění v Čechách, in: Milena Bartlová (ed.), *Dějiny umění v české společnosti: otázky, problémy, výzvy. Příspěvky přednesené na prvním sjezdu českých historiků umění*, Praha 2004, s. 200 207, cit. s. 204.

⁷⁵ František Mareš, *České sklo. Příspěvek k dějinám jeho až do konce XVIII. století*, Praha 1893. Karel Boromejský Mádl, *O českém skle*, Praha 1890.

o vymezení nového pojmu českého sklárství. Jeho synonymem se stalo především řezané a broušené sklo. „*Tak povstal nový druh skla, který vedle dřívějšího (pozn. skla německého) k životu se hlásil, s ním bojoval, až úplně pole opanoval; jest to české sklo v užším slova smyslu, které české jméno po celém světě proslavilo, kdežto starší jeho druh jménem německé sklo označován bývá*“ (František Mareš).⁷⁶ Rudolfínské broušené sklo František Mareš chápal jako charakteristický projev státního umění, které bylo nově oproti malovanému sklu využívanému například v Itálii a Německu, produktem pouze jedné národnosti. Z článku Něco o českém skle Jana Kouly lze snad nejvíce cítit až ofenzivní snahu o budování ryze české tradice skla. „*Ani spolek pro německou historii v Čechách, který celé české sklárství pokládá za německý duševní majetek, nedovedl vysvětliti, jak přistěhovalci němečtí 17 století, kteří ve své domovině neměli ponětí o skle čistém a jeho broušení (...), pojednou, beze všeho návodu a školy, nový druh zpracování a ornamentiky prováděti mohli.*“⁷⁷

Některé úsilí o budování identity ze stran odborníků bylo naopak mírnější. Karel Boromejský Mádl připustil podíl evropských sklářů na vzniku českého skla, když napsal: „*Žák Lehmannův Jiří Schwanhart, Schwaiger, rodina Miseroni aj., někteří přímo, jiní nepřímým způsobem, pomáhali vytvořiti české sklo rázu uměleckého. Ani svým původem, ani svojí povahou není české sklo produktem národního, lidového umění, ono jest výrobkem země, a co skla z druhu v rámeč přítomný spadajícího se v Čechách zhotovilo, vše má svůj vlastní ráz a karakter, naprosto rozdílný ode všech ostatních, ráz to, na němž materiál a umění stejný mají podíl.*“⁷⁸ Diferenciace od germánských a jiných vlivů v budování termínu českého skla tak kolísala mezi explicitními útoky a uvědomělým odstupem.

V prvních třech desetiletích 20. století lze pozorovat sílící zájem o české sklo jak v česky, tak i německy psané literatuře. Mezi německy psanou literaturou rezonovala především tvorba Gustava Edmunda Pazaurka, který se českému sklu věnoval jako historik i jako sběratel. Ve své publikaci *Moderne gläser* z roku 1901 představuje sklářskou produkci pod kapitolou nazvanou *Oesterreich und*

[7] František Mareš, *České sklo. Příspěvek k dějinám jeho až do konce XVIII. století*, Praha 1893.

⁷⁶ Mareš (pozn. 75), cit. s. 32–33.

⁷⁷ J. Koula, Něco o českém skle, *Světobzor* XIX, 5. 6. 1885, č. 25, s. 392–395. J. Koula, Něco o českém skle. Dokončení, *Světobzor* XIX, 3. 7. 1885, č. 29, s. 456–467, cit. s. 456.

⁷⁸ Mádl (pozn. 75), cit. s. 105.

Největší vlna používání pojmu české sklo v literatuře vzniká po druhé světové válce, již za podmínek nového režimu. České sklo v této době funguje jako pojem vhodný pro tvorbu národní identity. Avšak nyní nebyl užít k diferenciaci od tradice německého sklářství, naopak byl využíván jako obraz nového socialistického uspořádání státu ve světě. Kladný postoj státu k tuzemskému sklářství se odráží také na vývoji výzkumu tohoto oboru již od 50. let minulého století. Dochází k epochální oslavě sklářství jako státně důležité instituce. Ačkoli literatura z území Československa měla být ukázkou tuzemského průmyslového vývoje, reflektovala zejména problémy českého sklářství, nikoli slovenského. V textech Olgy Drahotové, Aleny Adlerové a řady dalších odborníků lze sledovat zejména odborný historický výzkum sklářství a výzkum stylového vývoje tuzemského skla.⁸³ Avšak je nutné konstatovat, že ve většině publikací je stále patrné převládající směřování k budování státní identity skrze fenomén českého skla.

1.3.

„Vytváříme vskutku české umělecké sklo?“ A co to vlastně znamená?

Několik poznámek k definicím pojmu podle Dušana Šindeláře

V roce 1948 položil Emanuel Hrbek v názvu svého článku zásadní otázku týkající se významu termínu českého skla, která se stala tématem řady debat.⁸⁴ Hrbka trápilo především vyrovnání se s odtržením německého sklářského průmyslu v důsledku poválečné situace. Možnou hrozbu ztráty kvality českého sklářství však zakrývá apelem na české skláře, kteří mají navázat na přerušené pouto historie a pracovat na pravém českém skle. Již však nedefinoval, co toto pravé české sklo je a v čem hledat onu identitu českého sklářství.

Úsilí vymezit tento mnohotvárný pojem projevil na počátku 70. let 20. století filozof a estetik Dušan Šindelář,⁸⁵ který ve své publikaci *Současné umělecké sklo*

⁸³ Olga Drahotová, *České sklo*, Praha 1970. Alena Adlerová, *Současné sklo*, Praha 1979. Alena Adlerová, *České užité umění 1918–1938*, Praha 1983.

⁸⁴ Emanuel Hrbek, Vytváříme vskutku české umělecké sklo?, *Československo* III, 1947–1948, č. 2, s. 82–122.

⁸⁵ Dušan Šindelář (23. 3. 1927, Rejdice – ?, Praha) vystudoval v letech 1946–1951 filozofii a estetiku na Karlově Univerzitě v Praze. Působil jako vedoucí redaktor časopisu *Výtvarná umění* a také časopisu *Estetika*. Zabýval se především vztahem vědy, umění, průmyslu a estetiky, zejména v oblasti designu a skla. Více viz LS [Lubomír Slavíček], heslo Šindelář Dušan, in: Lubomír Slavíček (ed.), *Slovník historiků umění, výtvarných kritiků, teoretiků a publicistů v českých zemích a jejich spolupracovníků z příbuzných oborů (asi 1800–2008)* II, Praha

v Československu vytyčil několik bodů směrodatných pro pochopení pojmu českého skla.⁸⁶ Šindelář se ve své teoretické práci začal užitým uměním a jeho estetikou zabývat od 50. let minulého století. V řadě publikací se zaměřil přímo na sklo a sklářský průmysl, o jehož výklad se snažil také pomocí sociologického výzkumu, což bylo do té doby velmi nezvyklé. Aspekty jako provenience, národní, obchodní a kulturotvorný aspekt či český sloh, stanovené Dušanem Šindelářem, lze použít coby odrazový můstek pro výzkum kritérií, které jsou často používány při specifikaci termínu českého skla.

[9]
Publikace Dušana Šindeláře,
Současné sklo v Československu,
Praha 1970.

Provenience

Provenience vzniku sklářského díla je prvním a přirozeným aspektem, kterým lze ohraničovat jednotlivé artefakty. Podle Šindeláře je již samotná provenience hodnotou, protože je jednotícím a vstřebávajícím prvkem všech ostatních aspektů, a stává se tak maximálně hodnotovým pojmem.⁸⁷ Avšak území Českého státu prošlo řadou geopolitických změn a české sklo je tak silně spjato nejen s německou, ale i slovenskou, polskou a rakouskou sklářskou produkcí. Je tedy nutné uvědomovat si tyto komplikované vazby během vývoje českého státu při užití provenience jako jediného hodnotového aspektu.

Definice materiální kvality českosti skla je jedním z méně komplikovaných aspektů, který je silně vázán s proveniencí. Jedná se o úsilí pojmenovat výsledné produkty českými díky surovinám, které byly na jejich zpracování použity. Českým sklem se tudíž podle této definice rozumí předmět vytvořený z materiálu pocházejícího a zpracovaného na území jednoho státu, což avšak nelze použít jako jediné hodnotící kritérium.

2016, s. 1443–1444. Dušan Šindelář se českému sklářství věnoval například v publikacích Alena Adlerová – Dušan Šindelář, *České lisované sklo* (kat. výst.), Oblastní galerie výtvarného umění Gottwaldov 1972. Dušan Šindelář, *Typologie výroby skla*, Praha 1973. Idem, *Estetika sklářské tvorby*, Praha 1974.

⁸⁶ Dušan Šindelář, *Současné sklo v Československu*, Praha 1970.

⁸⁷ Ibidem, s. 9.

Národní aspekt

Dalším prvkem formujícím pojem českého skla je národní aspekt, přičemž Šindelář rozlišuje mezi aspektem národním a aspektem programově národním.⁸⁸ Aspektem národním myslí soubor všech příznivých vlivů jednotlivého národa na vývoj sklářství.⁸⁹ Tím lze myslet třeba dostatek surovin, společenský zájem a spotřebu. Dále například vhodné přírodní podmínky, průmyslový rozvoj, kulturní vyspělost a další. Jedná se pravděpodobně o druhý největší prvek, na který je kladen důraz při pokusech pojmenovat sklo jako české.

Právě příznivost národního aspektu byla jedním z nejvíce romantizovaných pojmů, využívaných pro popis českého skla. Jako vysvětlení rozvoje českého sklářství se tak často využívala právě hojnost kraje a místní přírody. „*Země darovala štědře ze svého přírodního bohatství. Ohromné pohraniční hvozdy dávaly dřevo na vytápění tavících pecí a výrobu salajky. Hory poskytovaly křemen, vápenec a ostatní potřebné nerosty. Bystré horské potoky a říčky poháněly brusírny a stupníky, dávaly také lacinou dopravní sílu při plavení dřeva k hutí*“ (Josef B. Stránský).⁹⁰

Aspektem programově národním Šindelář rozumí úsilí o vyjádření národního specifika skrze jednotlivý produkt.⁹¹ Čímž je myšleno zhmotnění národní tradice a také budování státní identity skrze sklo. Vypětí ve hledání národních kulturních tradic ve sklářství se odehrávalo především na přelomu 19. a 20. století v obratu k lidové kultuře. Dušan Šindelář v souvislosti s tím tak mluví o lidovém skle.⁹² Jak již bylo zmíněno, důraz na programově národní aspekt českého skla nadále sílil především v socialistickém státě, kdy se sklo stalo skvělým nástrojem pro zpodobnění úspěchů socialismu, protože bylo tvořeno kolektivní silou z domácího materiálu a navazovalo na dlouhou tradici průmyslu na našem území.⁹³

Český sloh

Vedle národního aspektu se dobová teorie pokoušela stanovit také stylovou definici českého sklářského slohu. Na přelomu 19. a 20. století byl v souvislosti s „českostí“ skla velmi často zmiňován důraz na tradici řezaného a broušeného skla (František Mareš: „*Nové toto české sklo (...) místo vinutého, pleteného a síťového*

⁸⁸ Šindelář (pozn. 86), s. 9.

⁸⁹ Ibidem, s. 9.

⁹⁰ Jan Bárta, Zrození českého skla, in: Josef B. Stránský, *Z vývoje české technické tvorby. Sborník vydáný k 75. výročí založení Spolku českých inženýrů v Praze*, Praha 1940, s. 103–105, cit. s. 104.

⁹¹ Viz Šindelář (pozn. 86), s. 9.

⁹² Ibidem, s. 9.

⁹³ Wasmuth (pozn. 17), s. 87.

*dekora přináší řezbu, broušení a hlazení co novou výzdobu.*⁹⁴). Následně řada odborníků zmiňuje v souvislosti se „slohovou“ tradicí také malbu na skle (Jan Kotík: *„Již předtím, než rytci křišťálů (...) objevili dokonalost českého skla a jeho vhodnost pro rytinu, sklo se u nás malovalo a bylo dosaženo v tomto oboru určité svéráznosti.*“⁹⁵). Či později byla jako slohotvorná zmiňována také technika tavené skleněné plastiky. Je tedy patrné, že snaha o koncepci českého sklářského slohu naráží na problém v množství jednotlivých a velmi odlišných technických i estetických přístupů ke sklu. Jako zásadní projev slohovosti českého skla považuje Dušan Šindelář stylovou čistotu, což je ale tváří v tvář různorodým projevům, které bývají dnes s pojmem české sklo spojovány, zcela nepřesvědčivé.⁹⁶ Koncept českého sklářského slohu je tak spíše dobovým konstruktem než v praxi fungujícím pojmem.

Obchodní aspekt

Již od počátku vývoje českého sklářství je patrný s ním spjatý význam obchodního aspektu. České sklo bylo a stále je považováno za výborný obchodní artikl i dobrou obchodní značku.⁹⁷ Je nutné zmínit, že právě obchodní aspekt se zasloužil o vzájemnou výměnu sklářské tvorby různých národů a etnik, díky čemuž docházelo ke vzájemné cirkulaci jednotlivých technik či dekorů.⁹⁸ Podle Dušana Šindeláře intenzivní obchodní expanze českého skla na trhu od 17. století byla jedním z důsledků toho, že se tento pojem ustálil také v zahraničí, a stal se podle jeho slov *„pojmem označujícím maximální obchodní obratnost, záruku jakosti, cenové přístupnosti, ale i organizační průbojnosti a vynalézavosti.*“⁹⁹ Obchodní aspekt českého skla tak poukazuje na vzájemné ovlivňování sklářských produkcí jednotlivých států a sehrál roli v budování tohoto konceptu. Obchodní expanze a tvorba fenoménu českého skla jako tržního artiklu hraje veškerou roli v jeho vnímání jak v zahraničí, tak v tuzemsku.

Kulturotvorný aspekt

Ve své stati *Typologie výroby skla* v roce 1973 Dušan Šindelář napsal, že *„výroba skla má u nás jedním slovem poslání národohospodářské a zároveň kulturotvorné.*“¹⁰⁰

⁹⁴ Mareš (pozn. 75), cit. s. 33.

⁹⁵ Jan Kotík, *Tradice a kultura československé výroby*, Praha 1954, cit. s. 52–53.

⁹⁶ Viz Šindelář (pozn. 86), s. 10.

⁹⁷ *Ibidem*, s. 12.

⁹⁸ Více například Václav Lukáš, *The Exportation of Bohemian Glass a Historical Review*, *Journal of Glass Studies*, 1981, č. 23, s. 56–63.

⁹⁹ Viz Šindelář (pozn. 86), cit. s. 12.

¹⁰⁰ Dušan Šindelář, *Typologie výroby skla*, Praha 1973, cit. s. 50.

Myslel tím schopnost skla ovlivnit velké masy lidí jak esteticky, tak také společensky. Ačkoli se velká část produkce českého skla dostávala především na export do ciziny, z populární společenské literatury a také z řady periodik od 50. let minulého století lze cítit důraz na roli skla v domácnosti a společenském životě obecně.¹⁰¹ Stejně jako obchodní, tak i kulturotvorný aspekt ovlivňuje společenské utváření a vnímání pojmu české sklo.

Pohled na problematiku českého sklářství poukazuje na fakt, že české sklo je v uměleckohistorickém prostředí stále vosím hnízdem, kterému i nyní chybí teoretické nástroje pro kritické zhodnocení tohoto fenoménu. To je zapříčiněno nejen jeho uzavřeností vůči jiným uměleckým médiím a těsným spojením s národní identitou. Při zkoumání českého skla je tedy nutné mít na paměti, že se jedná o mnohotvárný pojem obsahující nejen řadu odlišných stylových proudů, technologických postupů a výtvarných východisek, ale také silnou spojitost s národnostním, geopolitickým a společenským vývojem českého státu. Sběratelství českého skla se tak zabývá předměty komplexnější problematiky, která se velmi často odráží v samotné koncepci sbírkotvorné činnosti.

¹⁰¹ Například v komentáři ze 70. let minulého století Jana Emila Kouly: „*Sklo není vzácností v dnešním interiéru. (...) Skleněné nádoby mohou mít i funkci ryze dekorativní, stávají se skleněnými plastikami bez praktického použití.*“ J. [Jan] E. [Emil] Koula, *Moderní bytový interiér*, Praha 1976, cit. s. 115.

2.

„Sběratelství jako fyziognomie světa věcí“

Kapitola o sběratelství a sběratelství skla především

„Tisícínásobná chapadla umění cítí nejjemnější nervové zakončení a nutí je chvět se a vibrovat. Najednou ožije tisíce vjemů a pocitů, jež probudí náš zájem o uměleckou formu, která hmatatelná, ale přesto zahalená leží před námi. A čím blíže se k ní dostáváme, tím více se zajímáme o hmotu uměleckého díla našeho zájmu.“¹⁰²

Adolph Donath

„Všechno, co si člověk pamatoval a co si myslel, veškeré vědomí se stává podstavcem, rámem, základnou, zámkem jeho majetku. Období, region, řemeslo, dřívější vlastnictví – pro skutečného sběratele se celé pozadí předmětu přidává k magické encyklopedii, jejíž kvintesence je osudem jeho sbírky. V této ohraničené oblasti pak lze soudit, jak se velcí fyziognomikové – a sběratelé jsou fyziognomiky světa věcí – mění v interprety osudu. Člověk jen sleduje, jak sběratel manipuluje s předměty ve skleněném pouzdře. Když je drží v ruce, zdá se, že skrze ně vidí do své vzdálené minulosti, jako by byl jimi inspirován.“¹⁰³

Walter Benjamin

Walter Benjamin v textu věnovanému vlastní sběratelské vášni, při snaze postihnout procesy v chování sběratele „na lovu“ po vytouženém artefaktu, připodobnil konání sběratele k fyziognomii.¹⁰⁴ Sběratelé podle něj jako fyziognomikové světa věcí odkrývají díky veškerým informacím osud jejich vytouženého objektu. Na základě minulosti se snaží definovat jeho budoucnost. Stejně tak se lze díky sbíraným věcem dozvědět velmi mnoho o jejich majiteli. „Sběratelství něco vypovídá nejen o předmětech, ale také o vztazích a lidech“ (Martina Pachmanová).¹⁰⁵ Sbírané předměty mohou odhalit minulost sběratele i jeho vizi

¹⁰² Adolph Donath, *Psychologie des Kunstsammelns*, Berlin 1911, cit. s. 12.

¹⁰³ Walter Benjamin, *Unpacking My Library. A Talk about Book Collecting*, in: idem, *Illuminations*, New York 1969, s. 59–67, cit. s. 60.

¹⁰⁴ Ibidem, s. 60.

¹⁰⁵ Pachmanová, Úvod (pozn. 5), cit. s. 10.

o vlastní budoucnosti. Dotýkáme se tedy světa věcí a jeho hybatele – sběratele. Při studiu soukromého sběratelství tak není úkolem pouze analyzovat sbírané předměty, ale také sledovat, co stálo za aktem výběru sběratele, když se rozhodl právě tyto předměty získat a nazvat je svou sbírkou.

Výklady definice sběratelství se různí v závislosti na rozmanitých interpretacích jeho jednotlivých složek, jako jsou motivace a stimulace sběratele. Například Werner Muensterberger zdůrazňuje emocionální okolnosti stojící za sběratelstvím a v teorii Russela Belka je sběratelství zejména druhem konzumní spotřeby.¹⁰⁶ Cílem následující kapitoly je objasnit tyto prvky tvořící pojem sběratelství, které budou nápomocné pro poznání a popis soukromé sbírky skla.

Sběratelství skla je ovlivněno řadou specifických faktorů, které lze spojit jak s jeho materiální podstatou, tak s jeho vnímáním v rámci kulturně-spoločenské sféry. Je možné sledovat některé z nich, jež stimulují chování jednotlivých sběratelů skla – nutí je jej obdivovat, zkoumat a sbírat. Ačkoli by se mohlo zdát, že soukromé sběratelství skla je v českém prostředí spojené pouze se současným uměleckým trhem, jeho kořeny sahají hlouběji do historie. Současní sběratelé skla tak navazují na důležité osobnosti tohoto zajímavého sběratelského fenoménu a jejich bohatou sbírkotvornou činnost. Na příkladech soukromých sbírek skla lze také demonstrovat, jaké motivace a stimulace přitahují sběratele k tomuto typu sběratelského artiklu.

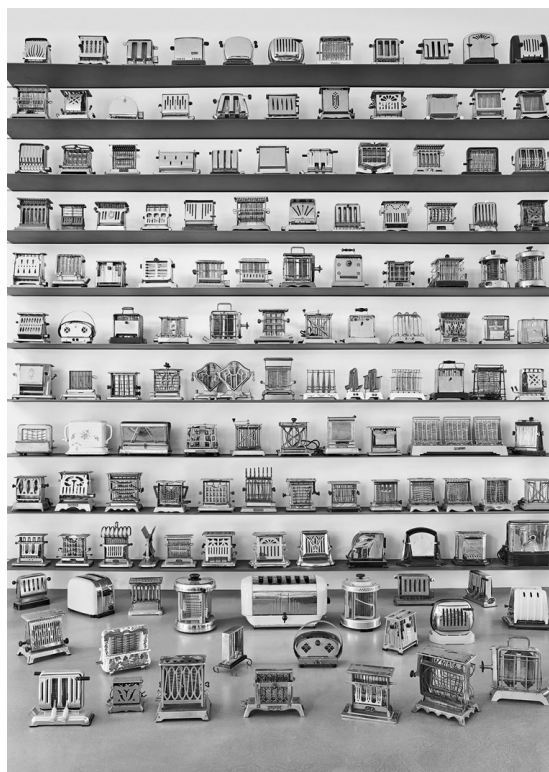
2.1.

Sbírat umění i harampádí. Několik poznámek k ukotvení pojmu sběratelství a jeho jednotlivostí

Ačkoli je pojem sběratelství stále spojován především s volným uměním, škála sběratelských předmětů je velmi široká, což dokazují například samy aukční síně představující sbírky od barokního malířství po historické toustovače. [10] Sběratelství jako takové tedy nelze definovat pouze na základě sbíraného objektu a jeho společensko-kulturních hodnot, ale podle jednotlivostí, které sběratele při jeho činnosti ovlivňují. Z toho důvodu je nutné vymezit hranice mezi dílčími aktéry sběratelské činnosti – sběrateli, sběrači a hromadiči – na které lze v rámci tohoto fenoménu nahlížet v různých rovinách.

¹⁰⁶ Muensterberger, *Collecting* (pozn. 7). Russel W. Belk, *Collecting in a Consumer Society*, Abingdon 1995.

Sběratelé jsou odlišní od sběračů a hromadičů především svou přístupovou metodou. Jejich chování je směřováno řadou specifických aspektů souvisejících s funkcí, motivací a stimulací sbírky a sběratelské činnosti. Sběratelé si vybírají předměty svého zájmu, které následně systematicky a s určitým cílem začleňují do sbírek. Sběrači naopak nevynakládají takové úsilí na to, aby dané objekty shromáždili a také systematizovali. K výběru sbíraných věcí často přistupují nekriticky. Podle Anny Lískovcové sběrači „vytváří seskupení předmětů, které mohly být původně sbírkami, nebo kumuluje věci ve skladištích. Systematizace v uchovávání objektů je pro ostatní neznatelná, mnohdy předstíraná či velice vágní.“¹⁰⁷

[10]

Starožitné toustovače ze sbírky Jense Veerbecka, nedatováno

Frederick Baekeland vidí rozdíl mezi sběrateli a sběrači především v přítomnosti či absenci sebeurčení skrze sbírku. Podle něj „sběrač postrádá sebeurčení a má sklon odkládat rozhodnutí. Věci, které hromadí nemají žádný jasný symbolický význam. Sběratel naopak sbírá jisté druhy předmětů spíše než ostatní kvůli jejich symbolické hodnotě a má sklon používat svou sbírku a sběratelskou činnost pro posílení svého sebeurčení. Nicméně, někteří sběratelé nakupují tak nekriticky a v tak velkém množství, že se podobají spíše sběračům.“¹⁰⁸

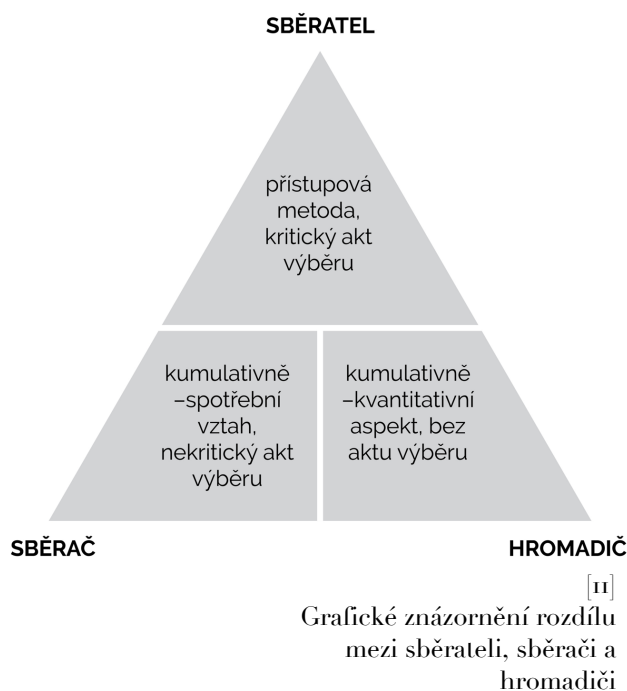
Hromadiči seskupují jednotlivé objekty bez systému a jakékoli budoucí funkce „sbírky“, není pro ně důležitá sbírkotvorná činnost jako taková, ale spíše kumulativně kvantitativní aspekt hromadění a samotný akt sběru.¹⁰⁹ Ačkoli jsou

¹⁰⁷ Viz Anna Lískovcová, Ztracení sběrači! O patologickém hromadění věcí, in: Pachmanová (ed.), *Mít a být* (pozn. 10), s. 57–68, cit. s. 59. Rozdílu mezi sběrateli a sběrači se věnuje také Hanka Sládková, O sběratelích a lidech: společnost věcí a příběhy předmětů, in: *ibidem*, s. 21–33.

¹⁰⁸ Frederick Baekeland, Psychological aspects of art collecting, in: Pearce (ed.), *Interpreting* (pozn. 7), s. 205–219, cit. s. 206.

¹⁰⁹ Podle Jeana Baudrillarda: „Hromadění věcí je nižší stádium (pozn. sběratelství): stohy starého papíru, skladování potravin (...), a poté seriální hromadění identických objektů. Sběrka naproti tomu tíhne směrem ke kultuře: zaměřuje se na diferencované objekty, které často mají směnnou hodnotu, které jsou rovněž „objekty“ uchovávání, obchodování, společenského rituálu, vystavování – možná jsou dokonce i zdrojem zisků.“ Baudrillard, *The System* (pozn. 7), cit. s. 103

sběrači a hromadiči velmi podobnou skupinou, rozdíl mezi nimi by se mohl nacházet v aktu výběru. Kdy sběrač stále, avšak nekriticky, vybírá jednotlivé artefakty, ovšem hromadič pouze akumuluje bez selekce. S tím souvisí také jeho velká pozornost na samotnou kumulaci, bez jakéhokoli zájmu o následnou práci se „sbírkou“. Nutkání hromadičů kumulovat je také často spojováno s různými psychickými poruchami, například Diogenovým syndromem.¹¹⁰ [11]

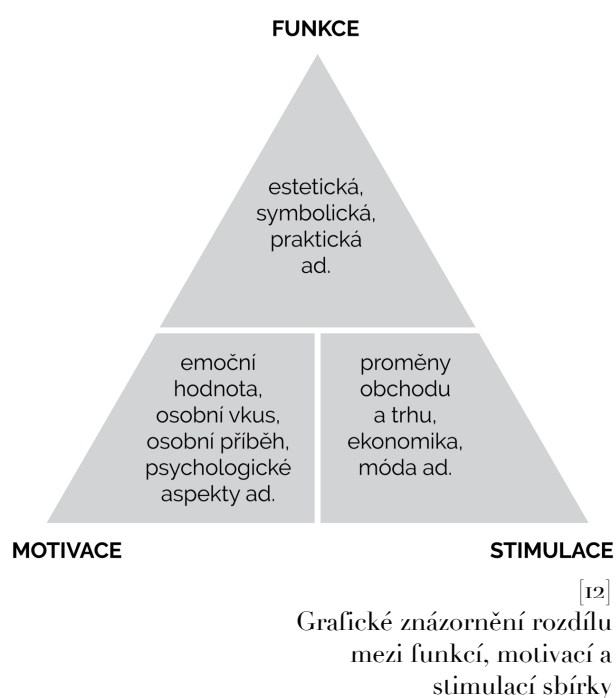
Sběratelskou činnost formují několik vlivů, které lze rozdělit do tří kategorií. Lze navázat na terminologické rozlišení dvou z nich, které provedla Marcela Rusinko.¹¹¹ Jedná se o funkci a motivaci sběratelství. Funkci sbírky Rusinko vysvětluje jako účinek její existence ve světě a motivaci jakožto osobní psychické procesy ovlivňující konání sběratele.¹¹² K těmto faktorům je nutné doplnit také aspekt stimulace sběratelské činnosti a osvětlit jejich působení. [12]

Funkce sbírek stojí za záměrem vykonávané aktivity sběratelství a definuje roli souboru pro sběratele, ale také pro jeho okolí a společnost obecně. Jednotlivé funkce lze rozdělit minimálně do tří kategorií. Tedy funkci estetickou, kterou lze rozumět budování sbírek za účelem obdivu a zdobení. Jedná se tak například o sbírky vhodné doplňující interiér sběratelova bytu. Funkci symbolickou, jakou vykazuje například sbírka budovaná za účelem náboženských a jiných duchovních aktivit a také sbírka budovaná z psychologických motivací, jako jsou soubory intimní a milovnické. Symbolické sbírky je možné hledat v kostelech, svatyních, jogínských centrech, ale také v bytech vášnivých milovníků umění. Zmínit můžeme rovněž funkci praktickou, tedy kolekce budované za účely finančními, společenskými, politickými, investičními (například firemní sbírky dokazující kultivovanost a velké finanční zisky, sbírka držaná sběratelem jako finanční kapitál a další), ale také dokumentačními, badatelskými a záchrannými.

¹¹⁰ Viz Scott Herring, *The hoarders. Material Deviance in Modern American Culture*, Chicago 2014.

¹¹¹ Viz Rusinko, *Snad nesbíráte* (pozn. 8), s. 17-41.

¹¹² Ibidem, s. 17.

Motivací a stimulací soukromého sběratelství se rozumí dílčí okolnosti působící na činnost sběratele. Motivaci sběratelství lze chápat jako vnitřní procesy za aktivitou jednotlivých sběratelů, které jsou vždy velmi individuální.¹³ Jedná se například o citový vztah k dané věci v souvislosti s osobní historií sběratele, nebo také vášně, osobní vkus (ten však může být ovlivněn také společensko-kulturním klimatem, jak naznačil Werner Muensterberger),¹⁴ a rovněž různá psychologická hlediska.

Werner Muensterberger zdůrazňuje zejména emoční hodnotu, *“jež rovným dílem zahrnuje projektivní i tvůrčí prvek tím, že obohacuje sběratelův svět fantazie.”*¹⁵ Psychika sběratele je tak promítána do sbíraných předmětů, ale také samotné dílo může mít vliv na sběratelovy psychické procesy. Podle Meunsterbergera *„(...) tedy dva sběratelé mohou toužit získat tentýž předmět (...), důvody, proč jej tolik chtějí, (...), se většinou radikálně liší. Jejich individuální volba a vkus se sice mohou nakonec shodovat, ale to, co je pohání, závisí na jejich osobnosti, (...) a v hlubším smyslu i na povaze jejich předchozích mentálních zkušeností.”*¹⁶

Naopak stimulace sběratelství se projevuje vnějšími impulsy cílícími na sběratele, jedná se o efekty proměn společnosti. Stimulací tak rozumíme například proměny obchodu, uměleckého trhu a tržní ekonomiky obecně. Také módu či sociálně společenské aspekty, jakými jsou například příslib společenského postavení díky sběratelskému artiklu a společností budovaná hodnota díla. Vnějšími stimulanty pro sběratele jsou kurátoři, prodejci, galeristé, ale také interiéroví designeři či architekti.

¹³ Anna Lískovcová tvrdí že: *„Samotný proces hledání a sbírání je pro hromadiče nejdůležitější fází. Na rozdíl od regulérních sběratelů se nikterak zásadně nezabývají následným systematickým tříděním a specifickým umístěním věcí.”* viz Lískovcová, Ztracení sběrači (pozn. 107), cit. s. 62.

¹⁴ Werner Muensterberger, *Vášně* (pozn. 11), s. 198.

¹⁵ Ibidem, cit. s. 198.

¹⁶ Ibidem, cit. s. 198.

2. 2.

Fascinace a kumulace. Sběratelství skla a jeho specifika

Vzhledem k výše vymezeným pojmům je patrné, že veškeré sklo může být sběratelským artiklem, zaleží především na rozhodnutí sběratele. Je ale také očividné, že předměty skryté pod tento pojem sklo nedosahují stejných umělecko-kulturně-společenských kvalit. Zatímco sklo ateliérové je vnímané jako plnohodnotný umělecký artikl, uměleckoprůmyslové sklo stále balancuje na hranici starožitnosti, designu, umění a odpadu. Všechny tyto druhy „pojmového“ skla jsou sběratelským artiklem, ačkoli jejich počáteční hodnota v umělecko-kulturním systému je vždy odlišná.

Problematikou klasifikace sběratelských předmětů se podrobněji zabýval James Clifford ve své studii O sběratelství umění a kultury, ve které naznačil vzájemné pohyby jednotlivých předmětů v rámci umělecko-kulturního systému.¹⁷ Tyto změny nastávají zejména v důsledku názorů odborné společnosti, znalců i samotných sběratelů, kteří neustále rozehrávají proměny systému a brání v jeho ukončení.¹⁸ Cliffordův systém předmětů se skládá ze čtyř zón: 1. zóny autentických mistrovských děl, 2. zóny autentických artefaktů, 3. zóny neautentických uměleckých děl, 4. zóny neautentických artefaktů.¹⁹

Předměty první zóny (například ateliérové sklo) jsou považovány za autentická a originální umělecká díla, spojovaná vždy s určitým autorem a jistými kulturně-historickými kvalitami. Jejich postavením na žebříčku může zažít pouze oslabení hodnoty, zjištění plagiátu, či, jak uvádí Clifford, dojde k jejich kulturně nebo historické kontextualizaci.²⁰ Avšak uměleckoprůmyslové sklo se jako sběratelský artikl ocitá na pomezí druhé kategorie – hmotné kultury (kterou zde může zastoupit doklad uměleckoprůmyslového skla, například lisované sklenice Františka Víznera) a čtvrté kategorie – komerčních, velkoobchodních produktů (lze použít příklad sérií skleniček na pití od švédské značky IKEA). [13]

Podle Clifforda se ale jednotlivé předměty mohou mezi zónami pohybovat. Pohyb z druhé do první zóny je velmi běžný a je potvrzován dnes už běžnou „muzealizací“ užitého a naivního umění či starožitností. Může také dojít k pohybu ze čtvrté zóny do druhé, pokud se předmět například stává historicky, společensky či kulturně důležitým objektem. Dle Clifforda „zboží v zóně 4 často vstupuje do zóny 2, čímž se stává vzácným dokladem daného období a sběratelským předmětem (staré

¹⁷ James Clifford, On Collecting Art and Culture, in: idem, *The Predicament of Culture. Twentieth-Century, Ethnography, Literature and Art*, Cambridge – Massachusetts – London 1988, s. 215–251.

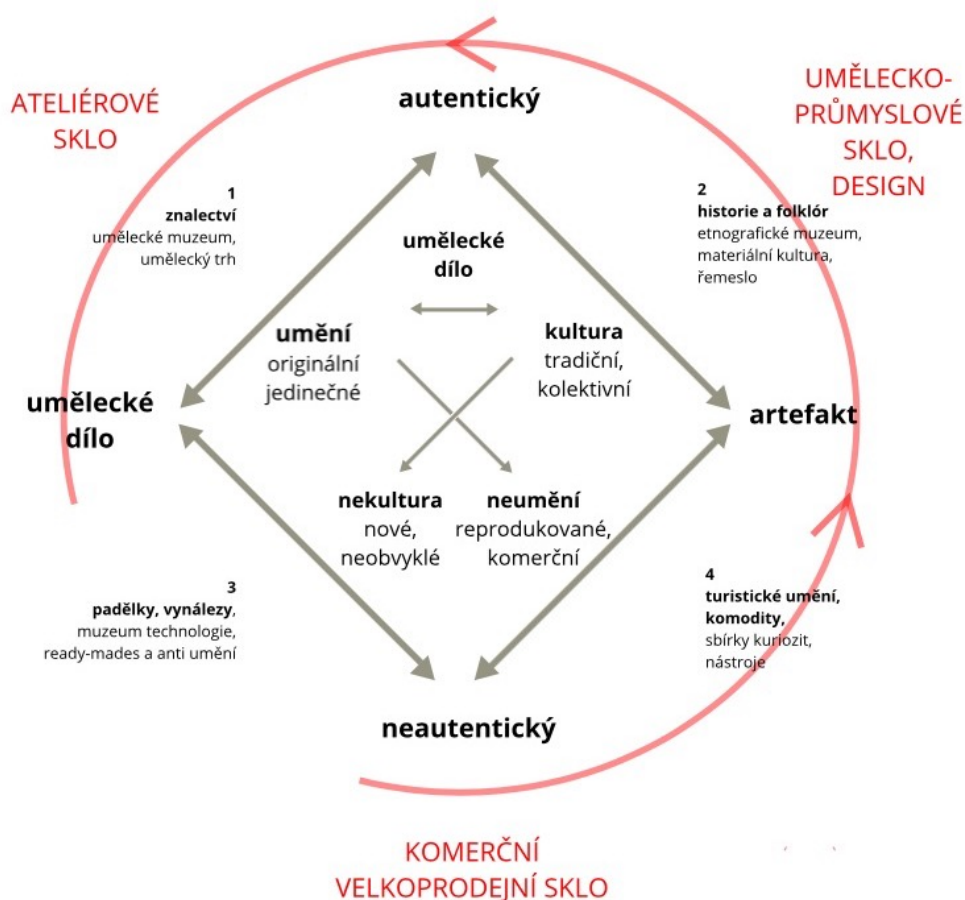
¹⁸ Ibidem, s. 223–224.

¹⁹ Ibidem, s. 223–224.

²⁰ Ibidem, s. 224.

zelené lahve na coca-colu).¹²¹ Uměleckoprůmyslové sklo lze díky svým historickým, estetickým a průmyslovým kvalitám označit za autentické kulturní artefakty, čímž získávají svůj systém hodnot na trhu i ve společenské sféře.

Jak ale podotkla Susan M. Pearce, tento sociálně-kulturní systém je tváří v tvář realitě sběratelství pouhou berličkou k hodnocení sběratelských předmětů.¹²² Zda bude objekt sbírán, určuje vedle těchto společenských, kulturních, třídních a jiných prvků stále samotná individualita sběratele. „Začíná být jasné, že se dotýkáme světa, který není zcela odtržený od společenského nebo zjevného vnímání hodnoty (přesto se od něj liší), (...), a zároveň zosobňuje jeho protiklad. Zde se ocitáme v poetickém světě mýtu a metafory, kde může každý z nás žít s chaosem

[13]
Znázornění pohybů předmětů skla
v umělecko-kulturním systému
Jamese Clifforda

¹²¹ Clifford (pozn. 117), s. 225.

¹²² Susan Pearceová, Sbíráni jako médium a poselství, in: Pachmanová (ed.), *Mít a být* (pozn. 10), s. 211.

zkušenosti a proměnit jej v kousek osobního významu prostřednictvím transformování moci sbíraných objektů“ (Susan M. Pearce).¹²³ Cílem následujících řádků je osvětlit reálné podněty skryté pod mytizovanou mocí skla uhranout sběratele a uvést některé příklady charakteristických vlastností tohoto druhu sběratelského artiklu.

Na materiálu záleží

U užitého umění více než jinde pociťujeme velký důraz na materiál, který se projevuje i v samotném označení jednotlivých uměleckoprůmyslových oborů: keramika, porcelán, kov a další. Sklo se také stalo samostatným pojmem, kterým je označována řada věcí od lahví na mléko po skleněnou plastiku jako jednotná skupina. Píše se o skle, chodí se na výstavy o skle, sbírá a kupuje se sklo. Důležitost materiálu se zde stává velmi výraznou. Podobně jako sbírky skla v muzeích obsahují různé esteticky, tvarově i technologicky odlišné předměty spojené svým nositelem – materiálem. Stejně tak se děje v rovině sběratelské. Materiál se stává důležitým prvkem, který má své specifické vlastnosti, o nichž umělci, historici umění a sběratelé mluví, které je fascinují a nutí je se zabývat i velmi nesourodými předměty.

Cesta k pochopení materiálu v umění byla složitá a dlouho v zájmu odborné společnosti pokulhávala za výkladem formy. Ačkoli je materiální stránka uměleckého díla tématem mála studií již od antiky, sledujeme vleklou nadvládu filozofické tradice privilegující „*formu nad materiálem, design nad materiálem, kresbu nad malbou a spirituálního nad tělesným*“ (Petra Lange-Berndt).¹²⁴ Snaha popsat materiál v uměleckém díle, jak postihl Martin Mádl, do poloviny 20. století oscilovala mezi vědeckým výzkumem založeným na přírodovědě a filozofické úvaze o abstraktní látce.¹²⁵

V první polovině 20. století dochází v dějinách umění k novému přehodnocení materiálu. Ve svém díle *Život tvarů* Henri Focillon zdůrazňuje jeho roli a primární místo v uměleckém procesu tvorby.¹²⁶ „*Forma nejví se tedy jako svrchovaný princip modelující trpnou hmotu, neboť pozorujeme, že hmota vtiskuje formě svůj vlastní tvar. Nejde zde rovněž ani o hmotu a tvar o sobě, nýbrž o hmoty v množném čísle, které mají svůj vzhled a váhu, a jež vzešly z přírody, ale nejsou přírodními*“ (Henri

¹²³ Pearcová, *Sbírání* (pozn. 122), cit. s. 211.

¹²⁴ K vývoji poznání materiality a jejího pojetí v umění více antologie textů *Materiality* viz Petra Lange-Berndt, *Introduction/How to Be Complicit with Materials*, in: eadem (ed.), *Materiality*, London – Cambridge 2015, s. 12–23. Historický přehled úhlů pohledu na problematiku materiálu v umění podal ve své dizertační práci také Martin Mádl viz Martin Mádl, *Výpisky k pojetí materiálu v umění*, in: idem, *Barokní sklo a jeho sbírka v oddělení starších českých dějin Národního muzea* (dizertační práce), Ústav pro dějiny umění FFUK, Praha 2001, s. 8–42.

¹²⁵ Mádl (pozn. 124), s. 9.

¹²⁶ Henri Focillon, *Život tvarů*, Praha 1936.

Focillon).¹²⁷ Také Focillonův nástupce Georg Kubler poukazuje na roli technické a materiální stránky tvorby uměleckého díla, která byla po dlouhou dobu zastřena teorií o ideji uměleckého díla, a je na čase ji znovu relativizovat.¹²⁸ Na toto „znovuoslavení“ materiálu ve výtvarném umění navázali kupříkladu umělci Bauhausu, kteří se k materialitě objektů stavěli velmi otevřeně v rámci těsného spojení s uměleckoprůmyslovou výrobou. Například Josef Albers pracoval se sklem kvůli jeho světelným a optickým vlastnostem, kterých si cenil zejména pro vytváření „*iluze plastického pohybu*“.¹²⁹ Byla to však především šedesátá léta minulého století, ve kterých se plně a světově rozvinul potenciál materialit v umění. Od důrazu na syrovost materiálu umění¹³⁰ po ocenění optických, světelných a dalších vlastností například u amerického studiového skla Harvey Littletona či českého ateliérového skla.¹³¹

V devadesátých letech minulého století lze pozorovat nový kontextuální přístup k materiálu. Řada odborníků se obrací k působení materiálu na lidskou psychiku. Například Georges Didi-Huberman popsal vosk jako materiál vyvolávající pocity strachu, hrůzy, zosobňující noční můry, neustálé proměny či touhu utéci.¹³² Materiál uměleckého díla začíná být zkoumán z pohledu jeho sociologických, psychologických a vizuálních konotací.¹³³ To je také důležité pro studium motivací a stimulací soukromých sběratelů skla a faktů, které je k tomuto materiálu přivádí. V tuzemské literatuře Dušan Šindelář popsal složité vztahy mezi předmětem a vnímatelem.¹³⁴ V tomto procesu nazvaném chování věcí je právě materiál aktivním činitelem, který podmiňuje jeho výrazovou hodnotu a působí na diváka sběratele.¹³⁵ Materiál se může pro sběratele stát kvalifikačním hlediskem i způsobem, jak charakterizovat sám sebe. Jsou to právě sběratelé, kteří více než kdo jiný kladou důraz na materialitu předmětu. Řada sběratelů skla hovoří o jeho specifických vlastnostech, které je přitahují. Subjektivní význam

¹²⁷ Focillon (pozn. 126), cit. s. 58.

¹²⁸ viz Milena Bártlová, Čas formy. Georg Kubler po půl století, in: Georg Kubler, *Tvar času. Poznámky k dějinám věcí*, Praha 2018, s. 13–29.

¹²⁹ Josef Albers, A New Type of Glass Picture, in: *Josef Albers. Glass, Color and Light* (kat. výst.), Peggy Guggenheim Collection Venice 1994, s. 141–142, cit. s. 142.

¹³⁰ Wolfgang Kemp, Wood – Figuring Problems of Material//1976, in: Lange-Berndt, *Materiality* (pozn. 124), s. 37.

¹³¹ Harvey K. Littleton and the American Studio Glass Movement, *cmog*, <https://www.cmog.org/article/harvey-k-littleton-and-american-studio-glass-movement>, vyhledáno 8. 1. 2020.

¹³² Georges Didi-Huberman, The Order of Material: Plasticities, *malaises*, Survivals//1999, in: Lange-Berndt, *Materiality* (pozn. 124), s. 42–53.

¹³³ Viz Mádl (pozn. 124), s. 15.

¹³⁴ Viz Dušan Šindelář, *Estetika užité tvorby*, Praha 1978, s. 120–121.

¹³⁵ Ibidem (pozn. 134), s. 120–121.

materiálu skla pro sběratelskou činnost vyjádřil americký sběratel moderního skla Ben Heineman jako možnost neustálé proměny a transformace:

„(...) Ale díla, které sbírám já, nemají žádný jednotný atribut. Nepřemýšlím nad sklem jako nad jediným a pouhým materiálem. Sklo ve skutečnosti není pouhý materiál, ale je stavem hmoty. Je to tvarující se substance a napodobení. Sklo ztělesňuje nespočet identit a podob, a také na sebe bere podobu různých tvarů, tloušťek, barev a textur. A co je nejzajímavější, pro ty, kdo ho obdivují, je sklo materiálem, který dokáže zachytit, lámat a propouštět světlo: lité sklo drží světlo uvnitř objektu; světlo je také rozděleno do svých barevných spekter skrze skleněné hranoly; a tavený oxid křemičitý, nejčistší forma skla, která se používá v optických vláknech, je dokonalým vodičem světla.“¹³⁶

Psychologická funkce materiálu skla

Jak charakterizovat materiál skla? Jsou to křehké sklenky na víno nebo silné skleněné příčky v architektuře. Je ostré nebo hladké. Je bezpečné jako okenní tabule, nebo nebezpečné jako střepy z rozbité vázy. Sklo je hmotou, která nejenže mění svou materiální konzistenci, ale také konotace s ní spjaté. Ve většině případech je sklo spojováno především s čistotou, číroslí, důvěryhodností a dalšími kladnými vlastnostmi. Sklo se stalo symbolem „dematerializovaného materiálu“, ve smyslu vymezení se vůči asociacím se zemími vlastnostmi a tíhnutí právě k průhlednosti, světelnosti a čistotě.¹³⁷ Tyto vlastnosti dovedly Paula Scheerbarta k utopistické myšlence skleněné společnosti, jež díky sklu, které ji obklopí, bude čistá, spořádaná a semknutá.¹³⁸ Podle Scheerbarta je právě sklo klíčem k vyšší kultuře.

„Pokud chceme pozvednout naši kulturu, jsme povinni, (...), změnit naši architekturu. (...) To můžeme udělat pouze zavedením skleněné architektury, která propouští sluneční světlo, měsíc i hvězdy, nejen několika okny, ale skrze každou možnou zeď, které budou vyrobeny výhradně ze skla – barevného skla. Nové prostředí, které takto vytvoříme, nám musí přinést novou kulturu.“¹³⁹ Scheerbarťova snaha aplikovat charakteristické vlastnosti jednoho materiálu na koncept ideální společnosti může vést k otázce, jak moc se psychologické působení tohoto materiálu odráží v našem zacházení s ním.

¹³⁶ Citovaný komentář sběratele Bena Heinemana publikován v Oldknow (pozn. 4), cit. s. 24.

¹³⁷ Viz Ron Glown, Looking for Meaning: Glass in Twentieth Century Art, in: Ron Glown Kim Levin Ginny Ruffner, *Glass: Material in the Service of Meaning*, Tacoma 1991, s. 11.

¹³⁸ Viz Paul Scheerbart, Glass architecture, in: Ulrich Conrads (ed.), *Programs and Manifestoes on 20th-Century Architecture*, Cambridge Massachusetts 1971, s. 32–33.

¹³⁹ Ibidem, cit. s. 32.

Při popisu působení jednotlivých materiálů podal Jean Baudrillard také sociologický výklad skla a označil jeho psychologickou a společenskou roli.¹⁴⁰ Za jeho primární psychologické vlastnosti považuje již zmíněnou čistotu a transparentnost. [14] Tyto dvě vlastnosti spojuje s kladnými lidskými vlastnostmi a primárními lidskými potřebami a naznačuje, proč je pro společnost tento materiál stále tak přitažlivý. Podle Baudrillarda při popisu materiálu skla „nelze nezmínit kardinální ctnosti skla, které jsou morálního charakteru: jedná se o čistotu, spolehlivost, objektivitu, spolu se všemi konotacemi hygieny a virové prevence, což jej dělá skutečným materiálem budoucnosti.“¹⁴¹

Positivního aspektu čistoty, který hraje důležitou roli při výrobě i spotřebě jednotlivých předmětů, si všímá také Adrian Forty.¹⁴² Termíny čistota a špinavost považuje za téměř totožné k termínům krása a ošklivost, které ve společnosti probouzí pozitivní a negativní konotace.¹⁴³ Jak sám Forty přiznává, je nutné brát toto rozlišení s velkým nadhledem a s vědomím, že termín špíny by neměl být spojován pouze se špatnými vlastnostmi. Připouští však, že pojem čistota je silně zakořeněný pozitivní koncept, vycházející z vývoje společnosti a může vést k mnohem větší oblibě jednotlivých druhů materiálů u určitých kultur, zejména pak u evropské kultury, pro kterou je výraz čistoty trvale vžitý.¹⁴⁴

Sklo také ztělesňuje pocity spojené s výtvarným uměním v jeho galerijním prostoru, a to jeho zdánlivou nedotknutelnost. Podle Jeana Baudrillarda „at' už je sklo

THE SATURDAY EVENING POST

The sparkling glass around you is shown in the Pyrex Utility Dish. It comes in two sizes, 5 1/2 and 7 1/2, and just fits in along with dozens of other lovely Pyrex dishes at your favorite store today.

"It IS clean - you can SEE it's clean - it's PYREX ware!"

DISHWASHING isn't ever fun, exactly. But there is satisfaction in washing dishes when they are transparent PYREX Ware. You can see when they're clean because dirt just can't hide. You can see what you're cooking, too. And you can bring PYREX dishes right to the table because they look so nice — and whisk leftovers right into the refrigerator when you are through.

Ever popular, knob-covered PYREX Casseroles! Keep food hot for second servings. Cover is better-looking and easier to pick up. Offered in four sizes... 1 qt.—60¢. 1 1/2 qt.—75¢. 2 qt.—85¢. 3 qt.—\$1.

It's new! A complete PYREX Nester Set that's just right for preparing a full day's feeding at once. Six 8-ounce bottles and six faultless apples, packed in gift box... only \$1.45.

Now! The popular fluted-edge PYREX Flavor-Saver in a new small size! The loveliest pie plate you ever saw. Just right for small families. EXTRA depth keeps juices in. Glass handles. 10" size, 50¢; new 9" size, only 40¢.

Had it's made by CORNING GLASS!

THERE'S ONLY ONE PYREX WARE!

All lin' PYREX Ware that glitters. So don't be fooled! Insist on seeing the orange label or the "PYREX" trademark pressed in the glass. Corning spends millions on research to bring Pyrex Ware to you!

© "PYREX" is a Reg. T.M. of Corning Glass Works in the U. S. and in Canada of Corning Glass Works, Corning, N.Y.

[14] „Je to čisté — můžeš vidět, jak je to čisté je to nádobí Pyrex“ Reklama americké značky skleněného nádobí, nedatováno

¹⁴⁰ Viz Baudrillard, *The System* (pozn. 7), s. 41–43.

¹⁴¹ Ibidem, cit. s. 42.

¹⁴² Adrian Forty, Hygiene and Cleanliness, in: idem, *Objects of Desire. Design and Society Since 1750*, London 1986, s. 156–177.

¹⁴³ Ibidem, s. 157.

¹⁴⁴ Forty (pozn. 142), s. 157.

obalem, oknem či skleněnou přičkou, je založeno na transparentnosti bez možného přechodu: můžeme jej vidět, ale nesmíme se jej dotýkat. (...) Transparentnost sklenic obsahujících jídlo naznačuje formální satisfakci, jakýsi druh tajné vizuální hodnoty, ve které je v podstatě fyzický vztah již vyloučený.¹⁴⁵ Tato vyloučenost dodává sklu dojem nedostupnosti „zakázaného ovoce“ a může vést k větší touze jej vlastnit.

Historicita a autenticita

Ve svém textu vykládajícím systém objektů předložil Jean Baudrillard kromě komentáře ke sběratelství také text zabývající se významem starožitností.¹⁴⁶ Zdůraznil zejména jejich historickou a autentickou hodnotu, které lze pozorovat také u skla jako sběratelského artiklu. Podle Baudrillarda „starožitný objekt již nemá praktické uplatnění, jeho role v systému je pouze významová. Jde zde o popření funkčního systému objektů, jedná se o extrémní případ odřeknutí jeho primární funkce. Přestože objekt není funkční ani čistě „dekorativní“, má velmi specifickou funkci v systému, a to je značení času.“¹⁴⁷ Sklo jako sběratelský artikl ztrácí svou původní funkci užitou a v rámci sbírky získává řadu nových, z nichž historicita je jednou z nejdůležitějších. Vázy, těžítka, sklenice i skleněné sochy se ve sbírce stávají nehybnou připomínkou daného časového úseku (ať už se jedná o trvání určitého stylu, fázi v umělcově životě, či vzpomínku na léta, kdy určitá váza stála na skříni sběratelových rodičů). Toto „zmrazení času“ je podstatným prvkem nejen starožitností, ale všech sbíraných objektů.

Autenticitou starožitností Baudrillard označuje dva prvky: nostalgii po původu a posedlost pravostí. Nostalgie po původu se projevuje v hledání historických a společenských souvislostí vztahujících se ke vzniku i různým životním fázím daného objektu. Tento typ nostalgie je sledován nejen u umění, ale také uměleckých řemesel a řady předmětů spojených s kulturou. Podle Baudrillarda „fascinace řemesel vychází z toho, že objekt prošel rukou někoho, a jsou na něm stále zapsány známky jeho práce: jsme fascinováni tím, co bylo stvořeno, a je proto jedinečný, protože okamžik stvoření nelze reprodukovat.“¹⁴⁸ Vyšší stupeň této nostalgie je posedlost pravostí.¹⁴⁹ Jedná se o snahu vybudovat okolo předmětu určité jistoty původ, autorství, datace a další. To souvisí s přísným zájmem sběratelů o provenienci, která dokáže zvýšit, ale také snížit jeho finanční i společenskou hodnotu.

¹⁴⁵ Baudrillard, *The System* (pozn. 7), cit. s. 42.

¹⁴⁶ *Ibidem*, s. 73–84.

¹⁴⁷ *Ibidem*, cit. s. 74.

¹⁴⁸ *Ibidem*, cit. s. 76.

¹⁴⁹ Baudrillard, *The System* (pozn. 7), s. 76–77.

Série a sety

Jedním z podnětů pro sběratele, sběrače i hromadiče je seriální motivace, která vytváří velmi tenkou hranici mezi těmito skupinami. Sklo jako sbíraný předmět tuto motivaci silně podporuje. Ve větší míře než obrazy nebo sochy se sklo objevuje ve formě ucelených sérií a setů. Soustředění sběratelů na různé série jsou podle Brendy Danet a Tamar Katriel jednou ze sběratelských strategií, jejíž výhoda spočívá v přesné definici toho, co sběratel již získal, a co mu stále chybí.¹⁵⁰ Sběratelé jsou tak vedeni cílem naplnění jednotlivých sérií ve své sbírce.

Jak podotýkají Danet a Katriel „někdy se sběratelé rozhodnou sledovat pouze vybranou podkategorii z celé řady možných. Žena sběratelka keramických talířů z naší studie sbírá pouze ruční keramiku a nikoli porcelán.“¹⁵¹ Podobné strategie lze sledovat také u sběratelů skla, kteří mají možnost soustředit se pouze na jednotlivou podkategorii tohoto fenoménu. Sběratel tak může sbírat nejen sklo jednoho autora nebo produkci jedné sklárny, ale také sklo jednoho dekoru nebo způsobu zpracování, či se specializovat přímo na sbírku jednoho setu.

Prvek, kterým sklo může ovlivnit zájem sběratelů, je právě jeho výskyt v sériích a v setech.¹⁵² [15] Na rozdíl od malířství tak mohou sběratelé skla svou seriální motivaci stále více naplňovat v touze získat celou kolekci daného designu či veškeré odlitky dané skleněné plastiky. „Někdy, i když ne často, lze vidět dobré karafy, obecně opovrhované pro svou samostatnost a chybějící dvojici. Avšak pořád stojí za to ji koupit a trpělivě hledat druhou, která by se k ní velmi dobře hodila do páru.“¹⁵³ Rada Grace M. Vallois určená sběratelům

FOSTORIA GLASS COMPANY
MOUNDSVILLE, WEST VIRGINIA

[15]

Reklama americké sklářské společnosti
Fostoria Glass Company (příklad setu),

1922

¹⁵⁰ Viz Brenda Danet – Tamar Katriel, No two alike: play and aesthetics in collecting, in: Pearce, *Interpreting* (pozn. 7), s. 220–239.

¹⁵¹ Ibidem, cit. s. 231.

¹⁵² Sérií je v tomto případě myšleno sklo stejného typu rozšiřující tvarovou nebo výtvarnou řadu. Setem je chápáno sklo stejných estetických kvalit navzájem se doplňující.

¹⁵³ Grace M. Vallois, How to Collect Old Pottery and Glass, in: eadem, *First Step in Collecting*, Philadelphia – London 1913, s. 125–133, cit. s. 132.

skla tak přímo mří na jednu z jejich slabin, která často vede k propadnutí sběratelství, a tou je ona seriální motivace.

2.3.

Cesty českého skla do soukromých sbírek. Příklady individuálního soukromého sběratelství skla na našem území a jeho formující faktory

V předchozí kapitole nastíněný vývoj a definice termínu českého skla a zhodnocení společenského a ekonomického zájmu o sklo ukazuje, proč a jak se zejména uměleckoprůmyslové sklo objevovalo v řadě tuzemských domácností. České sklo je dnes již zavedeným sběratelským artiklem, který se zvláště od konce devatenáctého století po současnost vyskytuje na aukcích i v prodejních galeriích, a putuje tak do různých druhů soukromých sbírek. Ačkoli by se sběratelství skla mohlo zdát oproti sběratelství jiných výtvarných předmětů jako raritní záležitost, má tento sběratelský segment na našem území svůj platný historický vývoj. Na tomto vývoji lze sledovat postupné proměny v motivacích a stimulacích u jednotlivých osobností sběratelství skla, a pozorovat tak společenský zájem o sklo v různých dobách.

Sklo se objevovalo již jako součást panovnických sbírek užitých předmětů s ostatními objekty z cenných materiálů v počátcích sběratelství na našem území. Marcela Rusinko spojuje tyto sbírky zejména s motivací estetickou, duchovní a sociální.¹⁵⁴ Příklady evropského řezaného skla bylo možné nalézt také například v bohaté sbírce užitého umění Rudolfa II.¹⁵⁵ Sklo se stalo součástí souborů různých soukromých kunstkomor v sedmnáctém i osmnáctém století. Avšak největší rozkvět individuálního soukromého sběratelství skla u nás lze pozorovat především od druhé poloviny devatenáctého století.

Rozkvět soukromého sběratelství skla na našem území v 19. a 20. století

Zejména od konce 19. století se začala na našem území objevovat řada sběratelů specializujících se na ukázky starožitného skla. Zvyšující se pozornost o tento druh artiklu u soukromých sběratelů šla ruku v ruce s rostoucími tuzemskými institucemi věnujícími se uměleckému průmyslu po vzoru velkých evropských muzeí. Jedním z prvních spouštěčů zájmu o užité umění u nás byla například *První*

¹⁵⁴ Viz Rusinko, *Snad nesbíráte* (pozn. 8), s. 19.

¹⁵⁵ Viz Beket Bukovinská, *Umělecká řemesla*, in: Eliška Fučíková – Beket Bukovinská – Ivan Muchka, *Umění na dvoře Rudolfa II.*, Praha 1991, s. 141–177.

výstava českých starožitností pořádaná roku 1861 v Praze.¹⁵⁶ Následně zájem rozvíjely i aktivity vídeňského Muzea umění a průmyslu a prvních vznikajících uměleckoprůmyslových muzeí na českém území.¹⁵⁷ Pořizování skla do soukromých sbírek se také dělo v duchu „*napodobování prostředí biedermeierovských salonů*“, jak podotknul Lubomír Slavíček.¹⁵⁸ Díla komorního formátu a starožitné užité umění, mezi nímž bylo zastoupeno také sklo, si pořizovala na přelomu 19. a 20. století řada soukromých sběratelů se snahou inspirovat se tímto prostředím a vytvořit si doma obdobnou atmosféru.¹⁵⁹ Sběratelství skla bylo také považováno za méně finančně náročnou variantu k „monumentálnímu“ sběratelství například malířství, což podporovalo jeho prodej.¹⁶⁰

Na rozdíl od již dávno rozvinutého trhu v zahraničí byl tuzemský aukční trh pomalu budován na počátku 20. století.¹⁶¹ V této době také rostl zájem o sklo jako sběratelský artikl u široké veřejnosti, což dokazuje rozmach skla na pražském aukčním trhu a také postupný růst jeho cen.¹⁶² Sklo se začalo objevovat na českých aukcích již brzy od otevření aukční instituce Krasoumné jednoty pro Čechy.¹⁶³ Prvotní náplní jednoty byl především prodej starých obrazů, kreseb, grafik a drobné plastiky, avšak záhy se začaly v katalogích objevovat exponáty užitého umění, mezi nimi i sklo.¹⁶⁴

Prodej skla užitkového charakteru v této době zajišťovala zejména Krásná jizba, která nabízela designové předměty ze skla do domácnosti (které se mohly

¹⁵⁶ Viz Helena Brožková, Z galerie velkých sběratelů. Vojtěch Lanna (1836 1909), *Starožitnosti a užité umění*, září 1993, č. 6, s. 2 3. Předměty uvedené na této výstavě byly publikovány v Ferdinand Břetislav Mikovec, *Fotografisches Album Böhmischer Alterthümer aus der im September 1861 auf dem altstädter Rathhause zu Prag veranstalteten ersten archäologischen Ausstellung des Vereins Arkadia*, Prag 1862.

¹⁵⁷ Viz Brožková (pozn. 156), s. 3.

¹⁵⁸ Slavíček, *Sobě, umění* (pozn. 8), s. 233 321.

¹⁵⁹ Ibidem, s. 236.

¹⁶⁰ Prokop Toman, O drobném sběratelství, in: idem, *Umění a sběratelství*, Praha 1930, s. 98 103.

¹⁶¹ Slavíček, *Sobě, umění* (pozn. 8), s. 257.

¹⁶² České aukční domy se mohly inspirovat úspěšnými prodeji skla na evropských aukcích. Zajímavý komentář ke vzrůstu cen skla na aukcích v cizině podal Adolph Donath: „*Na slavné aukci Hamilton v roce 1882 (u Christie's), která měla celkovou cenu 397562 liber, neboli téměř 8 milionů marek, se na tři roky prodávalo benátské sklo s reliéfními ornamenty (...) za 1680 marek. Podobné benátské sklo bylo později oceněno na 30000 marek.*“ Adolph Donath, *Die Preissteigerung. I. Preise von einst und jetzt*, in: Donath, *Psychologie* (pozn. 102), s. 105 119, cit. s. 114.

¹⁶³ Vývoj a fungování pražských aukčních domů během první republiky popsal ve své dizertační práci Robert Mečkovský viz Robert Mečkovský, *Umělecké aukce v Praze v období první republiky* (dizertační práce), Seminář dějin umění FFMU, Brno 2014.

¹⁶⁴ Viz Robert Mečkovský, Na pražské aukci za císaře pána. Z dějin českého trhu s uměním, *Artplus*, <https://www.artplus.cz/cs/aukcni-zpravodajstvi/1/na-prazske-aukci-za-cisare-pana>, vyhledáno 21.1. 2020.

následně stát sběratelskými kusy), ale také drobné skleněné plastiky určené přímo pro dekorativní a sběratelské účely.¹⁶⁵ Vzhledem k očekávanému růstu cen v poválečném období nabýval také pražský aukční trh a s ním také výskyt skla na aukcích.¹⁶⁶ Zájem o sklo na aukčním trhu dosvědčuje například katalog první aukce domu Antiqua.¹⁶⁷ Přítomnost soukromých sběratelů specializovaných na sklo v tomto období naznačují aukční dražby jejich pozůstalostí. Například aukce sbírky skla a keramiky finančníka a ředitele banky Apolla Růžičky (1856–1927), pořádaná aukční síní zástavního úřadu v roce 1931.¹⁶⁸ Na aukci „*představený soubor holičské keramiky a biedermeyerového skla byl obdivován pro svou mimořádnou kvalitu. Tu dokládají například i reprodukce některých kusů v publikacích předního znalce předbřeznového skla Gustava Edmunda Pazaurka působícího v té době ve vedení Zemského průmyslového muzea ve Stuttgartu. Některé předměty z této výjimečné sbírky získalo v dražbě pražské Umělecko-průmyslové muzeum a muzea v Českých Budějovicích a Turčanském sv. Martině. Celkový výnos aukce činil přibližně 150 000 Kč.*“¹⁶⁹ Význam této sbírky dokládá zmiňované reprodukování jednotlivých předmětů ve zmiňované publikaci Gustava Pazaurka *Gläser der empire – und Biedermeierzeit*.¹⁷⁰

Dalším sběratelem, jehož sbírka se posmrtně vyskytla v dražbách, byl chomutovský advokát Richard Goldmann z Chomutova (1861–1924). Jeho sbírka byla výjimečná zejména svou specializací na české sklo a porcelán.¹⁷¹ Obsahovala sklo od 18. do poloviny 19. století, především tuzemského původu, ale také sklo zdobené německými, rakouskými i francouzskými umělci. „*Mezi nej kvalitnější patřily*

¹⁶⁵ Viz Jan Mergl, sklo, in: Lucie Vlčková – Alice Hekrdlová (ed.), *Krásná jizba dp 1927–1948. Design pro demokracii*, Praha 2018, s. 166–205.

¹⁶⁶ Slavíček, *Sobě, umění* (pozn. 8), s. 258.

¹⁶⁷ *Umělecká aukční síň v Praze, společnost s.r.o. I. aukce. Bohemica, malby, kresby, sklo, porcelán, hodiny, šperky a.j. Malby starých mistrů z majetku soukromého*, Praha 14. 15. 10. 1921.

¹⁶⁸ *Ústřední dražebna Státního zástavního a půjčovního úřadu. Aukční síň Ladislav Ryšavý. Dražební katalog. I. díl vzácné sbírky vrchního ředitele Živn. Banky p. Apollo Růžičky: Holičská keramika XVIII. století a barevné sklo. Sbírká originálů vrchního soud. Rady p. J. Ullricha*, Praha 2. 3. 3. 1931.

¹⁶⁹ Cit. Robert Mečkovský, Historie Aukční síně Státního zástavního úřadu III. Pozůstalost Emy Destinové, konec síně Lad. Ryšavého, *Artplus*, <https://www.artplus.cz/cs/aukcni-zpravodajstvi/1/historie-aukcni-sine-statniho-zastavniho-uradu-iii>, vyhledáno 21.1. 2020.

¹⁷⁰ Pazaurek v této publikaci představil díla ze soukromých sbírek Apolla Růžičky, či Václava Jílka a dalších nejen českých soukromých sběratelů i své vlastní sbírky. Gustav E. Pazaurek, *Gläser der empire- und Biedermeierzeit*, Leipzig 1923, reprodukce na s. 76, 177, 193, 200, 214, 216, 271, 275, 321, 331. Zmínka o publikovaných reprodukcích viz Mečkovský, *Umělecké aukce* (pozn. 163), s. 297.

¹⁷¹ Viz Mečkovský *Umělecké aukce* (pozn. 163), s. 117. Goldmann dále sbíral také portrétní miniatury, jejich kolekce se dnes nachází ve sbírkách Oblastního muzea v Chomutově viz Eva Šamšulová – Olga Trmalová, *Portrétní miniatury chomutovské sbírky. Katalog sbírky miniatur Oblastního muzea v Chomutově*, Chomutov 2007.

[16]

Fotografie dražených předmětů ze sbírky Richarda Goldmanna, 9. II. 12. 1936

[17]

Katalog první aukce dražených předmětů ze sbírky Richarda Goldmanna, 9. II. 12. 1936

čiré malované číše signované Antonem Kothgasserem a Gottlobem Samuelem Mohnem.¹⁷² Dražby jeho majetku proběhly v prosinci roku 1936 a v lednu a únoru roku 1937.¹⁷³ [16, 17]

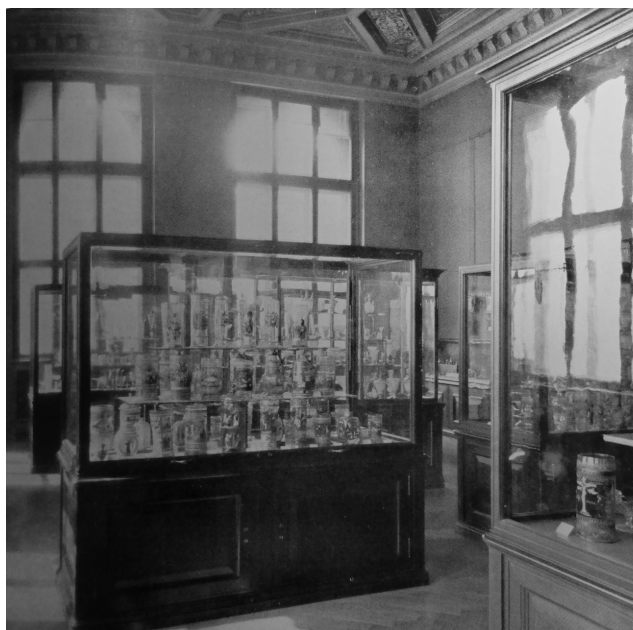
Vedle komorního sběratelství se v tomto období objevily také osobnosti sběratelství skla, jejichž primární motivací byla zejména vědecko-dokumentační činnost. Jejich sbírka se zaměřila na skleněné objekty, které oceňovali nejen kvůli estetickým hodnotám, ale zejména pro význam v historii sklářství a inovativní umělecko-technická řešení.

Jedním z největších tuzemských sběratelů skla, jehož sbírka přesáhla rozměry salonního sběratelství, byl iniciátor vzniku Uměleckoprůmyslového muzea v Praze Vojtěch Lanna (1836–1909), který část své sbírky v roce 1906 tomuto muzeu věnoval a zasloužil se tak o rozvoj tuzemské institucionální sbírkotvorné

¹⁷² Viz Mečkovský, *Umělecké aukce* (pozn. 163), s. 316.

¹⁷³ *Mezinárodní umělecká aukční síň M. Goldbergová-Schlosserová, šlechtický dům. XVIII. Aukce Pozůstalost p. Dr. Goldmanna z Chomutova, pana poslance Dr. Kubíčka a jiného majetku. Známa sbírka porcelánu českého, vídeňského a míšeňského, českého skla, miniatur, obrazů, nábytku. Perské koberce a různý průmysl evropský a čínský*, Praha 9. II. 12. 1936. *Mezinárodní umělecká aukční síň M. Goldbergová-Schlosserová, šlechtický dům. XIX. aukce. Pozůstalost p. Dr. Goldmanna z Chomutova, nábytku, perských koberců a různých uměleckých předmětů*, Praha 25. 27. 1. 1937. *Mezinárodní umělecká aukční síň M. Goldbergová-Schlosserová, šlechtický dům. XX. aukce. Ze zámeckého majetku hraběte Zedtwitze, z pozůstalosti Dr. Goldmanna z Chomutova III. díl aj. Sběrka vzácného porcelánu, skla, obrazů, nábytku, perských koberců, umělecký průmysl čínský, japonský a primitivní africký*, Praha 16. 23. 2. 1937.

činnosti v oblasti skla.¹⁷⁴ [18]
 Díky Lannově širokému
 záběru, mecenášské činnosti
 a díky „vědomí, že soukromá
 sbírka nesmí být chápána jen
 jako jejich výhradní majetek,
 ale že má sloužit rovněž
 blízkým přátelům, případně
 širší veřejnosti“ (Lubomír
 Slavíček), se z jeho darů
 pražskému muzeu podařilo
 vybudovat bezpochyby jednu
 z nejdůležitějších sbírek skla
 u nás.¹⁷⁵ O rozsahu a významu
 této sbírky pro instituci
 vypovídá také tři roky později
 vydaný *Průvodce sbírkami
 muzejními*, ve kterém popsal
 sbírku muzejní znalec Karel

[18]
 Část Lannovy sbírky
 v Uměleckoprůmyslovém muzeu
 v Praze, 1936

Chytil.¹⁷⁶ „Vzniknuvši během čtyř decenií obsahuje sbírka vynikající exempláry, jež dohromady tvoří uzavřený a systematický celek, zahrnující všechny doby a země. Starobylé umění sklárství českého i sousedních krajů jest ve sbírce zejména znamenitě zastoupeno. Sbírkou věnovanou r. 1906, jež čítala původně 1144 čísel, byla zařazením dřívějších darů ještě asi o 150 čísel zvětšena“ (Karel Chytil).¹⁷⁷ Sbírkou obsahovala od antického, středověkého, benátského skla ze 17. a 18. století, až po soudobé příklady sklářské výroby.¹⁷⁸ Mezi příklady evropské sklářské produkce se ocitla také velká řada pečlivě značených příkladů českého sklárství. Avšak soubor

¹⁷⁴ Svobodný pán Vojtěch Lanna (29. 5. 1836 u Českých Budějovic – 31. 12. 1908 v Meranu) byl průmyslník a stavební podnikatel, jehož finanční možnosti mu dovolily stát se jednou z nejvýznačnějších osobností kulturního života své doby a poskytl mu možnosti pro sběratelskou činnost. Stál u zbudování Obrazárny Společnosti vlasteneckých přátel umění a Uměleckoprůmyslového muzea v Praze. Viz MD [Marie Dufková], heslo Vojtěch Lanna in: Anděla Horová (ed.), *Nová encyklopedie českého výtvarného umění I*, Praha 1995, s. 437–438. Ke sběratelské činnosti Vojtěcha Lanny více například František Xaver Harlas, Lanna přítel umění, in: Theodor Žákavec, *Lanna. Příspěvek k dějinám hospodářského vývoje v Čechách a Československu*, Praha 1936, s. 315–337. Filip Wittlich (ed.), *Vojtěch svobodný pán Lanna. Sběratel, mecenáš a podnikatel*, Praha 1996. Marie Dufková – Iva Ondřejová, Vojtěch Lanna a antika, in: eadem (edd.), *Historie sběratelství antických památek v českých zemích*, Praha 2006, s. 97–101.

¹⁷⁵ Slavíček, *Sobě, umění* (pozn. 8), cit. s. 196.

¹⁷⁶ Karel Chytil, *Průvodce sbírkami muzejními*, Praha 1909, s. 102–116.

¹⁷⁷ Ibidem, cit. s. 102–106.

¹⁷⁸ Ibidem, s. 102–116.

darovaný muzeu byl pouhým zlomkem z celé Lannovy sbírky skla. O kompletním rozsahu jeho sbírky lze soudit z devíti aukčních katalogů německých a rakouských aukčních síní, které jeho majetek prodávaly.¹⁷⁹ Vojtěch Lanna dále sbíral grafické práce, keramiku, porcelán i další příklady užitého umění.

Význam sběratelské činnosti Vojtěcha Lanny předeslal ve své knize *Psychologie des Kunstsammelns* Adolph Donath.¹⁸⁰ Podle Donatha měl Lanna „téměř vizionářský dar“ rozpoznat potenciál jednotlivých předmětů a zejména pak užitého umění.¹⁸¹ Jako jeden z prvních sběratelů a znalců dokázal ocenit hodnotu skla, keramiky, porcelánu i cínu, ačkoli jejich cena na tehdejšímu trhu nebyla závratně velká.¹⁸² Díky jeho propagaci sbírek užitého umění se zasadil o osvětu široké veřejnosti. Lannu jako sběratele charakterizoval příznačně i František Šubert v doslovu českého vydání *Knihy o velkých sběratelích* Pierra Cabanna, když použil pro jeho osobu označení „sběratele–vědce“.¹⁸³ Lanna totiž nebyl pouze uznávaným sběratelem, ale také zájemcem o historii a technické vlastnosti skla. Tvořil si sít přátel mezi starožitníky a sběrateli i sklářskými odborníky a historiky umění. Jedním z jeho přátel byl autor publikace o historii skla Edmund Schebek.¹⁸⁴ Cílem Lannova sběratelského úsilí bylo zdokumentovat vývoj technologických postupů, posunů jednotlivých stylů a dekorací v doposud málo probádané historii skla.¹⁸⁵

Další sběratelskou osobností, kterou lze označit pojmem „sběratel–vědec“ byl teoretik Gustav Edmund Pazaurek (1865–1935).¹⁸⁶ Svou rozsáhlou sbírku skla

¹⁷⁹ Viz. Olga Drahotová – Helena Brožková, Sběratel a mecenáš Vojtěch Lanna a jeho sbírka skla, in: Wittlich (ed.) (pozn. 174), s. 34–76.

¹⁸⁰ Adolph Donath, *Der Typus Lanna*, in: Donath, *Psychologie* (pozn. 102), s. 98–104.

¹⁸¹ *Ibidem*, s. 101.

¹⁸² *Ibidem*, s. 101.

¹⁸³ František Šubert, O jedné velké vášni, in: Pierre Cabanne, *Knihy o velkých sběratelích*, Praha 1971, s. 226.

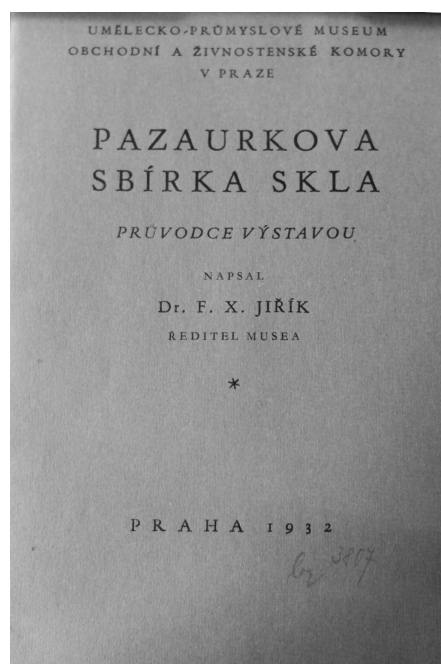
¹⁸⁴ Viz Helena Brožková, Z galerie velkých sběratelů. Vojtěch Lanna II. (1836–1909), *Starožitnosti a užité umění*, prosinec 1993, č. 9, 10, s. 18.

¹⁸⁵ *Ibidem*, s. 18.

¹⁸⁶ Gustav Edmont (nebo Edmund) Pazaurek (21. 5. 1865, Praha – 27. 1. 1935, Schloss Altmannshofen, Stuttgart) byl univerzitní profesor, historik vystudovaný v oboru dějiny umění. Od roku 1893 pracoval jako kurátor sbírek Severočeského muzea v Liberci, později zde byl činný i na funkci zástupce ředitele. V letech 1905–1930 působil jako ředitel Zemského průmyslového muzea ve Stuttgartu. Zasloužil se o rozvoj uměnovědné literatury v oblasti užitého umění. Viz OP DS [Oldřich Palata – Dana Stehlíková], heslo Pazaurek Gustav Edmont, in: Anděla Horová (ed.), *Nová encyklopedie českého výtvarného umění. Dodatky*, Praha 2006, s. 585–586. Slovníkové heslo také v LS [Lubomír Slavíček], heslo Pazaurek Gustav Edmund, in: Lubomír Slavíček (ed.), *Slovník historiků umění, výtvarných kritiků, teoretiků a publicistů v českých zemích a jejich spolupracovníků z příbuzných oborů (asi 1800–2008) II*, Praha 2016, s. 1092. Více k osobnosti Pazaureka zejména viz Lenka Tvrzníková, *Gustav Edmund Pazaurek (1865–1935)* (magisterská diplomová práce), katedra dějin výtvarného umění FFUP, Olomouc 2011.

v roce 1932 daroval Uměleckoprůmyslovému muzeu v Praze. Tu následně zdokumentoval v drobném průvodci výstavou František Xaver Jiřík.¹⁸⁷ [19] Gustav Edmund Pazaurek byl sběratelem, který stavěl především na teoretickém poznání daného oboru. A proto lze Pazaurkovu sbírku označit za vědecko-dokumentační, o čemž svědčí především jeho vědecká činnost zabývající se oborem českého sklářství například budování a rozvoj sbírky skla Severočeského průmyslového muzea či jeho rozsáhlá publikační aktivita.¹⁸⁸

Soukromé sbírky se v první polovině 20. století často díky darům či nákupům stávaly stavebním kamenem pro rozvoj institucionálních sbírek.¹⁸⁹ Například v roce 1934 a 1947 Uměleckoprůmyslovému muzeu v Praze daroval svou sbírku skla Václav Butta (1888–1968).¹⁹⁰ Dalším souborem, který následně obohatil jinou odbornou instituci, byla soukromá sbírka Antonína (1880–1931) a Václava (1882–1967) Jílka. Majitelé sklárny v Kamenickém Šenově byli také činnými sběrateli skla. Výrazně se této role ujal Václav Jílek, který se sběratelství věnoval velmi aktivně a investoval do něj nemalé finanční náklady.¹⁹¹ Svou sbírku ponejvíce českého rytého skla Václav Jílek prezentoval ve své vile

[19] F. X. Jiřík, *Pazaurkova sbírka skla. Průvodce výstavou*, Praha 1932.

¹⁸⁷ F. [František] X. [Xaver] Jiřík, *Pazaurkova sbírka skla. Průvodce výstavou*, Praha 1932.

¹⁸⁸ Sklu se Pazaurek věnoval například v publikacích Gustav Edmund Pazaurek, *Moderne Gläser*, Leipzig 1901. Idem, *Gläser der Empire- und Biedermeierzeit*, Leipzig 1923. Idem, *Kunstgläser der Gegenwart*, Leipzig 1925 a další. Kompletní bibliografii Edmunda Pazaureka publikovala ve své diplomové práci Tvrzníková (pozn. 186), s. 206–262.

¹⁸⁹ V muzejních institucích na našem území bylo sklo sbíráno od poloviny 19. století. Národní muzeum pomocí darů i drobných nákupů získalo do své sbírky historicky cenných předmětů sklo z období od 16. do 18. století. Tento příklad následovala další muzea: České průmyslové muzeum Vojtěcha Náprstka a Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze. Sbírký skla se po polovině 19. století zakládaly také v průmyslových muzeích mimo Prahu. Například v Severočeském muzeu v Liberci či v Moravském průmyslovém muzeu v Brně. A sklo sbírala i menší muzea ve slavných sklářských lokalitách.

¹⁹⁰ Viz Marcela Rusinko, Státem vedené soudní procesy závěru padesátých let a soukromé umělecké sběratelství v komunistickém Československu: Jaroslav Borovička a Václav Butta, in: Bártlová a kol., *Co bylo Československo?* (pozn. 40), s. 230–239. Marcela Rusinko, „Typický kapitalista a milostpaní“: proces s rodinou Václava Butty, in: Rusinko, *Snad nesbíráte* (pozn. 8), s. 205–215.

¹⁹¹ Viz Helena Braunová, Sbírký Václava Jílka, *Starožitnosti a užité umění*, září 1997, č. 9, s. 18.

v Kamenickém Šenově, následně ji předal darem Sklářskému muzeu v tomtéž městě.¹⁹² Také sbírku skla bratrů Jílkových lze označit za typ sbírky vědecko-dokumentační.

Rovněž biskup Antonín Podlaha (1865–1932), jehož mezioborová sbírka byla především zaměřená na svatováclavskou tematiku a čítala také rozsáhlé příklady starožitného skla, „pomýšlel na založení velkého církevního musea, jemuž by připadly jeho sbírky.“¹⁹³ [20] K realizaci tohoto plánu bohužel nikdy nedošlo. Sbírkou vedle porcelánu a keramiky obsahovala také příklady historického rytého a broušeného skla, ale i ukázky dobového současného sklářství jako například skleničku zdobenou Zdenkou Braunerovou.¹⁹⁴

Je nutné podotknout, že sklo bylo pro svou praktickou a často také finanční nenáročnost jedním z více otevřených sběratelských předmětů širokým vrstvám sběratelů. Sklo v této době sbíraly také ženské sběratelky. Jako důležitý příklad lze sledovat sběratelskou aktivitu Josefky Náprstkové (1838–1907). Ve výborně

[20]
Sbírkou biskupa Antonína
Podlahy, 1932

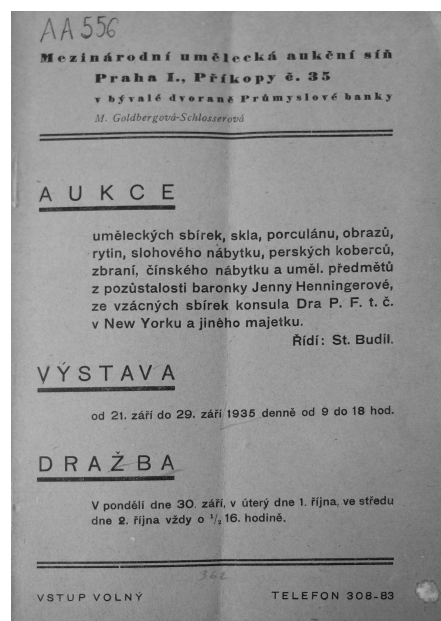
¹⁹² Braunová, *Sbírka* (pozn. 191), s. 18.

¹⁹³ Antonín Šorm, *Sbírkou uměleckých předmětů biskupa Dra Antonína Podlahy*, Praha 1932, cit. s. 8.

¹⁹⁴ *Ibidem*, s. 30–36.

zpracovaném inventáři barokního skla v Národním muzeu v Praze, který vznikl díky Martinovi Mádlovi, lze sledovat množství exponátů skla, které Náprstková cíleně nakupovala a následně je věnovala Náprstkovu Českému průmyslovému muzeu, jehož sbírky byly později pod Národní muzeum převedeny.¹⁹⁵ Vzhledem k tomu, že Náprstková nakupovala předměty různé umělecko-průmyslové a národopisné povahy s účelem je dále darovat muzeu, dá se její činnost nazvat spíše osvětovou a donátorskou než vyloženě sběratelskou. Díky její aktivitě se dnes v Národním muzeu nachází řada významných sklářských artefaktů.¹⁹⁶ České sklo sbíraly také její přítelkyně z Amerického klubu dam, například ve sbírce Národního muzea se velmi často objevuje jméno dávkyně Anny Holinové.¹⁹⁷ Také dobové aukční katalogy ukazují, že se sklo nacházelo v soukromých sbírkách nejen mužů, ale i žen. Například v roce 1935 proběhnuvší aukce z pozůstalosti baronky Jenny Henningerové jejíž „sbírky starého českého skla, (...), stojí za zmínku.“¹⁹⁸ [21]

Na sklonku 30. letech 20. století dochází k utlumení tuzemské sběratelské činnosti v důsledku společenských a politických předzvěstí blížícího se válečného období.¹⁹⁹ České sklo se stejně jako řada dalších předmětů v tomto období stalo obětí přesunů a rozprodejí majetků. Dochází také k propadu velkolepého soukromého sběratelství skla, které bude znovu obnoveno až na konci dvacátého století.

[21]
Katalog aukce ze sbírky Jenny Henningerové, 30. 9. – 1. 10. 1935.

¹⁹⁵ Martin Mádl, Katalog sbírky barokního skla v oddělení starších českých dějin Národního muzea, in: Mádl, *Barokní sklo* (pozn. 124), s. 23–812.

¹⁹⁶ Michaela Secká, Sběratelka, in: eadem, *Jen Náprstková, prosím... Neobyčejný život v dobových pramenech*, Praha 2016, s. 139–151.

¹⁹⁷ Mádl, Katalog (pozn. 195), s. 23–812.

¹⁹⁸ *Mezinárodní umělecká aukční síň Praha I., Příkopy č. 35 v bývalé dvoraně Průmyslové Banky M. Goldbergové-Schlosserové, Aukce uměleckých sbírek, skla, porcelánu, obrazů, rytin, slohového nábytku, perských koberců, zbraní, čínského nábytku a uměl. předmětů z pozůstalosti baronky Jenny Henningerové, ze vzácných sbírek konsula Dra P. F. t. č. v New Yorku a jiného majetku*, Praha 21. 9. – 29. 9. 1935.

¹⁹⁹ Slaviček, *Sobě, umění* (pozn. 8), s. 261.

Soukromé sběratelství moderního skla na našem území v druhé polovině 20. století

Pozici soukromého sběratelství v poválečné totalitní společnosti popsala ve své disertační práci a následně rozsáhlé publikaci Marcela Rusinko.²⁰⁰ Poúnorová doba přinesla nejen snahu o rozvoj a produkci tuzemského sklářství, ale došlo také k obnovení aukčního trhu, na kterém se objevovalo i české sklo. Avšak již za jiných podmínek, než tomu bylo před válkou.²⁰¹ Oficiální státní závod Antikva, který od roku 1949 po Praze provozoval řadu poboček aukčních síní, nabízel na svých aukcích různé zboží i starožitné české sklo.²⁰² To bylo ve více případech vnímáno jako vkusné a nepřiliš finančně náročné dekorace do interiéru, sbírané především pro svou esteticko-dekorativní hodnotu.²⁰³ Po vymizení veřejného aukčního dění v druhé polovině padesátých let lze pohyby českého umělecko-průmyslového a starožitného skla pozorovat velmi těžko.

Ačkoli se od 50. let 20. století vývoj českého moderního ateliérového skla silně rozvíjel a byl formálně podporován ze strany státu, tuzemské soukromé sběratelství ateliérového skla se začalo budovat až o čtyři dekády později. Aukční trh pro moderní české sklo u nás v této době nebyl.²⁰⁴ Většina produkce českých sklářských výtvarníků byla soustředěna na zahraniční trh, kde se formovala nová generace sběratelů skla.²⁰⁵ Po výstavních kontaktech a také úspěších státní kultury docházelo k rozvoji obchodních styků se zahraničím.²⁰⁶ Prodej a export výtvarného i užitého umění zajišťovala od roku 1964 agentura Art Centrum, která navázala na úspěchy reprezentace národního umění na světových výstavách, se snahou zajistit finanční prostředky socialistické ekonomice státu.²⁰⁷ Art Centrum vzniklo

²⁰⁰ Viz Rusinko, *Snad neshbíte* (pozn. 8). Marcela Chmelařová, *Cesty soukromého sběratelství moderního umění v českých zemích v letech 1948–1965* (dizertační práce), Seminář dějin umění FFMU, Brno 2016. K tématu sběratelství během socialismu také Martin Franc Jiří Knapík, *Volný čas v českých zemích 1957–1967*, Praha 2013.

²⁰¹ Více ke státům stanoveným podmínkám pro aukční trh po roce 1948 viz Marcela Rusinko, *Perské koberce mění majitele: Trh s uměním v období státem řízeného trhu*, in: Rusinko, *Snad neshbíte* (pozn. 8), s. 73–97.

²⁰² *Ibidem*, s. 75.

²⁰³ *Ibidem*, s. 75.

²⁰⁴ Meda Mládková k trhu s uměním v 70 letech. „V Československu se umění nenakupuje jako investice. Většinou se nenakupuje vůbec. Aukce, publicita, západní systém propagování umělce neexistuje. Prakticky neexistují sběratelé, rozhodně ne sběratelé v západním stylu. Existují jistí přátelé umělců, většinou lidé spojení s uměním, kteří mají malé sbírky ve svých malých bytech.“ Ondřej Kundra, *Meda Mládková: Můj úžasný život*, Praha 2014, cit. s. 160.

²⁰⁵ Viz Petrová, *České sklo* (pozn. 14), s. 113.

²⁰⁶ Daniela Kramerová, Art Centrum, in: Bartlová Vybíral a kol., *Budování* (pozn. 34), s. 343.

²⁰⁷ K problematice Art Centra více například Hubert S. Matějček, *S uměním do celého světa. Manažerské vzpomínky*, Praha 2003. Ondřej Vávra, *Art Centrum jako subjekt komunikace o umění* (bakalářská diplomová práce), Ústav marketingových komunikací FMKUTB, Zlín

z myšlenky tehdejšího ministerstva kultury o organizaci, která by měla zastupovat především současné české umělce na světovém trhu a vytvářet tak vhodnou pozici českého umění ve světě. Za cíle Art Centra by se daly označit za první finanční stránka prodeje, a za druhé prezentace a propagace státu.²⁰⁸ Pro zúčastněné, mezi nimiž byli také ateliéroví skláři, kteří z pohledu socialistického státu byli vnímáni spíše jako apolitičtí a konformní umělci, se jednalo o možnost velkých zakázek a zajištění finanční podpory.²⁰⁹

Větší tuzemské sbírky ateliérového skla se začaly formovat především v institucích. České muzejní sbírky postupně zahrnovaly do svých řad moderní sklo zejména od 60. let minulého století. U ateliérového skla to byl především zájem uměleckoprůmyslových a sklářských muzeí o tuto oblast, která – na rozdíl od uměleckých galerií – pochopila technický i estetický význam tohoto oboru. „*Akvizicemi ateliérových prací tyto instituce do jisté míry suplovaly roli galerií, které se dívaly na nově vznikající směry přezíravě a získávaly jejich ukázky do svých kolekcí pouze okrajově.*“²¹⁰ Popsal akvizice ateliérového skla Milan Hlaveš.

V šedesátých letech minulého století také došlo k rekonstrukci jednotlivých sekcí sbírek Uměleckoprůmyslového muzea v Praze, s tím souvisely i nové akvizice v samostatném oddělení skla a keramiky.²¹¹ Nadále, avšak v menší míře, byly sbírky skla rozšiřovány díky četným akvizicím a darům nejen od soukromých

2007. Daniela Kramerová, *We Sell Dreams: Work Commissioned by the Shan of Iran from Czech Artist in the 1970s*, *Umění* LXI, 2013, č. 4, s. 341–335. Kramerová, *Art centrum* (pozn. 206), s. 343–350.

²⁰⁸ Hubert Matějček, jedna ze zakládajících osobností Art Centra, popisuje, co bylo vizí tohoto podniku: „*Šlo o organizování prodejních výstav, mající propagační a kulturní význam. Šlo o organizování přímých prodejů zahraničním zájemcům a obchodníkům, galeriím a sběratelům. Šlo o umístění významných děl našeho výtvarného umění ve světových muzeích a sbírkách. Šlo prostě o zorganizování agentáže s naším českým a slovenským výtvarným uměním tak, aby se stalo známým v celém světě.*“ Matějček (pozn. 207), cit. s. 19.

²⁰⁹ Art Centrum v zahraničí zastupovalo více než stovku českých sklářů, jejichž díla pravidelně prezentovala na zahraničních výstavách viz Kramerová, *Art centrum* (pozn. 206), s. 348, pozn. 24.

²¹⁰ Milan Hlaveš, *Ateliérová tvorba*, in: Knobloch – Vondráček (eds.) (pozn. 19), s. 422–459, cit. s. 436. Možnost Uměleckoprůmyslového muzea nakupovat ateliérovou tvorbu i design od nejsoučasnejších českých umělců podpořily také finanční dotace: „*Na tyto výkupy také byla v rozpočtu každé instituce Ministerstva kultury stanovena určitá vázaná částka, stejně tak jako na přímý výkup ve vlastních nákupních komisích, v případě UPM dělených na tzv. „starou a novou nákupku“.* Nová znamenala nákupy od současných umělců v našem případě často i těch neoficiálních. Tato privilegia patřila k nemnoha světlym výjimkám minulého režimu a dávala tak více šancí akviziční koncepci jednotlivých muzeí. V prvním případě bylo možné zachycovat na starožitnickém trhu zejména bohemika, v druhém případě mohli kurátoři cíleně sledovat rozvoj v oboru u jednotlivců (v případě UPM většinou mimo politický vliv). Viz Helena Koenigsmarková, in: Eva Matyášová (ed.), *Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze. Přírůstky sbírek z let 1992–2002*, Praha 2003, s. 2–3, cit. s. 2.

²¹¹ Viz Jiří Šetlík, in: *Acta UPM I. Přírůstky sbírek 1965–1968*. Praha 1969, nestr.

sběratelů, ale také sklářských firem i samotných umělců a designérů.²¹² Také Moravská galerie v Brně v šedesátých letech zahrnovala do své sbírky kusy českého skla. I zde v této době došlo ke snaze ukotvit obor skla a rekoncipovat sbírku, která by byla hodnotným výkladem dějin sklářské tvorby. Obohacení souboru pomohly od roku 1965 pořádané Trienále řezaného skla, z nichž vzešla řada nových akvizic.²¹³ Sbírkou Moravské galerie v Brně také rozšířil dar souboru starožitného skla soukromého sběratele Ladislava Vycpálky.²¹⁴ Podle Jiriny Medkové se jednalo o jednu z mála provedených akvizic barokního skla v Brně, které bylo v této době spíše nedostatkovým zbožím.²¹⁵ Mezi další muzea s bohatou sbírkou skla, budovanou od druhé poloviny 20. století, patří například Východočeské muzeum v Pardubicích.²¹⁶

Jednu z největších soukromých sbírek moderního českého skla sestavili Jan a Meda Mládkovi.²¹⁷ Zajímali se především o sklo ateliérové, ve kterém rozpoznali velký potenciál. Po svém příjezdu z exilu do Prahy v roce 1967 se Meda Mládková začala tvorbou českých uměleckých sklářů zabývat podrobněji.²¹⁸ Ujala se také podpory českých umělců a prezentovala jejich tvorbu v zahraničí.²¹⁹ [22] Ve svých vzpomínkách neskrývá překvapení z nálezů tohoto nově formujícího se fenoménu.

²¹² Viz HB [Helena Brožková], Sbírkou skla, keramiky a porcelánu, in: Eva Matyášová (ed.), *Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze. Přírůstky sbírek z let 1992–2002* (kat. výst.), NM v Praze 2003, s. 5.

²¹³ Viz Ludmila Dufková, Sklo, in: *Užití umění šedesátých let ze sbírek Moravské galerie v Brně. Sklo, keramika, šperky, medaile, textil, nábytek, fotografie* (kat. výst.), MG v Brně 1996–1997, nestr.

²¹⁴ Jirina Medková, Sbírkou skla a porcelánu národního umělce Dr. Ladislava Vycpálka, *Ars Vitraria III. Sborník studií a zpráv o skle a bižutérii*, Jablonec nad Nisou 1971, s. 159–164.

²¹⁵ *Ibidem*, s. 163.

²¹⁶ Viz *České sklo. Sbírkou ateliérové sklářské tvorby a designu Východočeského muzea v Pardubicích*, Pardubice 2016, s. 5.

²¹⁷ Meda Mládková (8. 9. 1919, Zákupy u České Lípy, roz. Sokolová) po studiu na několika českých školách odešla roku 1946 do Švýcarska. Zde se po komunistickém převratu v Československu rozhodla zůstat. Roku 1954 přesídlila do Francie, kde studovala na Sorbonně literaturu, filozofii i dějiny umění. Zde se také seznámila se svým budoucím manželem Janem Mládkem (1911–1989), za kterého se v roce 1960 vdala a odešla do Ameriky. Manželé společně velmi silně podporovali českou kulturní scénu, věnovali se sběratelské činnosti i zprostředkovávali prodeje umění. Meda Mládková dnes platí za největší tuzemskou sběratelku umění. Viz Jiří Machalický – Jiří Lammel, *Sbírkou muzea Kampa*, Praha 2009.

²¹⁸ Jiří Machalický, Sbírkou českého skla, in: *ibidem*, s. 325–326.

²¹⁹ Například v roce 1983 uspořádala Meda Mládková v American Craft Museum v New Yorku výstavu sedmi českých sklářských umělců: *Czechoslovak Glass: Seven Masters* (kat. výst.), American Craft Museum New York 1983.

„Na konci šedesátých let mě při jedné z mých návštěv Československa pozval ředitel Uměleckoprůmyslového muzea v Praze na prohlídku muzejních sbírek českého skla. Ze slušnosti jsem přijala, přestože mě poměrně víc lákaly úžasné ateliéry československých malířů a sochařů, což byl skutečný účel mých výletů do Prahy. Během prohlídky bohatých a rozsáhlých muzejních sbírek českého skla jsem najednou narazila na neobvyklý předmět; jednoduchý blok optického skla, který byl zbroušen do nepravidelného půlkruhového tvaru. Vycházela z něj tlumená záře, jako by vydával všechno světlo, které vstřebal. Najednou jsem přesně takový skleněný objekt toužila vlastnit. Byl úplně jiný než tradiční sklářské práce. Ředitel mi vysvětlil, že pochází z dílny zástupce nejmodernějších českých sklářských umělců Václava Ciglera a že je jedním z nejnovějších přírůstků muzea. Od té doby jsem se začala pohybovat ve světě českého moderního uměleckého skla.“²²⁰

[22]

Czechoslovak Glass: Seven Masters
(kat. výst.), American Craft
Museum New York 1983.

Větší rozvoj soukromého sběratelství skla u nás lze zaznamenat v poslední dekádě 20. století, což souviselo se změnami politické situace státu po roce 1989, znovuotevřením volného trhu s uměním a možností nakupovat rovněž díla mladých umělců.²²¹ Stejně silně rostl také trh s užitým uměním a designem. „Sériově vyráběné sklo se začalo objevovat na sekundárním trhu ve větším množství v 90. letech 20. století a později, což vedlo, urychleno právě se vzrůstajícím internetovým obchodem, ke vzniku nových privátních sbírek“ (Jan Kaňa).²²²

²²⁰ Meda Mládková, *Sklo v Československu*, in: *7+1 Mistři českého skla* (kat. výst.), Museum Kampa v Praze 2016, s. 74–75, cit. s. 74.

²²¹ Viz TW [Tomáš Winter], *Soukromí sběratelů po roce 1945*, in: Taťána Petrasová Rostislav Švácha (eds.), *Dějiny umění v českých zemích 800–2000*, Praha 2017, s. 912–913.

²²² Jan Kaňa, *O sbírání moderního českého skla*, in: Jan Kaňa – Jirí Viehmann, *Czech Art Glass 7*, Chomutov 2018, s. 5–7, cit. s. 5.

Dobovou situaci sběratelství skla v 90. letech minulého století popsala ve svém krátkém článku Sylva Petrová.²²³ Zaznamenala fakt, že se v této době ve světě rozvinula řada galerií, věnujících se pouze sklářským umělcům a podporujících jejich prodej.²²⁴ U nás se tyto instituce začaly objevovat až po roce 2000. Jedním ze zajímavých faktorů soukromého sběratelství moderního skla, který Sylva Petrová vylíčila, je jeho finanční stránka. Cena sklářských prací, zejména ateliérového skla, rostla na tuzemském trhu s uměním především až po roce 2000. Do té doby se většina sklářských prací pohybovala finančně výrazně pod tržní cenou například soudobého malířství. Sběratelství skla bylo tedy méně peněžně náročné.

Sylva Petrová charakterizuje tento jev na základě zkušeností amerických sběratelů: „*Je zajímavé, že sběratelé moderního skla se často rekrutují, jak jsem se dozvěděla v USA, např. ze sběratelů moderní malby a moderního umění vůbec. Na můj dotaz, proč například new-yorská sběratelka paní Fendel změnila zaměření své sbírky, odpověděla, že z finančních důvodů. Pak mi však vysvětlila, že špičková díla světového moderního malířství nelze koupit za pár tisíc nebo desítek tisíc dolarů, ale díla předních osobností skla ano. Proto může vybudovat klíčovou kolekci, ačkoli paradoxně sklářská díla vyžadují nepoměrně větší výrobní náklady než díla malířská.*“²²⁵

Se soukromým sběratelstvím skla druhé poloviny 20. století je v širším pohledu spjato také několik souvislostí, které mohou hrát roli (ať již pozitivní či negativní) při chování sběratelů. Zájem o české sklo od devadesátých let lze spojit s projevy, týkajícími se takzvaného kultu nostalgie.²²⁶ To souvisí s oblibou fenoménu českého sklárství a jeho historie, která tvoří součást „vlastenecké hrdosti“, jež byla formována především silnou propagací českého skla ze strany socialistického státu. „*Ze skla se stala výkladní skříň, na jejímž příkladu Československo ukazovalo svou vyspělost*“ (Milan Hlaveš).²²⁷ České sklo je dodnes vedle české bižuterie a módy nositelem uměle vybudované kvality národní produkce. Protipólem může být obrácený společenský pohled na sklo. To lze vnímat také prismatem socialistické estetiky, připomínající období nesvobodného státu. Avšak kontinuálně zvyšující se zájem soukromých sběratelů tomuto jevu nijak nenasvědčuje. V rámci tržní sekce věnující se sklu lze sledovat vzrůst počtu nakupujících zejména od roku 2010. Irena Velková pro ročenku Art+ dodala, že „*postupný vzestup vydražených položek svědčí o tom, že česká scéna pozorně sleduje vývoj*

²²³ Viz Sylva Petrová, Sběratelství moderního skla, *Starožitnosti a užité umění*, prosinec 1993, č. 9, 10, s. 22–23.

²²⁴ Ibidem, s. 22–23.

²²⁵ Ibidem, cit. s. 23.

²²⁶ Kult nostalgie uvádí například William Gibson, *My Obsession: I Thought I Was Immune to the Net. Then I Got Bitten by eBay*, in: Ken Hillis – Michael Petù – Nathan Scott Epley (ed.), *Everyday eBay. Culture, Collecting and Desire*, New York 2006, s. 19–30.

²²⁷ Milan Hlaveš, *Ateliérové sklo*. Na okraj výstavy Connections v pražském Mánesu, *Art & Antiques*, květen 2009, č. 5, s. 10–16, cit. s. 12.

mezinárodních trendů a začíná oceňovat to, co nám ještě před několika lety připadalo jako běžné, užité, často podřadné. V zahraničí si odborná i sběratelská veřejnost uvědomila, že díky specifickým podmínkám bývalého socialistického státu mohla vzniknout produkce, která ovlivnila celý vývoj oboru a dodnes je považována za jeden z vrcholů sklářské tvorby vůbec.²²⁸

V neposlední řadě podporuje růst zájmu a nákupů českého skla také samotný rozmach institucí, výstav a publikací věnujících se tomuto tématu.²²⁹ Ateliérové sklo se dostalo po roce 2010 do pozornosti českých aukčních domů jako Sýpka, Dorotheum či Prague Auctions.²³⁰ Zájem o artikl ateliérového skla vyjadřují také samotné aukce profilované pouze na autorské sklo jako cyklus aukcí s názvem *Křehká síla skla* aukčního domu Dorotheum, jehož první aukce se konala v roce 2015. Jednalo se o jednu z prvních obsáhlých tuzemských aukcí zaměřujících se pouze na ateliérové sklo.²³¹ Nakonec snaha autorů mapovat soukromé sbírky skla a poukázat na tento fenomén dokazuje, že sklo bylo a stále je atraktivním sběratelským artiklem.²³²

²²⁸ Sklo a keramika, *Ročenka ART+ trh s uměním v roce 2011*, únor 2012, s. 104–106. V této ročence shrnující rok 2011 na trhu s uměním byla také prvně zařazena samostatná sekce skla a keramiky.

²²⁹ Například v roce 2007 uspořádaná výstava *České sklo 1945–1980* v Národní galerii v Praze viz Hlaveš, *České sklo* (pozn. 13) nebo v roce 2008 uspořádaná výstava *České a slovenské sklo v Exilu* v Moravské galerii v Brně viz Sylva Petrová, *České a slovenské sklo v exilu* (kat. výst.), MG v Brně 2007. Důležitou roli v zájmu veřejnosti o autorské sklo má také rozvoj galerijních prostorů věnujících se ateliérovému sklu jako muzeum skla Portheimka, galerie Kuzebauch a další instituce.

²³⁰ Ateliérové sklo, *Ročenka ART+ trh s uměním v roce 2012*, únor 2013, s. 64.

²³¹ Ateliérové sklo, *Ročenka ART+ trh s uměním v roce 2012*, únor 2016, s. 78–79.

²³² Například texty věnované sbírce skla českého exulanta žijícího ve Švýcarsku Bruno Schreiberova (1930), kterou v roce 2005 daroval Muzeu Šumavy v Sušici. Schreiberova sbírka darovaná muzeu zahrnuje skoro 160 kusů zejména českého skla z období od 17. do 20. století, kterým je dnes věnována v muzeu stálá expozice. Viz Lněničková a kol., *Sbírka skla* (pozn. 21). Jitka Lněničková, *Sbírka skla Bruna Schreiberova*, *Art & Antiques*, říjen 2006, č. 10, s. 38–47. Jitka Lněničková, *Velkorysý dar muzea Šumavy – sbírka Bruno Schreiberova*, *Sklář a keramik* LVI, 2006, č. 5–6, s. 92. Nebo publikace věnované sbírkám českého skla v zahraničí Srp (ed.), *New formations* (pozn. 21). Mergl, *České sklo* (pozn. 21).

3.

„Sběratelství jako (ne)vědomá forma terapie“

Soukromá sbírka skla Čestmíra Vančury

„Sbírání pro mě byla vlastně (ne)vědomá forma terapie v těžké situaci.“²³³

Čestmír Vančura

Osobnost soukromého sběratele, filantropa a milovníka umění Čestmíra Vančury (1953) je významná především svým lokálním působením na Zlínsku. V rámci kulturní činnosti ve Zlíně se zasloužil zejména o vznik Galerie Václava Chada, díky níž se snaží šířit povědomí o osobnostech Školy umění ve Zlíně.²³⁴ Jeho podporu kulturního dění ve Zlíně lze sledovat například i ve spolupráci s Krajskou galerií výtvarného umění ve Zlíně na řadě výstavních projektů.²³⁵ A neméně důležitá je také jeho činnost v rámci Zlínského filmového festivalu, se snahou navázat na slavnou historii filmového průmyslu ve Zlíně.²³⁶

Soukromá sbírka Čestmíra Vančury je rozsáhlým souborem skládajícím se z řady na první pohled odlišných okruhů. Je velmi zajímavé sledovat, i když

²³³ Rozhovor s Čestmírem Vančurou o sběratelství viz Přílohy, s. 67.

²³⁴ Galerie Václava Chada vznikla v roce 2014 v prostorech Zlínského zámku. Výstavní program GVCH se obrací především k prezentaci Školy umění ve Zlíně a také umění po roce 1945. Například v roce 2015 pořádala galerie výstavu *Alex Beran – Zlínské odpoledne*, v roce 2017 *František Chmelař – Malíř, který psal básně*. V galerii se také uskutečnily výstavy zaměřující se na české sklo iniciované sběratelem, například v roce 2018 výstava *Stanislav Libenský a Jaroslava Brychtová – Otisk anděla* a další.

²³⁵ Kupříkladu spolupráce Čestmíra Vančury s Krajskou galerií výtvarného umění ve Zlíně při výstavě *Ostrov umění v moři průmyslu: Zlínská škola umění (1939–1949)* v roce 2016, nebo v roce 2018 při výstavě *Milada Schmidtová Čermáková (1922–2015): Chodkyně v mracích*.

²³⁶ Historii zlínské filmové produkce mapuje například čtyřdílná publikace věnovaná filmovým ateliérům ve Zlíně, která vznikla za podpory Čestmíra Vančury. Viz Marcel Sladkowski (ed.), *FA Kudlov 1, 36–45. Kudlovská stodola. Založení a první léta filmových ateliérů ve Zlíně*, Zlín 2016. Pavel Taussig (ed.), *FA Kudlov 2, 46–60. Kudlovská stodola. Filmové ateliéry ve Zlíně v poválečném období*, Zlín 2017. Marcel Sladkowski (ed.), *FA Kudlov 3, 61–77. Kudlovská stodola. Filmové ateliéry v Gottwaldově / Zlíně žijí*, Zlín 2018. Jaromír Hasoň (ed.), *FA Kudlov 4, 78–92. Kudlovská stodola. Filmové ateliéry v Gottwaldově–Zlíně se osamostatňují*, Zlín 2019.

původně nezáměrnou, propojenost jednotlivých okruhů ve sbírce. Jedním z velkých sběratelských témat je již zmiňovaná zlínská Škola umění, kterou ve Vančurově sbírce zastupují jak studenti, tak také učitelé a další kulturní osobnosti spjaté s touto význačnou institucí uměleckoprůmyslového vzdělávání. Na tuto Bahausem inspirovanou myšlenku spojení umění, techniky a průmyslu navazuje sbírka skla. V té se nachází, vedle uměleckoprůmyslového skla představujícího vývoj tohoto oboru zejména v druhé polovině minulého století, také příklady ateliérového skla. Vedle užití skla ve volné tvorbě Stanislava Libenského a Jaroslavy Brychtové, Václava Ciglera či Mariana Karla je součástí sbírky rovněž tvorba české umělecké scény 2. pol. 20. století. Tu ve sbírce představují obzvláště umělci spojení se skupinou Trasa 54 a další významné osobnosti. Zejména pozdější práce Čestmíra Kafky vytváří ve sbírce most mezi Školou umění a českou uměleckou scénou po roce 1950.

Rozhovor s Čestmírem Vančurou uvedený v příloze podává bližší pohled na vývoj jeho sběratelské činnosti. Ačkoli sbírat začal Čestmír Vančura již v 90. letech minulého století, plně se jeho sběratelská činnost rozvinula až po roce 2010. Tedy v období, kdy se začalo ve velkém počtu objevovat české sklo na novém aukčním trhu. Od té doby se mu podařilo nashromáždit stovky exponátů nejen českého skla, ale i jiného užitého a výtvarného umění. Již při pohledu na kulturní činnost Vančury je zřejmé, že funkcí sbírky je primárně stát se podkladem pro instituci zaměřenou na vzdělání a kulturu. Sběrka skla Čestmíra Vančury byla motivována především spojitostí s jeho osobní historií a kultem nostalgie. Jako řada soukromých sběratelů, i Vančura vzpomíná na sklo v rodinném majetku.²³⁷ Vedle toho se zajímá o sklářskou historii ve svém rodišti, což je příkladem vnitřní motivace sběratele.²³⁸ Jeho sbírka českého skla je vedle estetické a praktické funkce formována také psychologickou motivací a rovněž finanční stimulací pro sběratelskou činnost, která sklo upřednostňuje svou snazší finanční dostupností.

Je zajímavé, že se řada sběratelů skla věnuje ve své profesi technologicky náročné práci, která je následně přivádí ke zkoumání a studiu technologie výroby skla. Například sběratel českého skla Bruno Schreiber píše: „*jako chemika mě velmi zajímaly možnosti barvení skla a různé další techniky jeho zdobení.*“²³⁹ Stejně tak Čestmír Vančura, který se pracovně věnuje kovovýrobě, spojuje svou profesi se zájmem o sklo.

„*Co se mi na sklu líbí je to, že je podobné jako materiál (pozn. kov), který mě živí. Do tohoto materiálu musíš investovat nejen co se týče ceny, ale i času. Musíš jej zahřát a následně tvarovat a ty věci vyžadují, aby člověk měl cit pro estetiku, aby hledal způsob, jak do toho přinést něco nového, něco, co nikdo jiný nedělá, a také musí být velmi*

²³⁷ Rozhovor s Čestmírem Vančurou o sběratelství viz Přílohy, s. 66.

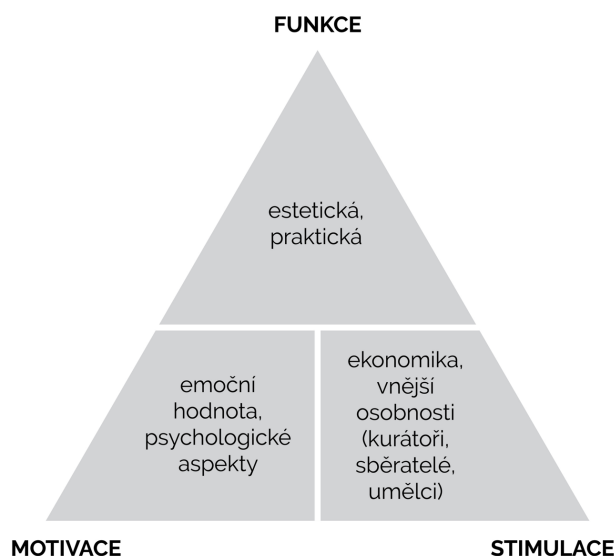
²³⁸ Ibidem, s. 66.

²³⁹ Bruno Schreiber, O sběratelství a mecenášství, in: Lněničková a kol., *Sběrka skla* (pozn. 21), s. 23–24, cit. s. 23.

produktivní. Líbí se mi schopnost sklářů všechno vtěsnat do několika minut, které rozhodnou o tom, jak to bude vypadat, a ta trpělivost, která je s tím propojená. Nesmíš spěchat, musíš v sobě potlačit tu touhu odhrnout oponu a podívat se, co je za tím. Ta je myslím skvělá.“²⁴⁰

Sběratelé skla se často vzdělávají nejen v historii, ale také technologii sklářství. Na tomto místě je nutné zmínit, že se současné sběratelství skla potýká také s řadou problémů. Zejména jsou to neautorizované imitace jednotlivých produktů (zvláště u lisovaného skla) a jejich následný prodej, především skrze internetové aukční portály. Sběratelé proto musí dbát na kvalitu provedení, což vyžaduje nejen vzdělání, ale také jistou míru zkušenosti.

Sbírka skla Čestmíra Vančury, stejně jako například u již zmiňovaného Bruna Schreibera,²⁴¹ vedle estetické funkce získala především funkci praktickou, kterou je v tomto případě myšlena snaha o představení jejího vědecko-dokumentačního charakteru veřejnosti. Motivací sbírky se stává především samotná emoční hodnota jednotlivých děl ve sbírce a také vztah skla k osobní historii sběratele. Velkou roli ve formování sbírky sehrála také ekonomická stimulace, ale především podněty ze strany osobností různě spojených s fenoménem českého skla, se kterými Vančura, stejně jako další sběratelé,²⁴² udržuje vztahy. Ačkoli Vančura neustále přemýšlí o vhodné možnosti

[23]

Funkce, motivace a stimulace soukromé sbírky Čestmíra Vančury

[24]

Sbírka skla Čestmíra Vančury, 2019

²⁴⁰ Rozhovor s Čestmírem Vančurou o sběratelství viz Přílohy, s. 67.

²⁴¹ Schreiber, O sběratelství (pozn. 239), s. 23–24.

²⁴² Důraz na vztahy jako vnější stimulaci podávají také sběratelé Roy a Mary Cullen viz. Alison de Lima Greene, *Accidental Revolutionaries: A Conversation with Roy and Mary Cullen*, in: Srp (ed.), *New formations* (pozn. 21), s. 12–20.

sbírku představit veřejnosti, kontinuálně pořizuje nová díla a sbírka již přesahuje komorní rozměry. Zůstává otázkou, jakou cestou se v budoucnosti sbírka vydá, avšak její sběratel je plně odevzdán myšlence zbudování jí dedikované instituce. [23, 24]

3.1

Výběr z katalogu

Sbírka českého skla Čestmíra Vančury z velké části obsahuje užité designové sklo, jehož návrhy vznikaly především od 50. let minulého století, a dále také ukázky děl předních českých ateliérových umělců.²⁴³ Primárně dekorační uměleckoprůmyslové sklo ve sbírce velmi dobře charakterizuje vývoj sklářství v Československu a na několika fragmentech také ukazuje na proměny v navrhování skla po roce 1989. Ačkoli se jedná zejména o produkty masové výroby, které vznikly podle návrhů předních českých designérů, nachází se zde také řada významných skleněných děl označených dobovými autentickými nálepkami. Ateliérové sklo ve sbírce Čestmíra Vančury odkazuje především k minimalistickým tendencím v českém sklářství v druhé polovině 20. století a k důrazu na využití materiálu skla ve výtvarném umění.

Výběrem z katalogu je nejen představen charakter sbírky, ale zvláště je reflektován způsob budování sbírky a motivačně-stimulační vlivy sběratelské činnosti. Z charakteru sbírky lze rozpoznat seriální motivaci sběratele ve snaze získat co nejvíce variant jednoho designu či modelu, který jej zaujal. Jedná se o častou kumulaci děl oblíbených autorů, k nimž si vybudoval osobní vztah. Vančura se také zajímá o rozmanité technologické zpracování skla a jeho historii.

Výběr z katalogu (jehož kompletní obsah je uveden v příloze) představuje na příkladech vybraná témata, kterým se soukromý sběratel věnuje: uměleckoprůmyslové a ateliérové sklo. Schopnost dostat *design a vkus do statisíců domácností* považuje Vančura za nejdůležitější přednost českého sklářství. Jako příklady této kvality, která sběratele fascinuje je ve výběru z katalogu uvedena práce dvou autorů, jejichž užitá tvorba je dnes symbolem českého skla. Vedle užitého skla ční ve sbírce především *monumentalita ateliérového skla*, to ve výběru z katalogu představí tři zásadní figury českého ateliérového skla.

²⁴³ Viz nepublikovaný posudek Petra Nového na část sbírky skla Čestmíra Vančury viz Petr Nový, *Sbírka Čestmíra Vančury*, Zlín, 2008.

Design a vkus do stanic domácností

Užití sklo druhé poloviny 20. století je nejvýraznější skupinou ve sbírce Čestmíra Vančury. Bohatý soubor dekorativního skla skvěle poukazuje na technologický i stylový vývoj českého sklářství a takzvaného designu skla druhé poloviny minulého století. Kolekce je rozmanitá vzhledově i autorsky, ale také produkcí různých českých skláren, které jsou ve sbírce zastoupeny. Několik ukázek ze značného množství skla ze sbírky Čestmíra Vančury připomíná především jeho zájem o kulturotvorný a společenský aspekt sklářství a také silnou seriální motivaci ve sběratelské činnosti. Práce Františka Víznera i Milana Meteláka jsou dnes již symbolem pojmu české sklo a jejich uvedení ve výběru z katalogu na tuto skutečnost poukazuje. Zatím co tvorba Víznera zde představuje moderní přístup ke sklu, Meteláková odkazuje především na tradici tuzemského sklářství.

„Mě v tom zajímal spíše design, ta schopnost lidí dostat ty předměty do stanic domácností a využít určité mezery na trhu, protože nebylo co dávat před těmi třiceti padesáti lety. Sklo byla jedna z těch vděčných věcí, myslím si, které předběhly dobu a svým způsobem ovlivňovaly vkus lidí, samozřejmě ne všechny stejně. To se mi líbí, když umí někdo udělat něco dobrého a je to zároveň produktivní“ (Čestmír Vančura).²⁴⁴

František Vízner (9. 3. 1936 – 1. 6. 2011)

Snaha o revitalizaci českého sklářství po druhé světové válce nesla s sebou také větší důraz na zapojení školených sklářských výtvarníků do výrobního procesu.²⁴⁵ Jedním z nejznámějších jmen v oblasti designu skla poválečného období byl František Vízner.²⁴⁶ Ve Víznerově užití tvorbě lze hledat zásadní spojení výtvarníka s masovou produkcí a možnost šíření výtvarných kvalit skrze sklo. Ve svém lisovaném a hutním skle,

[25]

František Vízner, žardiniéra, návrh mezi lety 1961–1962, lisované sklo, v. 14 cm, soukromá sbírka

²⁴⁴ Rozhovor s Čestmírem Vančurou o sběratelství viz Přílohy, s. 66–67.

²⁴⁵ K problematice vývoje českého sklářství po roce 1945 více viz. Alena Adlerová, Výtvarný vývoj užitkového a dekorativního skla v letech 1945–1998, in: Kirch (ed.) *Historie II/1*. (pozn. 15), s. 199–217.

²⁴⁶ František Vízner (9. 3. 1936, Praha – 1. 6. 2011, Brno) započal svou kariéru studiem na Sklářské škole v Železném Brodě. Následně v letech 1956–1962 prošel studiem v ateliéru skla Karla Štípla a Václava Plátka na UMPRUM v Praze. Jako sklářský výtvarník pracoval pro Sklo Union v Dubí u Teplíc i pro sklárnu ve Škrdlovicích. Zde se zabýval především lisovaným a hutním sklem, nadále se věnoval volné tvorbě, která však nikdy neopustila užití zaměření (monumentální mísy a vázy, návrhy pro architekturu) viz AA [Alena Adlerová], heslo Vízner František, in: Anděla Horová (ed.), *Nová encyklopedie českého výtvarného umění II*, Praha 2006, s. 908–909.

jak pro Sklo Union či pro ÚÚŘ ve Škrdlovicích, zúročil předchozí odborné studium. Ve jménu lepší produkce dbal především na ekonomičnost a realizovatelnost provedení, což vedlo k větší uplatnitelnosti jeho návrhu a také lepší dostupnosti na trhu.²⁴⁷

Návrhy lisovaného skla byly zdánlivou možností, jak prosadit své výtvarné myšlení v široké produkci. [25 / kat. č. 253] Ačkoli si Vízner sám uvědomoval problematiku realizace skla v průmyslu,²⁴⁸ po dobu svého působení ve Sklo Union vytvořil řadu dnes charakteristických příkladů designu českého skla. Následně se obrátil k hutnímu sklu, ve kterém měl Vízner již možnost více ovlivnit samotnou realizaci návrhu. S tím souvisely i rozšířené možnosti práce s tvarem a barevností, ve spojitosti s větší spoluprací mezi návrhářem a samotným sklářským mistrem. [26 / kat. č. 269, 27 / kat. č. 270] Množství děl Františka Víznera ve Vančurově sbírce představuje průřez jeho užitou tvorbou a poukazuje na schopnost jednotlivých sklářů podílet se na budování kulturních hodnot společnosti.

[26]
František Vízner, váza, návrh počátkem
roku 1970, hutní sklo, v. 16 cm,
soukromá sbírka

[27]
František Vízner, váza, návrh počátkem
roku 1970, hutní sklo, v. 17 cm,
soukromá sbírka

²⁴⁷ Ačkoli se design skla vyskytoval od 50. let minulého století v nepříznivé situaci a produkce designového skla nebyla natolik vysoká jako byly líbivé prognózy (viz Jaromíra Maršíková, Sklo Františka Víznera, *Domov*, 1976, č. 6, s. 20-23.). Víznerovi se dařilo realizovat své návrhy ve velké míře zejména pak ve sklárně ve Škrdlovicích.

²⁴⁸ Viz Jaromíra Maršíková, Sklo Františka Víznera, *Domov*, 1976, č. 6, s. 20-23.

Milan Metelák (17. 8. 1928 – 11. 6. 1993)

Řada českých skláren budovala na jednotlivých designerech svou věhlasnou pověst. Podobně fungovala spolupráce harrachovských skláren se sklářským výtvarníkem Milanem Metelákem.²⁴⁹ Ukázka jeho práce ve sbírce Čestmíra Vančury představuje jeden z odkazů designu skla k tradici českého secesního sklářství.

Milan Metelák znal historii a prostředí harrachovské sklárny již od svého otce Aloise Meteláka a měl tak možnost se velmi dobře seznámit s její produkcí a stylovou tradicí.²⁵⁰ Sérií váz Albatros Milan Metelák navazuje na secesní tradici harrachovské výroby skla. [28 / kat. č. 174] Jemná česaná vlákna na vázách kapkovitých tvarů tak připomínají oblíbený secesní dekor.²⁵¹ Pro Metelákovu tvorbu ve spolupráci s harrachovskou sklárnou bylo také typické užití barev, často odstínů speciálních pro harrachovskou produkci.²⁵² Vedle inovativních přístupů v produkci českého skla, tak zaujímá ve sbírce výrazné postavení i návaznost k tradici tuzemského sklářství.

[28]

Milan Metelák, váza Albatros, návrh 1958, hutní sklo, v. 30,5 cm, soukromá sbírka

Monumentalita ateliérového skla

Ateliérové sklo ve sbírce Čestmíra Vančury reprezentují díla autorů Stanislava Libenského a Jaroslavy Brychtové, Václava Ciglera a Michala Motyčky a také umělce Mariana Karla. Zastoupeny jsou zde především práce, k jejichž realizaci došlo na sklonku minulého století.

Ateliérové sklo začal Čestmír Vančura sbírat především po roce 2010. Tato tvorba v jeho sbírce získává zvláště reprezentační hodnotu, což je dáno nejen jejich osobním významem pro sběratele, ale také charakterem děl, které je nutné

²⁴⁹ Milan Metelák (17. 8. 1928, Železný Brod – 11. 6. 1933, Harrachov) vystudoval SUPŠS v Železném Brodě a následně také ÚMPRUM v Praze v ateliéru Karla Štipla. Navázal na rodinou sklářskou tradici, kterou rozvíjel jeho otec Alois Metelák. V letech 1955–1990 pracoval jako výtvarník pro sklárnu v Harrachově. Viz. AL [Antonín Langhamer], heslo Metelák Milan, in: Anděla Horová (ed.), *Nová encyklopedie českého výtvarného umění. Dodatky*, Praha 2006, s. 502.

²⁵⁰ Viz Jaromíra Maršíková, Milan Metelák, výtvarník harrachovské sklárny, *Domov*, 1980, č. 1, s. 6.

²⁵¹ Lenka Merglová-Pánková, Historické techniky a nové technologie, in: Mergl, *Z nového světa* (pozn. 13), s. 398.

²⁵² Maršíková (pozn. 250), s. 6, 8.

náležitě vystavit. Pro dosažení jednotlivých prací do sbírky se pro sběratele stalo důležité budování osobních vztahů s kurátory a dalšími sběrateli. Čestmír Vančura také navázal přátelské vztahy se samotnými umělci a čerpal od nich podstatné informace, což bylo zásadní pro jeho vývoj jako sběratele skla.

„Mě na tom především zaujalo, že je ještě možné dotknout se těch autorů. Nepotkal jsem se s Libenským, ale s Paní Brychtovou, s Marianem (pozn. Karlem) a Petrem (pozn. Stanickým). Takže se mi líbí ta investice, když se mi zároveň líbí ti lidé, ne že prahnu po stoprocentní sounáležitosti, ale líbí se mi, jak pracují, jak o věcech přemýšlí a jak je dělají. Jsem rád za tu příležitost“ (Čestmír Vančura).²⁵³

Stanislav Libenský (27. 3. 1921 – 24. 2. 2002)

Jaroslava Brychtová (18. 7. 1924 – 8. 4. 2020)

Broušené tavené plastiky sklářských umělců Stanislava Libenského a Jaroslavy Brychtové dominují celé soukromé sbírce Čestmíra Vančury.²⁵⁴ Vzájemná spolupráce Brychtové a Libenského se datuje do 50. let minulého století, kdy vznikly jejich první realizace.²⁵⁵ Autorská dvojice se podílela na zrodu revolučního přístupu k materiálu skla. Na jejich tvorbu lze nahlížet ze dvou hledisek. Za prvé z pojetí nového estetického pohledu na materiálové kvality skla a za druhé ze

[29]
Stanislav Libenský, Jaroslava Brychtová,
Horizont, 2006, broušené a tavené sklo,
84 × 101 cm, soukromá sbírka

²⁵³ Rozhovor s Čestmírem Vančurou o sběratelství viz Přílohy, s. 68.

²⁵⁴ Jaroslava Brychtová (18. 7. 1924, Železný Brod – 8. 4. 2020) v letech 1945–1947 studovala na UMPRUM v Praze a v letech 1947–1950 na AVU v Praze. V letech 1950–1984 působila jako výtvarnice v železnobrodských sklárnách. Na pražské Vysoké škole uměleckoprůmyslové poté Brychtová studovala zpočátku ve sklářském ateliéru vedeném Karlem Štípem. Následně přešla do sochařského ateliéru Josefa Laudy na pražské Akademii. Její rané práce se pohybovaly především v oblasti figurálního sochařství. Jedny z prvních samostatných realizací Brychtové byly spjaty s využitím taveného skla v architektuře, které uplatňovala v souvislosti se znalostí sklářské tradice. Stanislav Libenský (27. 3. 1921, Sezemice – 24. 2. 2002, Železný Brod) studoval v letech 1949–1950 na UMPRUM v Praze. V letech 1945–1954 vyučoval na sklářské škole v Novém Boru a současně zde působil jako výtvarník v podniku Umělecké sklo. V letech 1963–1987 vedl katedru sklářského výtvarnictví na UMPRUM v Praze, ze které vyšla nová generace sklářských umělců. V letech 1945–1954 působil Stanislav Libenský jako pedagog na Střední škole sklářské v Novém Boru, kde se uplatnil také jako výtvarník v ateliérech Borského skla. Viz Milena Klasová (ed.), *Libenský Brychtová*, Praha 2002.

²⁵⁵ První společné dílo, *hlavu – misku*, představili v roce 1957 na XI. Trienále v Miláně viz ibidem, s. 40.

strany rozvoje technologického vývoje ve sklářském oboru.²⁵⁶ Jejich hlavním estetickým cílem, kterého chtěli dosáhnout, bylo „polapení“ světla, jež se snažili uchovat ve svých skleněných plastikách. Součástí světla, které Libenský s Brychtovou hledali a vytvářeli byla také barva. V jejich tvorbě lze sledovat postupné směřování od figurálních a přírodou inspirovaných motivů k minimalizovaným geometrickým tvarům, na kterých je zajímavé především jejich vzájemné postupování. [29 / kat. č. 4, 30 / kat. č. 1]

Jejich práce jsou dnes spojeny především s technologií taveného skla ve formě, kterou začali rozvíjet již kolem 50. let minulého století.²⁵⁷ Tento postup jim nabídl nejen velmi esteticky zajímavou transparentci materiálu, ale zejména možnost vytvářet díla velkých rozměrů, což uplatnili především v realizacích pro architekturu.²⁵⁸ Základem spolupráce Jaroslavy Brychtové a Stanislava Libenského byly inovace v technologickém pojetí, a dá se říci, také „přiznaná dělba práce“, kterou se tato dvojice vyznačovala.²⁵⁹ Stanislav Libenský vytvářel kresebné podklady pro jejich plastiky, podle kterých poté Jaroslava Brychtová modelovala formy na odlití.²⁶⁰ Jejich invence však byla společným produktem jednotné identity.

Sklu Libenského a Brychtové se ve sbírce Čestmíra Vančury dostává důležitého postavení. Tato část sbírky je jako reprezentativní vystavena v malé soukromé galerii. Sběrka byla také představena na výstavě v Galerii Václava Chada ve Zlíně v roce 2018.

[30]

Stanislav Libenský, Jaroslava Brychtová,
Silueta III, 1989, broušené a tavené sklo,
39 × 49,5 cm, soukromá sbírka

²⁵⁶ Podle Miroslava Klivara „Brychtová a Libenský prohloubili estetiku kinetičnosti reflexů uvnitř tavené plastiky, a tím přispěli k formování nových dimenzí kinetiky prostoru v psychologickém slova smyslu (zvyšuje se citlivost prahu taktilního vnímání).“ Klivar (pozn. 56), cit. s. 25.

²⁵⁷ Dle Sylvie Petrové „jejich technika, kterou poté převzala celá řada českých a slovenských sklářů, je založena na stavování – nebo přesněji přetavování – kusů skla (...) ve formách, nejméně otevřených.“ Petrová, *České sklo* (pozn. 14), cit. s. 265.

²⁵⁸ K realizacím Libenského a Brychtové v architektuře více viz Oldřich Palata, *Kouzlo a imaginace – sklo Stanislava Libenského a Jaroslavy Brychtové v architektuře*, 2013.

²⁵⁹ Ema Hanzlíková (ed.), *Dvě hlavy, čtyři ruce: tvorba autorských dvojic*, Humpolec 2018, s. 21.

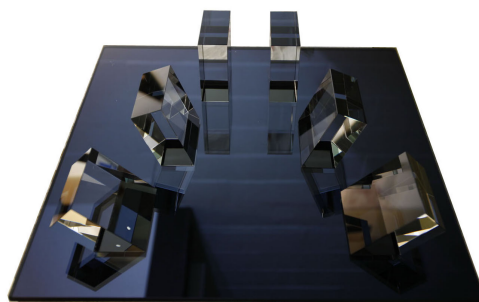
²⁶⁰ Ibidem, s. 21.

Václav Cigler (21. 4. 1929)

Michal Motyčka (18. 3. 1974)

Optické i broušené sklo Václava Ciglera a Michala Motyčky představuje další autorskou dvojici ve sbírce Čestmíra Vančury. Václav Cigler začal experimentovat se sklem již v 50. letech minulého století.²⁶¹ Vedle Stanislava Libeského a dalších sklářských umělců i Cigler vyšel ze školení v ateliéru Kaplického a díky jeho podnětům se zaměřil zejména na užití materiálu skla pro své výtvarné intence. Jeho uplatnění skla se však nevztahovalo jen na tvorbu minimalistických objektů, ale zkušenosti s ním využíval jak v designu, tak také land-artových projektech.²⁶² [31 / kat. č. 14]

V roce 1999 spojil Václav Cigler síly s mladším výtvarníkem a také architektem Michalem Motyčkou.²⁶³ Ten následně rozvinul Ciglerovo prostorové myšlení ve skle a rovněž jeho instalační a světelné experimenty. [32 / kat. č. 13] Z jejich spolupráce vznikla řada komornějších děl, ale zejména mnoho rozměrných realizací. Společně se tak podíleli na realizaci skleněné lávky Muzea Kampa (2000–2009) či světelné instalaci v piaristickém chrámu Nalezení sv. Kříže v Litomyšli (2014) a řadě dalších prostorových prací.²⁶⁴

[31]

Václav Cigler, *Kompozice-bloky*, 80. léta 20. století, broušené a lepené sklo, 47 × 48,5 × 12 cm, soukromá sbírka

[32]

Václav Cigler, Michal Motyčka, *Kompozice-chrám*, 2003, broušené a tavené sklo, 60 × 60 × 13 cm, soukromá sbírka

²⁶¹ Václav Cigler (21. 4. 1929, Vsetín) v letech 1948–1951 vystudoval sklářskou školu v Novém Boru a následně pokračoval ve studiích na UMPRUM v ateliéru Josefa Kaplického v letech 1951–1957. Po řadě úspěchů a prezentacích na výstavách v roce 1965–1979 založil a vedl ateliér skla v architektuře na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě. Následně se podílel na řadě projektů a realizací jak v Česku, tak na Slovensku. Více viz Lada Hubatová-Vacková–Iva Knobloch, *Václav Cigler*, Praha 2014.

²⁶² *Ibidem*, s. 14.

²⁶³ Michal Motyčka (18. 3. 1974, Praha) absolvoval jak architektonickou fakultu na ČVUT v Praze (1992–2001) tak také ateliér Skla v architektuře na UMPRUM v Praze u Mariana Karla (1995–2000). Jeho studium jej dovedlo k otázkám vztahu architektury a vizuálního umění, kterému se do dnešní doby věnuje. Od roku 1999 začal spolupracovat s Václavem Ciglerem. Viz Jana Šindelová (ed.), *Václav Cigler / Michal Motyčka. Světelné pole / Light Field* (kat. výst.), Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem 2019, s. 82.

²⁶⁴ *Ibidem*, s. 82.

Díla dvojice ve sbírce Čestmíra Vančury jsou odkazem k práci s optickým sklem Václava Ciglera a také k zájmu o prostorové řešení Michala Motyčky. Právě ona umělecká touha zkoumat optické vlastnosti skla, je pro sběratele často velmi přitažlivá.

Marian Karel (21. 8. 1944)

Marian Karel vystudoval sklářství u Stanislava Libenského a na jeho uměleckou tradici navázal nejen ve své tvorbě, ale také v následném pedagogickém působení.²⁶⁵ Zabýval se především vlivem světla na sklo a jeho optickými vlastnostmi²⁶⁶ Obdobný motiv zkoumali také další umělci zastoupení ve Vančurově soukromé sbírce.

Dílo Mariana Karla ve sbírce Čestmíra Vančury zastupuje takzvaná prizmatická plastika. [33 / kat. č. 10] Karel se podílel na rozvinutí tohoto druhu ateliérového skla v 80. letech minulého století.²⁶⁷ Na minimalistické krychle a geometrické tvary z broušeného skla následně navázal prostorovou prací se sklem a rozměrnými site-specific díly.

[33]
Marian Karel, *Jehlan*, nedatováno,
broušené sklo, 34 × 17 × 17 cm,
soukromá sbírka

²⁶⁵ Marian Karel (21. 8. 1944, Pardubice) vystudoval Šperkařskou školu v Jablonci nad Nisou a následně v letech 1965–1972 studoval na UMPRUM v Praze u Stanislava Libenského. Na Libenského školení následně navázal a od roku 1993 vede také ateliér skla na UMPRUM. Již velmi brzy při studiích začal zkoumat problematiku geometrických vztahů ve skle, čemuž odpovídá i minimalistické tvarosloví, kterému se přiklání i v současné tvorbě viz AA [Alena Adlerová], heslo Karel Marian, in: Anděla Horová (ed.), *Nová encyklopedie českého výtvarného umění I*, Praha 1995, s.339–340.

²⁶⁶ Jiří Machalický, Marian Karel, in: Machalický – Lammel, *Sbírky* (pozn. 217), s. 334.

²⁶⁷ Petrová, *České sklo* (pozn. 14), s. 161.

Závěrem

Když Robert Alexander Robertson ve svém prozaickém proslovu ke sběratelům skla napsal „*zde je umělecké dílo plné tajemství a zázraku. (...) Je to jednoznačné potěšení sklo vlastnit, spojuje nás s duchem minulého věku a přináší poněkud vřelé estetické potěšení. Pokud jste toto spojení okusil, nebo je to podobný zážitek, který se Vám přihodil, stal jste se sběratelem*“,²⁶⁸ popsal mytické zrození sběratele skla, který skrze jeho magickou sílu prozřel a začal sbírat. Místo magické síly však přitahuje ke sklu soukromé sběratele řada jiných a zajímavých faktů, jejichž dekodování bylo cílem této práce.

Exkurz do fenoménu sběratelství skla neměl za cíl pouze rozšíření tématu soukromého sběratelství, nýbrž měl především poukázat na limity a otázky s ním související. České sklo, jehož sběratelskou činností se zabývá tato práce, je samo o sobě komplikovaným pojmem. Na otázku, co je tedy české sklo, lze nahlížet mnoha způsoby. V první řadě se jedná o umělecko-historický pojem objevující se na scéně především od konce 19. století. Jeho vývoj byl silně spojen s geopolitickými a sociálními okolnostmi vývoje českého státu a stal se reprezentačním pojmem státní kultury. Jako reprezentativní a všezahrnující pojem se výborně hodil také pro obchodní, ale i sběratelské činnosti. Pod jeho obsahovou stránkou se skrývá celá řada těžko odlišitelných děl, která nespojuje jejich kvalitativní a historická hodnota nebo časové zařazení, ale spíše: a) vznik na geopolitickém území českého státu zde je však nutné připomenout komplikovaný vývoj území českého státu a také multikulturní složení obyvatelstva, řada sklářů a sklářských umělců nebylo tedy českého původu; b) samo společenské, politické či obchodní pojmenování daného subjektu jako české. Tento exkurz měl nastínit problém komplikovaného pojmu nejen ve sběratelství, ale zejména ve výstavnictví, trhu s uměním i samotné odborné literatuře a otevřít Pandořinu skříňku chybějící metodiky ve zkoumání českého skla.

Sběratelská činnost je složitým a exaktně jen velmi těžko postižitelným společenským fenoménem, a snad pro tuto komplikovanost dnes přitahuje řadu zkušených badatelů. Cílem práce byla demytizace tohoto pojmu a poukázání na funkce, motivace a stimuly soukromých sbírek skla. Těmi vedle samotného materiálu a jeho psychologického působení může být historická hodnota či seriální motivace. S demytizací sběratelství skla souvisí také snaha osvětlit vývoj sběratelské činnosti na našem území především od konce 19. století, tedy od jeho největšího rozkvětu. Ačkoli sběratelství skla souviselo velkou měrou s dobovým vkusem střední třídy a řada děl byla pořizována do soukromých sbírek za účelem

²⁶⁸ Robertson (pozn. 22), cit. s. 1 a 2.

dekorace interiéru, lze v historii sběratelství skla nelézt také řadu vědecko-dokumentačních sbírek, které měly snahu o teoretické poznání problému. Vedle toho byl rámec soukromého sběratelství skla formován také jeho politickou propagandou od 50. let minulého století a rovněž finančními hledisky.

Soukromým sbírkám českého skla je doposud věnována pouze malá pozornost. Sbírka Čestmíra Vančury obsahující zejména užité, ale i ateliérové české sklo především druhé poloviny minulého století, je tak jednou z mála soukromých sbírek moderního českého skla odhalených veřejnosti. Výběr z katalogu a následný kompletní obsah v příloze ukazují, jak Čestmír Vančura jako sběratel přemýšlí a na jakém základě buduje svou sbírku. Vedle seriální motivace a zájmu o určité umělce se jedná především o osobní vztah k technice skla a k vřelé kontakty budované mezi skláři a umělci. Díky benevolentnímu přístupu sběratele vznikla první analýza takového typu sbírky, a také bylo možné zpřístupnit takto rozsáhlý soubor veřejnosti. Práce *Dívat se, ale nedotýkat se* poskytuje jiný pohled na fenomén soukromého sběratelství skla, které neustále zůstává velkou výzvou pro další badatelská zkoumání.

Příloha

Životopis Čestmíra Vančury

ČESTMÍR VANČURA

23. prosince 1953, Prostřední Bečva

Vzdělání

1969–1973 Střední průmyslová škola stavební ve Valašském Meziříčí

1973–1978 Vysoké učení technické v Brně, Strojní fakulta, Strojírenské technologie

1992 Studijní pobyt v Anglii

Kariéra

1992 zakládá se svými společníky firmu Kovárna VIVA

od roku 2015 předseda nadačního fondu Kovárny VIVA zřízeného na podporu vzdělávání, historie řemesla a průmyslu, umění a kultury

od roku 2018 předseda správní rady společnosti Zlínský zámek

iniciátor činnosti Galerie Václava Chada ve Zlíně

od roku 2014 President Zlínského filmového festivalu

od roku 2019 prezident Zlínského kreativního klastru

2019 získal Cenu České televize, Podnikatelský přínos kultuře a umění

Rozhovor s Čestmírem Vančurou o sběratelství

Kdy jste se poprvé začal zajímat o umění?

Nejspíš když jsem dělal „stavárnu“ střední školu, kde jsem poznal shodou okolností několik skvělých architektů. Ti s námi pořádali v rámci výuky architektury i stavitelství cesty nejen po okolí, ale ve třetím ročníku se vždy na týden jezdilo po jižních Čechách hlavně po historické architektuře například Krumlova. Ve čtvrtém ročníku se jezdilo na architekturu do Prahy a s tím souvisí velmi úzce i výtvarné umění. Takže počátky vidím zde.

Pamatuje si na první dílo, které jste do své sbírky získal?

To bylo trochu později. První sběratelský objekt byl obraz, který mi dal můj spolužák v prvním ročníku, když jsem byl v Brně (ČVUT). On namaloval takovou surrealistickou hlavu s jedním okem, protože ho ta stavařina, kterou jsme studovali nebavila. My jsme spolu docela hodně komunikovali a bavili se i o výtvarném umění, a tak jsem se dozvěděl, že amatérsky maluje. To bylo první dílo v mojí sbírce

A jaké bylo první sklo, které jste do Vaší sbírky získal?

Když navážu na to, co dělám dnes, užité designové sklo. To jsme měli doma u rodičů – což samozřejmě patřilo k době. Takže designové sklo jsme vlastnili společně v rodině už dávno.

Proč jste se rozhodl sbírat právě české sklo? Jste průkopníkem v kovárenském průmyslu ve Zlíně, a veřejně se hlásíte k odkazu baťovské průmyslové éry. Má tento zájem o poctivou řemeslnou výrobu a průmyslové inovace spojitost právě se sklem?

Možná zprostředkovaně. Protože sklo bylo na Valašsku přítomno už dlouho před námi. Nejen Karolinka, ale i Velké Karlovice. Dokonce i u nás, v mé rodné vsi na Prostřední Bečvě je oblast, která se nazývá Huti a jistě tam také sklárna byla, i když jsem o tom nenašel zatím žádné stopy. A mě to velmi zajímá, i když ta krajina za to zaplatila dost velkou daň – třeba to o čem se mluví, že tu dnes máme hodně smrků. To byla daň za to že se šlo za palivem, tedy uhlím. Ale sklářství tady bylo dlouho, a to je jedna z věcí která se mi vlastně líbí, hledat cesty v minulosti a dívat se v co to vyústilo dnes.

Takže se dá říct, že tím vlastně navazujete na svou vlastní historii?

Nejspíš jsem si to dřív plně neuvědomoval. Mě v tom zajímal spíše design a schopnost lidí dostat ty předměty do statisíců domácností a využít určité mezery na trhu, protože nebylo co dávat před těmi třiceti – padesáti lety. Sklo byla jedna

z těch vděčných věcí, myslím si, které předběhly dobu a svým způsobem ovlivňovali vkus lidí, samozřejmě ne všechny stejně. To se mi líbí, když umí někdo udělat něco dobrého a je to zároveň produktivní.

Jaký byl vznik a vývoj Vaší sbírky českého skla? Byl spíše nahodilý, nebo pravidelný?

Tam nebyl žádný hluboký úmysl. Spíše prostřednictvím komunity sklářů, které jsem poznal, mi dokázali být ty věci dostupné. Tak jsem získal ambici vybrat z potenciální nabídky věci, které mi přijdou, že jsou skvělé, a že můžou zdobit jakoukoli galerii.

Dokážete zařadit časově vývoj Vaší sbírky skla?

Začal jsem jej sbírat později, což souviselo s mými finančními možnostmi v devadesátých letech (pozn. minulého století). Předtím jsem finance mimo firmu mnoho neinvestoval, začal jsem investovat do sběratelství především až kolem roku 2010. Tomu tak bylo nejspíš protože situace ve firmě byla pro nás před tímto rokem dost náročná. Sběratelství pro mě bylo vlastně (ne)vědomou formou terapie v těžké situaci.

Jak charakterizuje funkci své sbírky? Jedná se o sbírku pouze estetického charakteru, či jde o finanční investici?

Jako finančně mnoho ne, spíše tu estetickou a také technologickou. Mě zajímá, jak se to dělalo, nejen co se týče uměleckého zpracování skla, ale i té technologie zpracování vlastního materiálu skla. Ale není to tak že bych prohledával všechny aukce, spíš to nechávám pozvolna klouzat.

Je něco, co vás přitahuje přímo na materiálu skla? Jste schopný popsat Váš vztah k tomuto materiálu?

V té technické oblasti je to tak, že tomu nerozumím a znám z toho jen takové střípky, od lidí, kteří pracovali ve sklárnách a od výtvarníků. Co se mi na sklu líbí je to, že je podobné jako materiál (pozn. kov), který mě živí. Do tohoto materiálu musíš investovat nejen co se týče ceny, ale i času. Musíš jej zahřát a následně tvarovat a ty věci vyžadují, aby člověk měl cit pro estetiku, aby hledal způsob, jak do toho přinést něco nového, něco, co nikdo jiný nedělá, a také musí být velmi produktivní. Líbí se mi schopnost sklářů všechno vtěsnat do několika minut, které rozhodnou o tom, jak to bude vypadat a ta trpělivost, která je s tím propojená. Nesmíš spěchat, musíš v sobě potlačit tu touhu odrhnout oponu a podívat se co je za tím. Ta je myslím skvělá.

Z Vašich činností podporujících zejména Zlínskou kulturní historii lze cítit jistý patriotismus. Je možné hledat ve Vaší zálibě českého skla také pocity národní hrdosti?

Myslím, že v naší enklávě je to součást života našich předků. Musím říct, že mě sklo jiné evropské ani nikdy nenapadlo, že bych se mu mohl věnovat. Takže podvědomě ano.

Dokážete říct, zda Vás ovlivnily ve sběratelské činnosti nějaké vnější vlivy, jako například publikace, velké výstavy, kurátoři a jiné?

To určitě ano, nejen publikace a výstavy. Mě na tom především zaujalo, že je ještě možné dotknout se těch autorů. Nepotkal jsem se s Libenským, ale s Paní Brychtovou, s Marianem (pozn. Karlem) a Petrem (pozn. Stanickým). Takže se mi líbí ta investice, když se mi zároveň líbí ti lidé, ne že prahnu po stoprocentní sounáležitosti, ale líbí se mi, jak pracují, jak o věcech přemýšlí a jak je dělají. Jsem rád za tu příležitost.

Kdo Vás dále ovlivnil nebo ovlivňuje ve sběratelské činnosti?

Snažím se v té oblasti více vzdělat, když nahlédneš pod roh té příkrývky tak se ti začne objevovat ten svět. Zkousím hledat neustále něco zajímavého ať je to výstava nebo lidé kteří patří do jiné skupiny, od kterých se snažím něco dozvědět. Samozřejmě také od autorů, kurátorů a galeristů. Nebo sběratelů, kteří dělají podobnou věc. Pak se z toho rodí to, co potřebuješ. Rozšíří se ti ta oblast, o které přemýšlíš.

Jak si představujete budoucnost Vaší sbírky? Uvažujete o jejím představení veřejnosti?

Ta sbírka svým rozsahem, přesahuje sbírku, kterou má člověk v obývacím pokoji nebo kanceláři a také ta témata jsou rozdílná. Sbírkou Školy umění pro sebe považuju za věc veřejnou. Sbírkou skla, ta je téměř jasně rozdělitelná na užitou a ateliérovou tvorbu. Tam je to do značné míry dáno a stále hledám, jak je vzájemně propojit pro veřejnost. Sbíрка by měla být veřejnou a s tím záměrem také byla pořízena.

Takže zde byla motivace vybudovat sbírku, která by měla kulturotvorní aspekt ve Zlíně?

Samozřejmě. Otázka je, zda o to bude veřejnost stát. Za druhé to zpřístupnění sbírky by mělo být doprovázeno badatelským zájmem, to téma by mělo být dostatečně silné, aby veřejnost zaujalo.

Jak byste popsal sám sebe jako sběratele?

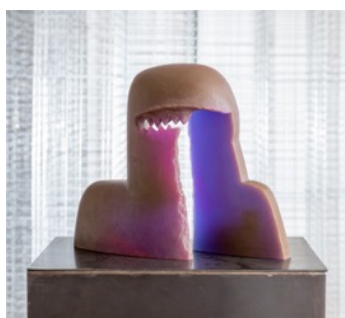
O některých věcech přemýšlím, ale u něčeho prostě vím, že se mi to líbí a pak vlastně platím za ten získaný pocit. Když se rozhoduji přijmout nebo nepřijmout, je rozhodně investice jednou z otázek

Kompletní katalog sbírky

Struktura katalogu soukromé sbírky Čestmíra Vančury odpovídá dvěma vymezeným skupinám: ateliérovému a užitému sklu, které je následně členěno podle autorství. U užitého skla v případě neurčení autorství návrhu jsou příklady řazeny podle skláren, ve kterých vznikly, či dle stylové podobnosti.

ATELIÉROVÉ SKLO

Stanislav Libenský
Jaroslava Brychtová

1.

Stanislav Libenský,
Jaroslava Brychtová
Silueta III
1989 (první odlitek)

broušená tavená
plastika (poloopaktní

olovnaté sklo), 39 × 49,5
cm
neznačeno

foto.: Studio 2.15

2.

Stanislav Libenský
Jaroslava Brychtová
Arcus
1992

broušená tavená
plastika, 22 × 19,4 × 6,2
cm
signováno v pravém
dolním rohu:
LIBENSKÝ
BRYCHTOVÁ 1992

foto: Kateřina
Ottmarová

3.

Stanislav Libenský
Jaroslava Brychtová
Zelené oko pyramidy
1997 (návrh)

broušená tavená
plastika

(polotransparentní
uranové sklo)
neznačeno, 33 × 39 cm

foto: Kateřina
Ottmarová

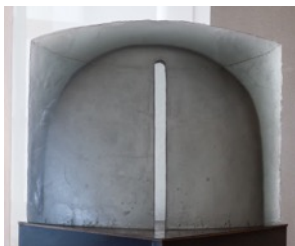

4.

Stanislav Libenský,
Jaroslava Brychtová
Horizont
1992 (návrh), 2006
(realizace)

broušená tavená
plastika
(polotransparentní
olovnaté sklo), 84 × 101
cm
signováno v pravém
dolním rohu:
LIBENSKÝ
BRYCHTOVÁ 1992-06

foto.: Studio 2.15
literatura: Miroslav
Kliver, *Česká skleněná
plastika*, Břeclav 1999,
s. 153. Milena Klasová
(ed.), *Libenský
Brychtová*, Praha 2002,
s. 183.

5.

**Stanislav Libenský
Jaroslava Brychtová**
Intersekcce

1997 (návrh), 2010
(realizace)

broušená tavená
plastika
(polotransparentní
olovnaté sklo), 88 × 115
cm

signováno v pravém
dolním rohu:

LIBENSKÝ
BRYCHTOVÁ 1997–2010

foto: Studio 2.15
literatura: Milena
Klasová (ed.), *Libenský
Brychtová*, Praha 2002,
s. 228–229.

6.

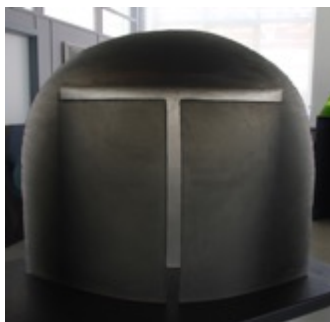
**Stanislav Libenský
Jaroslava Brychtová**
Rubáš II.

1996 (návrh), 2011
(realizace)

broušená tavená
plastika
(polotransparentní
olovnaté sklo), 70,5 ×
102 cm

signováno v pravém
dolním rohu:
LIBENSKÝ
BRYCHTOVÁ 1996–2011

foto: Studio 2.15
literatura: *Sklo a prostor*
(kat. výst.), České
muzeum výtvarných
umění v Praze 1998,
nestr. Milena Klasová
(ed.), *Libenský
Brychtová*, Praha 2002,
s. 224. Sylva Petrová,
České sklo, Praha 2018, s.
289.

7.

**Stanislav Libenský
Jaroslava Brychtová**
Hlava T

1997 (návrh), 2012
(realizace)

broušená tavená
plastika
(polotransparentní
olovnaté sklo), 89 × 108
cm

signováno v pravém
dolním rohu:

LIBENSKÝ
BRYCHTOVÁ 1997–2012

foto: Kateřina
Ottmarová
literatura: *Sklo a prostor*
(kat. výst.), České
muzeum výtvarných
umění v Praze 1998,
nestr. Milena Klasová
(ed.), *Libenský*

Brychtová, Praha 2002,
s. 225.

8.

**Stanislav Libenský
Jaroslava Brychtová**
Kříž

1986 (návrh), 2012
(realizace)

broušená tavená
plastika
(polotransparentní
olovnaté sklo), 88 × 71
cm

signováno v pravém
dolním rohu:

LIBENSKÝ
BRYCHTOVÁ 1986–2012

foto: Studio 2.15

9.

**Stanislav Libenský
Jaroslava Brychtová**
Kráter

1994 (návrh), 2012
(realizace)

broušená tavená
plastika
(polotransparentní
uranové sklo), 89 × 108
cm
signováno v pravém
dolním rohu:
LIBENSKÝ
BRYCHTOVÁ 1997–2012

foto: Kateřina
Ottmarová
literatura: Milena
Klasová (ed.), *Libenský*
Brychtová, Praha 2002,
s. 199.

Marian Karel

10.

Marian Karel
Jehlan
nedatováno

broušené sklo, 34 × 17 ×
17 cm
nesignováno

foto: Kateřina
Ottmarová

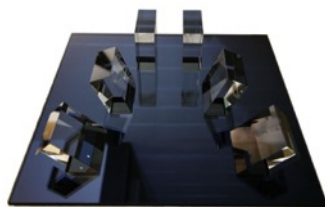
11.

Marian Karel
Krychle
nedatováno

broušené sklo, 195 × 188
× 188 cm
nesignováno

foto: Čestmír Vančura

Václav Cigler Michal Motyčka

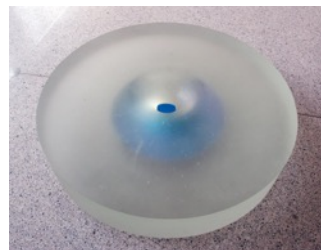

12.

Václav Cigler
Kompozice bloky
80. léta 20. století

broušená a lepená
plastika, 60 × 60 × 13
cm
signováno: *V. Cigler*

foto: archiv Michala
Motyčky a Václava
Ciglera

13.

Václav Cigler, Michal
Motyčka
Studánka

2000

č. 1/1

tavená a broušená
plastika (kompozitní
sklo, tabulové sklo,
vakuové pokovení, kov),
64 × 64 × 7,7 cm
signováno: *V. Cigler*

foto: archiv Michala
Motyčky a Václava
Ciglera

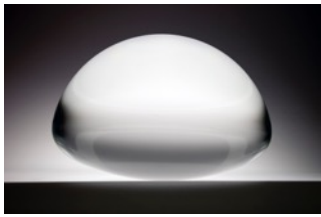

14.

Václav Cigler, Michal
Motyčka
Kompozice chrám
2003

tavená a broušená
plastika, 47 × 48 × 12 cm
signováno: *V. Cigler*

foto: archiv Michala
Motyčky a Václava
Ciglera

15.

Václav Cigler, Michal
Motyčka
Valoun

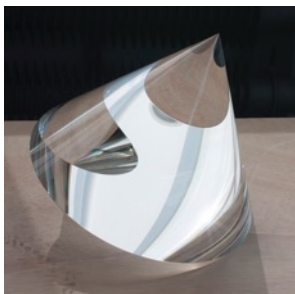
2009

č. 2/6

tavená a broušená
plastika, 33,5 × 33,5 ×
22,5 cm

signováno: *V. Cigler*

foto: archiv Michala
Motyčky a Václava
Ciglera

16.

Václav Cigler, Michal
Motyčka
Čirý kužel

2012

č. 2/4

tavená a broušená
plastika, 32 × 29 × 28
cm

signováno: *V. Cigler*

foto: archiv Michala
Motyčky a Václava
Ciglera

17.

Václav Cigler, Michal
Motyčka
Průzor II.

2016

č. 2/4

tavená a broušená
plastika (čiré optické
sklo, kov), 35,5 × 35,5 × 9
cm

nesignováno

foto: archiv Michala
Motyčky a Václava
Ciglera

18.

Václav Cigler, Michal
Motyčka
Dvojčočka zlato

2017

č. 4/4

tavená a broušená
plastika (čiré optické
sklo, vakuové
pokovení), 48 × 67 × 11,5
cm

signováno: *V. Cigler*

foto: archiv Michala
Motyčky a Václava
Ciglera

19.

Václav Cigler, Michal
Motyčka
Čočka zlato

2017

č. 4/4

tavená a broušená
plastika (čiré optické
sklo, vakuové
pokovení), 48 × 48 × 20
cm

signováno: *V. Cigler*

foto: archiv Michala
Motyčky a Václava
Ciglera

20.

Václav Cigler, Michal
Motyčka
Černé vejce

2018

č. 8/6

tavená a broušená
plastika (černé optické
sklo), 30 × 30 × 40 cm
signováno: *V. Cigler*

foto: archiv Michala
Motyčky a Václava
Ciglera

21.

Václav Cigler, Michal
Motyčka
Uranové vejce II.
2018

č. 8/6
tavená a broušená
plastika
(polotransparentní
uranové sklo), 30 x 30 x
40 cm
signováno: *V. Cigler*

foto: archiv Michala
Motyčky a Václava
Ciglera

22.

Václav Cigler, Michal
Motyčka
Dvojčočka chrom
2018

č. 2/4
tavená a broušená
plastika (čiré optické
sklo, vakuové
pokovení), 48 x 67 x 11,5
cm
signováno: *V. Cigler*

foto: archiv Michala
Motyčky a Václava
Ciglera

23.

Václav Cigler, Michal
Motyčka
Válec
2018

č. 1/6
tavená a broušená
plastika (čiré optické
sklo), 20 x 20 x 60 cm
signováno: *V. Cigler,*
Motyčka

foto: archiv Michala
Motyčky a Václava
Ciglera

UŽITÉ SKLO

Emanuel Beránek

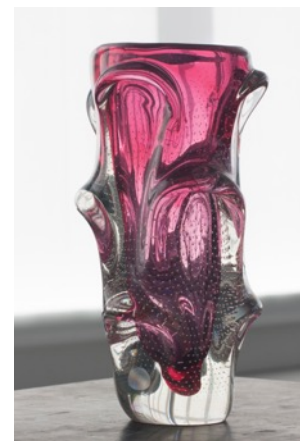
24.

Emanuel Beránek
miska
návrh nedatován

hutní sklo, v. 19 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Jan Beránek

25.

Jan Beránek
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 22,5 cm

neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

26.

Jan Beránek

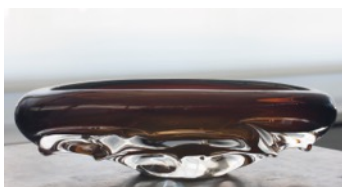
žardiniéra

návrh okolo 1960

Sklárna Škrdlovice, č.
modelu 5954
hutní sklo, v. 10, pr. 30
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

literatura: Mark Hill, *Hi
Sklo Lo Sklo. Post War
Czech Glass Design From
Masterpiece to Mass-
Produced*, London 2008,
s. 27.

27.

Jan Beránek

žardiniéra

návrh nedatován

hutní sklo, v. 9, pr. 31,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

28.

Jan Beránek

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 28 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

29.

Jan Beránek

mísa

návrh nedatován

sklo, v. 22 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

30.

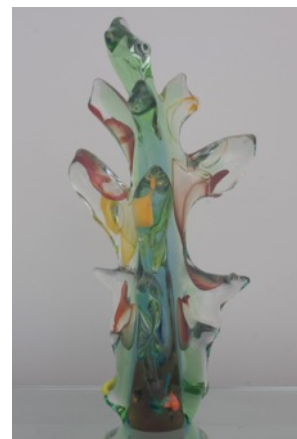
Jan Beránek

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 26 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

31.

Jan Beránek

plastika

návrh nedatován

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 38 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Jaroslav Beránek

32.

Jaroslav Beránek

váza

návrh 1954

Sklárna Škrdlovice, č.

modelu 54183

hutní sklo, v. 28 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

foto: Kateřina
Ottmarová

34.

Jiří Beránek

váza

návrh 90. léta 20. století

Glass atelier Beránek

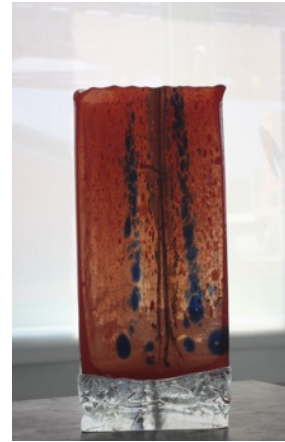
hutní sklo, v. 30,5 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

foto: Kateřina
Ottmarová

36.

Jiří Beránek

váza

návrh 1995

Glass atelier Beránek, č.

modelu 9519

hutní sklo, v. 30,1 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

Jiří Beránek

33.

Jiří Beránek

váza

návrh 90. léta 20. století

Glass atelier Beránek

hutní sklo, v. 20 cm

neznačeno

35.

Jiří Beránek

váza

návrh 90. léta 20. století

Glass atelier Beránek

hutní sklo, v. 30,2 cm

neznačeno

Rudolf Beránek

37.

Rudolf Beránek

váza

návrh kolem 1969

Sklárna Škrdlovice

hutní sklo, v. 20 cm

neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

38.

Rudolf Beránek

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 40,1 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

39.

Rudolf Beránek

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 31 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Jiří Brabec

40.

Jiří Brabec

váza

návrh 1972

Sklárna Rosice, č.
modelu 5144
lisované sklo, v. 17 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

41.

Jiří Brabec

váza

návrh 1978

Sklárna Rosice, č.
modelu 5201/150
lisované sklo, 19 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

42.

Jiří Brabec

váza

návrh 1978

Sklárna Rosice, č.
modelu 5201/150
lisované sklo, v. 19 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Josef Cvrček

43.

Josef Cvrček

váza

návrh 60. 70. léta 20.
století

Sklárny Železný Brod,
č. modelu 70275
hutní sklo, v. 28,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

44.

Josef Cvrček

váza

návrh 60. 70. léta 20.
století

Sklárny Železný Brod,
č. modelu 70275
hutní sklo, v. 27,8 cm
původní nálepka
výrobce

foto: Kateřina
Ottmarová

foto: Kateřina
Ottmarová

46.

Josef Cvrček

váza

návrh nedatován

Sklárny Železný Brod
hutní sklo, v. 30 cm
značka Bohemia Glass
made in Czechoslovakia

foto: Kateřina
Ottmarová

foto: Kateřina
Ottmarová

48.

Josef Drahoňovský

váza

návrh nedatován

sklo, v. 15,9 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Josef Drahoňovský

45.

Josef Cvrček

váza

návrh nedatován

Sklárny Železný Brod
hutní sklo, v. 22 cm
neznačeno

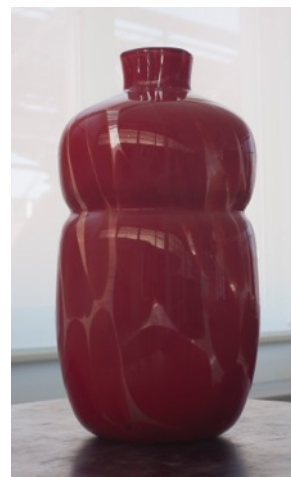
47.

Josef Drahoňovský

váza

návrh nedatován

sklo, v. 16,2 cm
neznačeno

49.

Jan Gabrhel

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 26,7 cm

neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

50.

Jan Gabrhel

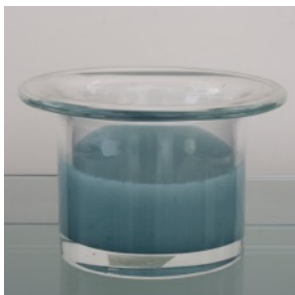
váza

návrh nedatován

do formy foukané sklo,
v. 14,7, š. 16,2 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Milan Handl

51.

Milan Handl

mísa

návrh nedatován

Sklárna Škrdlovice, č.
modelu 8626/11
hutní sklo, v. 10,6 cm š.
17 cm
nálepka: MILAN
HANDL Č.8626/11

foto: Kateřina
Ottmarová

52.

Milan Handl

košík

návrh 1986

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 10 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Václav Hanuš

53.

Václav Hanuš

váza (2 kusy)

návrh 1957

Sklárny Heřmanova
huť, č. modelu 20036
lisované sklo, v. 19,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

literatura: Mark Hill, *Hi
Sklo Lo Sklo. Post War
Czech Glass Design From
Masterpiece to Mass-
Produced*, London 2008,
s. 23.

54.

Václav Hanuš

mísa

návrh 1957

Sklárny Heřmanova
huť, č. modelu 20035
lisované sklo, v. 10, 5, š.
25,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

literatura: Mark Hill, *Hi
Sklo Lo Sklo. Post War
Czech Glass Design From
Masterpiece to Mass-
Produced*, London 2008,
s. 23.

55.

Václav Hanuš

váza

návrh od 1957

Sklárny Rudolfova huť,
č. modelu 12992
lisované sklo, v. 25 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

literatura: Mark Hill, *Hi Sklo Lo Sklo. Post War Czech Glass Design From Masterpiece to Mass-Produced*, London 2008, s. 76.

56.

Václav Hanuš
vázy (2 kusy)
návrh 1966

Jablonecké sklárny
foukané sklo do kovové
formy v. 23,7 (fialová
váza), v. 24,1 (zelená
váza)
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

literatura: Petr Nový,
*Sklo z Desné. Desná
Glass 1847–2017*, Desná
2017, s. 173.

57.

Václav Hanuš
váza
návrh nedatován

sklo, v. 21 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Pavel Havelka

58.

Pavel Havelka
miska
návrh nedatován

sklo, v. 9,6 cm pr. 15,7
cm
signováno na spodu:
design by P. Havelka

foto: Kateřina
Ottmarová

Pavel Hlava

59.

Pavel Hlava
váza
návrh po roce 1957

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 24 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

60.

Pavel Hlava
váza
návrh po roce 1957

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 28 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

61.

Pavel Hlava

váza

návrh po roce 1957

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 22,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

63.

Pavel Hlava

váza

návrh po roce 1957

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 23,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

65.

Pavel Hlava

váza

návrh po roce 1957

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 25 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

62.

Pavel Hlava

váza

návrh po roce 1957

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 22,6 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

64.

Pavel Hlava

váza

návrh po roce 1957

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 25,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

66.

Pavel Hlava

váza

návrh po roce 1957

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 21,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

67.

Pavel Hlava

váza

návrh po roce 1957

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 19,1 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

69.

Pavel Hlava

váza

návrh po roce 1957

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 25 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

71.

Pavel Hlava

váza

návrh po roce 1957

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 31,6 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

68.

Pavel Hlava

váza

návrh po roce 1957

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 19 cm
značeno na spodu:
FLORA

foto: Kateřina
Ottmarová

70.

Pavel Hlava

váza

návrh po roce 1957

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo, v.
30,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

72.

Pavel Hlava

váza

návrh do roku 1966

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo, v.
19,4, š. 10,4, hl. 4,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

73.

Pavel Hlava
váza

návrh do roku 1966

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo, v.
20, š. 10,7, hl. 4,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

74.

Pavel Hlava
váza

návrh do roku 1966

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo, v.
22,1, š. 13, hl. 6 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

75.

Pavel Hlava
váza

návrh do roku 1966

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo, v.
16,5, š. 15,4, hl. 7,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

76.

Pavel Hlava
miska

návrh do roku 1966

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo, v.
17, š. 17, hl. 5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

77.

Pavel Hlava
popelník

návrh do roku 1966

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 6,2, š. 9, hl. 9 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

78.

Pavel Hlava
váza

návrh do roku 1966

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 19,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

79.

Pavel Hlava

váza

návrh do roku 1966

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 21,9, š. 13,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

81.

Pavel Hlava

váza

návrh do roku 1966

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 20,3 cm
značeno EXBOR
Czechoslovakia

foto: Kateřina
Ottmarová

83.

Pavel Hlava

popelník

návrh do roku 1966

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 8,3, š. 8,9, hl. 9 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

80.

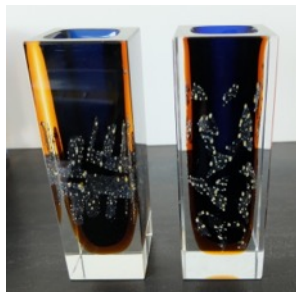
Pavel Hlava

váza

návrh do roku 1966

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 22, š. 13 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

82.

Pavel Hlava

váza (2. kusy)

návrh do roku 1966

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 22 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

84.

Pavel Hlava

váza

návrh do roku 1966

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo,
v. 14, š. 16,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

85.

Pavel Hlava

váza

návrh do roku 1966

Sklárny Nový Bor
ručně broušené sklo, v.
12, š. 17 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

87.

Pavel Hlava

váza model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor, č.
modelu 87165
hutní sklo, v. 24,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

89.

Pavel Hlava

váza model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor, č.
modelu 87165
hutní sklo, v. 26,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

86.

Pavel Hlava

váza model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor, č.
modelu 87165
hutní sklo, v. 18,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

88.

Pavel Hlava

váza model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor, č.
modelu 87165
hutní sklo, v. 26 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

90.

Pavel Hlava

váza model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor, č.
modelu 87165
hutní sklo, v. 26,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

91.

Pavel Hlava
váza model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor, č.
modelu 87165
hutní sklo, v. 19,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

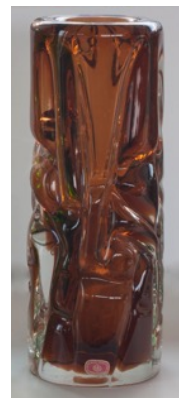

93.

Pavel Hlava
váza model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor, č.
modelu 87165
hutní sklo, v. 24,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

95.

Pavel Hlava
váza model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor, č.
modelu 87165
hutní sklo, v. 22,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

92.

Pavel Hlava
váza model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor, č.
modelu 87165
hutní sklo, v. 24 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

94.

Pavel Hlava
váza model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor, č.
modelu 87165
hutní sklo, v. 22,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

96.

Pavel Hlava
váza model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor, č.
modelu 87165
hutní sklo, v. 32 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

97.

Pavel Hlava
váza model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor, č.
modelu 87165
hutní sklo, v. 25,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

99.

Pavel Hlava
váza model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor, č.
modelu 87165
hutní sklo, v. 24,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

101.

Pavel Hlava
váza model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor, č.
modelu 87165
hutní sklo, v. 25,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

98.

Pavel Hlava
váza model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor, č.
modelu 87165
hutní sklo, v. 25,9 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

100.

Pavel Hlava
váza model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor, č.
modelu 87165
hutní sklo, v. 25,1 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

102.

Pavel Hlava
popelník model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor
hutní sklo, v. 8,3, pr.
12,9 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

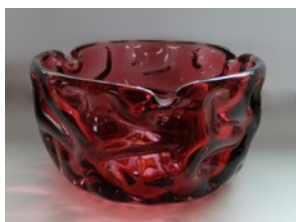

103.

Pavel Hlava
popelník model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor
hutní sklo, v. 7,5, pr. 11,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

104.

Pavel Hlava
popelník model Mozek
návrh kolem 1968

Sklárny Nový Bor
hutní sklo, v. 10, pr. 18,3
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Petr Hora

105.

Petr Hora
váza
návrh 1983

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

107.

Petr Hora
váza
návrh 1983

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

106.

Petr Hora
váza
návrh 1983

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 21,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

108.

Petr Hora
popelník
návrh 1983

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 9,5, š. 17
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

109.

Petr Hora
popelník
návrh 1983

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 8, š. 13,7
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

111.

Petr Hora
váza
návrh 1986

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 24 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

113.

Josef Hospodka
mísa
návrh 1969

Sklárna Prácheň
hutní sklo s nálepy, v.
11,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

110.

Petr Hora
váza
návrh 1986

Sklárna Škrdlovice, č.
modelu 8619
hutní sklo, v. 25,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Josef Hospodka

112.

Josef Hospodka
váza
návrh 1969

Sklárna Prácheň
hutní sklo s nálepy, v.
25,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

114.

Josef Hospodka
váza
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 31 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

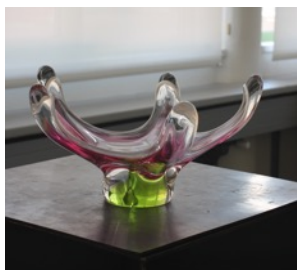

115.

Josef Hospodka
žardiniéra
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 7,5, š. 27
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

116.

Josef Hospodka
žardiniéra
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 18 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

117.

Josef Hospodka
miska
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 7,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

118.

Josef Hospodka
váza
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 23,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

119.

Josef Hospodka
váza
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 29 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

120.

Josef Hospodka
popelník
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 7,5, š. 15,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

121.

Josef Hospodka
váza
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 24,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Pavel Ježek

122.

Pavel Ježek

váza

návrh okolo roku 1976

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 11 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

123.

Pavel Ježek

váza

návrh okolo roku 1976

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 23,6 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

124.

Pavel Ježek

váza

návrh okolo roku 1976

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 23,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

125.

Pavel Ježek

váza

návrh okolo roku 1976

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 27,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

126.

Pavel Ježek

váza

návrh 70. 80. léta 20.
století

Sklárna Škrdlovice, č.
modelu 7509
hutní sklo, v. 18,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

127.

Pavel Ježek

váza

návrh 70. 80. léta 20.
století

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 24,7 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

128.

Pavel Ježek

miska

návrh nedatován

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 11,7, š. 25
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Zdena Jobová

129.

Zdena Jobová

dekorativní lahev

návrh 1990

Sklárna Chřibská, č.
modelu 533
hutní sklo, v. 13 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Rudolf Jurníkl

130.

Rudolf Jurníkl

vázy (2 kusy)

návrh 1963

Sklárny Rudolfova huť,
č. modelu 13142/20
lisované sklo, v. 19,9 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

131.

Rudolf Jurníkl

vázy (3 kusy)

návrh 1963

Sklárna Rudolfova huť,
č. modelu 13142/20
lisované sklo, v. 19,9 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

132.

Rudolf Jurníkl

vázy (2 kusy)

návrh 1963

Sklárny Rudolfova huť,
č. modelu 13142/20
lisované sklo, v. 19,9, v.
24,6 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

133.

Rudolf Jurníkl

svícen

návrh 1965

Sklárna Rudolfova huť,
č. modelu 13216
lisované sklo, v. 8,6 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

134.

Rudolf Jurníkl

svícen

návrh 1965

Sklárna Rudolfova huť,
č. modelu 13216
lisované sklo, v. 7,9 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

135.

Rudolf Jurníkl

váza Iceberg

návrh 1970

Sklárna Rudolfova huť,
č. modelu 13292/20
lisované sklo, v. 19,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

136.

Rudolf Jurníkl

váza

návrh 1987

Sklárna Rosice, č.
modelu 5267
lisované sklo v. 24,9 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

137.

Rudolf Jurníkl

váza

návrh 1987

Sklárna Rosice, č.
modelu 5267
lisované sklo v. 20,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Miloslav Klinger

138.

Miloslav Klinger

popelník

návrh nedatován

hutní sklo, v. 11 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

139.

Miloslav Klinger

popelník

návrh nedatován

hutní sklo, v. 14,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

140.

Miloslav Klinger
váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 38 cm
nálepka: BOHEMIA
GLASS MADE IN
CZECHOSLOVAKIA

foto: Kateřina
Ottmarová

142.

Miloslav Klinger
váza
návrh nedatován

Sklárna Železný Brod
hutní sklo, v. 26,2 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

144.

Miloslav Klinger
váza
návrh nedatován

Sklárna Železný Brod
hutní sklo, v. 30,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

141.

Miloslav Klinger
váza

návrh nedatován

Sklárna Železný Brod
hutní sklo, v. 26 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

143.

Miloslav Klinger
váza
návrh nedatován

Sklárna Železný Brod
hutní sklo, v. 23,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

145.

Miloslav Klinger
žardiniéra
návrh nedatován

Sklárna Železný Brod
hutní sklo, v. 10, š. 27,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Vladimír Kopecký

146.

Vladimír Kopecký
miska
návrh 1964

hutní sklo, v. 11 cm pr.
13,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

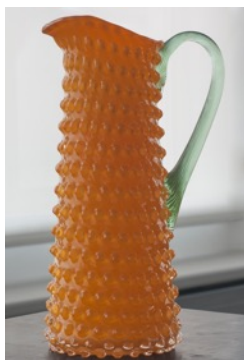
147.

Vladimír Kopecký
žardiniéra
návrh 1964

hutní sklo, v. 14 cm pr.
44 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

František Koudelka

148.

František Koudelka
džbán Ananas
návrh po 1970

Sklárna Prácheň
foukané a hutně
tvarované sklo, v. 28,3
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

149.

František Koudelka
váza Ananas
návrh po 1970

Sklárna Prácheň
foukané a hutně
tvarované sklo, v. 25,4
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

150.

František Koudelka
miska Ananas
návrh po 1970

Sklárna Prácheň
foukané a hutně
tvarované sklo, v. 7,6, š.
12,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

151.

František Koudelka
váza Ananas
návrh po 1970

Sklárna Prácheň
foukané a hutně
tvarované sklo, v. 17,3
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

152.

František Koudelka

váza Ananas

návrh po 1970

Sklárna Prácheň
foukané a hutně
tvarované sklo, v. 16,3
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

literatura: Jaromíra
Maršíková, František
Koudelka's Flora,
*Czechoslovak Glass
Review* XXIX, 1974, č. 5,
s. 19-21. Mark Hill, *Hi
Sklo Lo Sklo. Post War
Czech Glass Design From
Masterpieces to Mass-
Produced*, London 2008,
s. 51.

váza
návrh nedatován

hutně tvarované sklo, v.
35,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

154.

František Koudelka

váza

návrh nedatován

hutně tvarované sklo, v.
23 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

156.

František Koudelka

váza

návrh nedatován

hutně tvarované sklo, v.
30,1 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

153.

František Koudelka

Váza Flora

Návrh do roku 1974

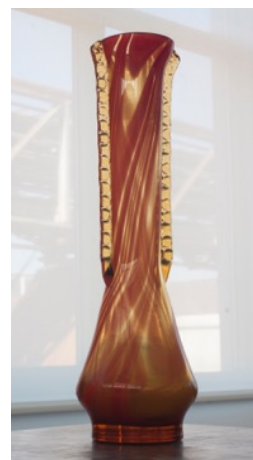
Sklárna Prácheň
hutně tvarované sklo, v.
22,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

155.

František Koudelka

157.

František Koudelka

váza
návrh nedatován
hutně tvarované sklo, v.
40,6 cm
neznačeno
foto: Kateřina
Ottmarová

Jan Kotík

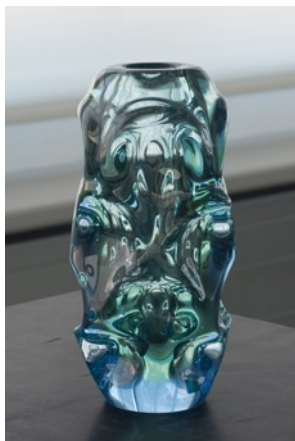

158.

Jan Kotík
váza Propeller
návrh 1995

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 21 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

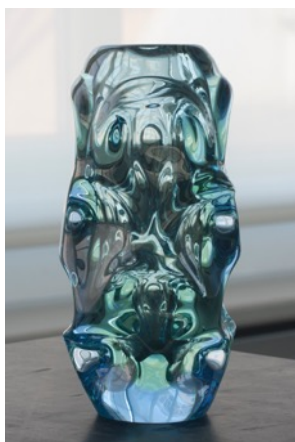

159.

Jan Kotík
mísa
návrh nedatován

sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

160.

Jan Kotík
mísa
návrh nedatován

sklo, v. 21 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

161.

Jan Kotík
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 11,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Stanislav Libenský

162.

Stanislav Libenský
objekt
návrh nedatován

sklo, v. 18,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Oldřich Lipský

163.

Oldřich Lipský
vázy (4 kusy)
návrh 60. léta 20. století

Sklárna Nový Bor
broušené sklo, v. 21,5 /
21,4 / 21 / 20,6 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

164.

Oldřich Lipský
vázy (3 kusy)
návrh 60. léta 20. století

Sklárna Nový Bor
broušené sklo, v. 16,3 /
15,7 / 16,7 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

165.

Oldřich Lipský
váza
návrh 60. léta 20. století

Sklárna Nový Bor
broušené sklo, v. 23, 5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

166.

Oldřich Lipský
váza
návrh 60. léta 20. století

Sklárna Nový Bor
broušené sklo, v. 23 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Hana Machovská

167.

Hana Machovská
váza Romana
návrh 60. léta 20. století

Sklárna Mstíšov
hutní sklo, v. 14,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

168.

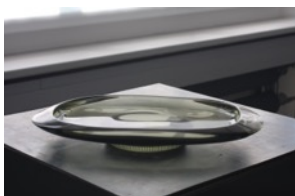
Hana Machovská
váza Romana
návrh 1960-1961

Sklárna Mstíšov, č.
modelu 53656
hutní sklo, v. 24 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová
literatura: Mark Hill, *Hi
Sklo Lo Sklo. Post War*

Czech Glass Design From Masterpieces to Mass-Produced, London 2008, s. 53.

Adolf Matura

169.

Adolf Matura
talíř
návrh 1965

Sklárna Rudolfova Huť,
č. modelu 13222
lisované sklo, v. 4,8 cm,
pr. 34,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová
literatura: Alena
Adlerová, *Adolf Matura*,
Teplíce 1979, nestr.,
obr. 8.

170.

Adolf Matura
džbán soubor Praha
návrh 1970 1971

Sklárna Rosice, č.
modelu 1632
lisované sklo, v. 23,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

171.

Adolf Matura
pohár soubor Praha
návrh 1970 1971

Sklárna Rosice
lisované sklo, v. 9,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

172.

Adolf Matura
miska soubor Praha
návrh 1970 1971

Sklárna Rosice, č.
modelu 1629
lisované sklo, v. 7,7, pr.
19,6 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová
literatura: Jiřina
Medková, *Povídání o*

českém skle, Praha 1979,
s. 148, obr. 78. Alena
Adlerová, *Adolf Matura*,
Teplíce 1979, nestr.,
obr. 21.

173.

Adolf Matura
váza
návrh nedatován

Moser Karlovy Vary
ručně broušené sklo v.
12,7, pr. 13 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová
literatura: *České sklo z let
1940–1980. Soukromá
sbírka, 1. část*, Aukční
dům sýpka Praha 22. II.
2009, s. 30.

Milan Metelák

174.

Milan Metelák
váza Albatros
návrh 1958

Sklárna Harrachov, č.
modelu 4/419
hutně tvarované sklo, v.
30,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová
literatura: Jan Mergl,
*Z Nového světa do celého
světa. 300 let
harrachovského skla,*
Praha 2012, s. 501.

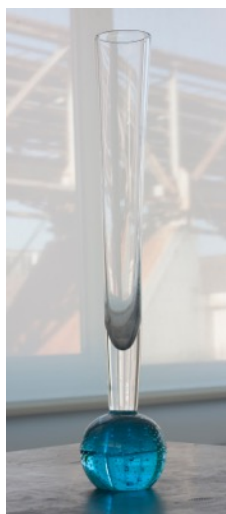
175.

Milan Metelák
váza

návrh do roku 1953

Sklárna Harrachov
hutně tvarované sklo, v.
25,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

176.

Milan Metelák
váza
návrh do roku 1953

Sklárna Harrachov
hutně tvarované sklo, v.
25,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

177.

Milan Metelák
váza
návrh do roku 1953

Sklárna Harrachov
hutně tvarované sklo, v.
20,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

178.

Milan Metelák
váza
návrh do roku 1953

Sklárna Harrachov
hutně tvarované sklo, v.
20,2 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

179.

Milan Metelák
váza
návrh do roku 1953

Sklárna Harrachov
hutně tvarované sklo, v.
21 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

180.

Milan Metelák
váza

návrh 50. 60. léta 20.
století

Sklárna Harrachov
hutně tvarované sklo s
nálepem, v. 11 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

181.

Milan Metelák
konev
návrh 50. 60. léta 20.
století

Sklárna Harrachov
hutně tvarované sklo, v.
17 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

182.

Milan Metelák

pohár
návrh 50. 60. léta 20.
století

Sklárna Harrachov
hutně tvarované sklo, v.
16 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

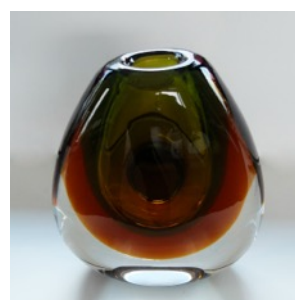
183.

Milan Metelák
mísa
návrh nedatován

hutně tvarované sklo, v.
7,5, š. 17 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Vladimír Míka

184.

Vladimír Míka
váza
návrh kolem 1960

Moser Karlovarské sklo
hutní sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

185.

Vladimír Míka
váza
návrh kolem 1960

Moser Karlovarské sklo
hutní sklo, v. 19 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Ladislav Oliva

186.

Ladislav Oliva
váza
návrh 1963

Sklárna Nový Bor
hutně tvarované a
broušené sklo s třemi
nálepy, v. 21,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

literatura: *Aukční
katalog České umělecké
sklo V část*, Aukční dům
Sýpka Praha 23. 10. 2011,
s. 14.

187.

Ladislav Oliva
váza
návrh 1963

Sklárna Nový Bor
hutně tvarované a
broušené sklo s třemi
nálepy, v. 25,1 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

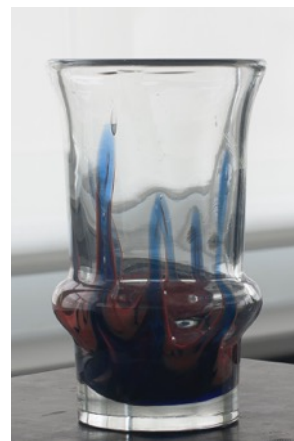

188.

Ladislav Oliva
váza
návrh nedatován

č. modelu 1718/18
hutní sklo, v. 18,5 cm
značeno: L. Oliva
1718/18

foto: Kateřina
Ottmarová

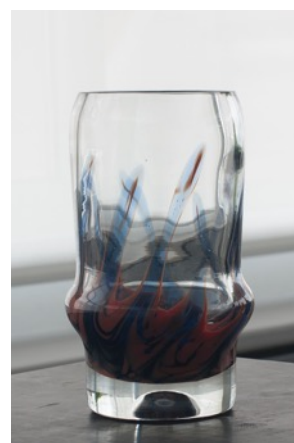

189.

Ladislav Oliva
váza
návrh nedatován

č. modelu 1718/18
hutní sklo, v. 19,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

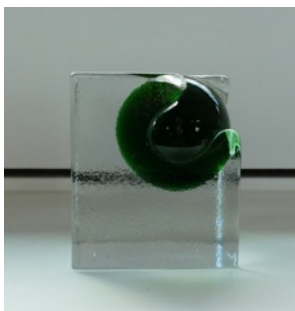

190.

Ladislav Oliva
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

191.

Ladislav Oliva
objekt
návrh nedatován

sklo, v. 9,1 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Ladislav Paleček

192.

Ladislav Paleček
váza
návrh 1997

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 19 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

193.

Ladislav Paleček
váza
návrh 1977

Sklárna Škrdlovice, č.
modelu 7719
hutní sklo, v. 18,2 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

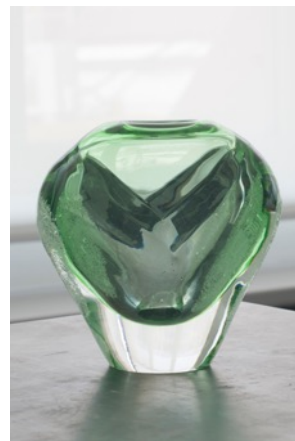

194.

Ladislav Paleček
váza
návrh nedatován

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 26 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

195.

Ladislav Paleček
mísa

návrh nedatován

hutní sklo, v. 16 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

196.

Ladislav Paleček
váza
návrh nedatován

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 12 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Pavel Pánek

197.

Pavel Pánek

váza

návrh 1971 1973

Sklárna Heřmanova
Huť, č. modelu 20211/23
lisované sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

literatura: Alena
Adlerová, *Pavel Pánek*,
Teplice 1982, nestr, obr.
20.

František Pečený

198.

František Pečený

váza

návrh 1970

Sklárna Heřmanova
Huť, č. modelu 20211/23
lisované sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

199.

František Pečený

váza

návrh 1963

Sklárna Heřmanova
Huť, č. modelu 20040
lisované sklo, v. 20,1 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

200.

František Pečený

váza

návrh 1974

Sklárna Heřmanova
Huť, č. modelu 20245
lisované sklo, v. 22,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

literatura: *České sklo.*
Sbírka ateliérové sklářské
tvorby a designu
Východočeského muzea
v Pardubicích, Pardubice
2016, s. 76.

Rony Plesl

201.

Rony Plesl

váza Alien

návrh 1994

B.A.G. Vsetín
vrstvené foukané sklo,
v. 34 cm
nálepka B.A.G.

foto: Kateřina
Ottmarová

literatura: Roland
Kirsch (ed.), *Historie*
sklářské výroby v českých
zemích II/1. Od konce 19.
století do devadesátých let
20. století, Praha 2003,
nestr., obr. 18.

Josef Pospíchal

202.

Josef Pospíchal
objekt
návrh nedatován

hutní sklo, š. 10 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

203.

Josef Pospíchal
objekt
návrh nedatován

hutní sklo, v. 10 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

René Roubíček

204.

René Roubíček
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 10,2 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

206.

René Roubíček
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 17 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Miluše Roubíčková

205.

René Roubíček
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 13,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

207.

Miluše Roubíčková
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 32,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Ivo Rozsypal

208.

Ivo Rozsypal
popelník
návrh 60. léta

ručně broušené sklo, v.
12,2 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Rudolf Schrötter

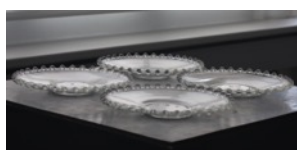

209.

Rudolf Schrötter
podnos
návrh kolem 1935

lisované sklo
v. 14, pr. 28,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

210.

Rudolf Schrötter

talíře (4 kusy)
návrh kolem 1935

lisované sklo, pr. 18 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová
literatura: *České sklo. Sběrka ateliérové sklářské tvorby a designu Východočeského muzea v Pardubicích*, Pardubice 2016, s. 89.

211.

Rudolf Schrötter
mísa
návrh kolem 1935

lisované sklo, pr. 23 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

212.

Rudolf Schrötter
váza ROMA
návrh 1946

Sklárna Rudolfova huť
lisované sklo, v. 28,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

213.

Rudolf Schrötter
vázy (3 kusy)
návrh 1955

Sklo Union Rosice, č.
modelu 914/20
Lisované sklo, v. 15,2 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Ludvika Smrčková

214.

Ludvika Smrčková
objekt
návrh 1950

Sklárna Inwald
hutní sklo, v. 34,8cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Luboš Smutný

215.

Luboš Smutný
váza
návrh nedatován

hutní sklo, 29,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

literatura: Jan Kaňa
Jiří Viehmann, *Czech
Art Glass 7*, Chomutov
2018, s. 54.

217.

Jaroslav Svoboda
váza
návrh nedatován

Sklárna Škrdlovice
č. modelu 2393/26
hutní sklo, v. 25,7 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

219.

Jaroslav Svoboda
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 27,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Jaroslav Svoboda

216.

Jaroslav Svoboda
váza
návrh 1985

Sklárna Škrdlovice,
model č. 8535
hutní sklo, v. 29,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

218.

Jaroslav Svoboda
váza
návrh nedatován

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 22,5 cm

220.

Jaroslav Svoboda
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 41,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

221.

Jaroslav Svoboda

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 26 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

223.

Jaroslav Svoboda

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 26,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

225.

Jaroslav Svoboda

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 23 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

222.

Jaroslav Svoboda

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 15 cm
signováno na spodu J.
SVOBODA // nálepka:
HAND MADE
SVOBODA ART
GLASS CZECH
REPUBLIC

foto: Kateřina
Ottmarová

224.

Jaroslav Svoboda

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 37 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

226.

Jaroslav Svoboda

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 24 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

227.

Jaroslav Svoboda

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 23,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

228.

Jaroslav Svoboda

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 18,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

129.

Jaroslav Svoboda

váza

návrh nedatován

Sklárna Škrdlovice, č.
modelu 7504
hutní sklo, v. 24 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

230.

Jaroslav Svoboda

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 24,1 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

231.

Jaroslav Svoboda

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 31,9 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

232.

Jaroslav Svoboda

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 29,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

233.

Jaroslav Svoboda

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 27 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

234.

Jaroslav Svoboda

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 27,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

235.

Jaroslav Svoboda

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 18 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Stáhlíková Maria

236.

Maria Stáhlíková

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

**Maria Stáhlíková,
Milena Velíšková**

237.

Maria Stáhlíková,

Milena Velíšková

váza

návrh 1960

Sklárna Škrdlovice, č.
modelu 6042
hutní sklo, v. 28,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

literatura: Karel Hetteš,
bilance tří bilancí, Tvar
XIII, 1963, č. 7 s. 204
214, obr. 558.

Ladislav Sutnar

238.

Ladislav Sutnar

čajová souprava

z laboratorního skla (4

hrnek s talířkem, 2

konvička, 1 ampule, 1

konev)

návrh 1931

Kavalierovy sklárny
Sázava pro Káskou
jizbu DP
varné sklo, různé
rozměry
neznačeno

reprofoto: František
Arnošt Olga
Drahotová Antonín
Langhamer, *České sklo.
Historie českého skla a
současnost v oborovém
podniku Crystalex Nový
Bor*, Nový Bor 1985, s.
121.

literatura: Alena
Adlerová, *České užité
umění 1918–1938*, Praha
1938, s. 125. František
Arnošt Olga
Drahotová Antonín
Langhamer, *České sklo.
Historie českého skla a
současnost v oborovém
podniku Crystalex Nový
Bor*, Nový Bor 1985, s.
121. Roland Kirsch
(ed.), *Historie sklářské
výroby v českých zemích
II/1. Od konce 19. století
do devadesátých let 20.
století*, Praha 2003, s.
196, obr. 17. Milena
Bartlová Jindřich
Vybíral a kol., *Budování
státu. Repräsentace
Československa v umění,
architektuře a designu*,
Praha 2015, č. kat. 9/9.
*České sklo. Sbírká
ateliérové sklářské tvorby
a designu Východočeského
muzea v Pardubicích*,
Pardubice 2016, s. 99.
Petr Nový Milan
Hlaveš Patrik Illo, *Dva
v jednom. Design českého
a slovenského skla 1918–
2018*, nestr., obr. 37.

Miroslava Svobodová

239.

Miroslava Svobodová
váza *Galaxie*
návrh 1965

Sklárna Škrdlovice
sklo, v. 41,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

František Špínar

240.

František Špínar
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 27,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

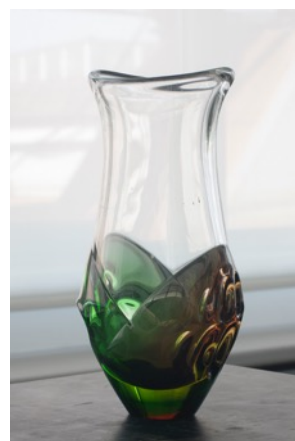

241.

František Špínar
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 26,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

242.

František Špínar
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 26 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Jiří Šuhájek

243.

Jiří Šuhájek

váza

návrh 1973

Sklárny Moser, Karlovy
Vary, č. modelu 54252
hutní sklo, v. 12 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

literatura: Mark Hill, *Hi
Sklo Lo Sklo. Post War
Czech Glass Design From
Masterpiece to Mass-
Produced*, London 2008,
s. 60.

244.

Jiří Šuhájek

mísa

návrh kolem 1985

Sklárny Nový Bor
lité sklo, v. 9,7, pr. 29,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

245.

Jiří Šuhájek

váza

návrh 1993 1994

B.A.G., Vsetín
hutní sklo, 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

literatura: Petr Nový
Milan Hlaveš Patrik
Illo, *Dva v jednom.
Design českého a
slovenského skla 1918–
2018*, nestr., obr. 142.

246.

Jiří Šuhájek

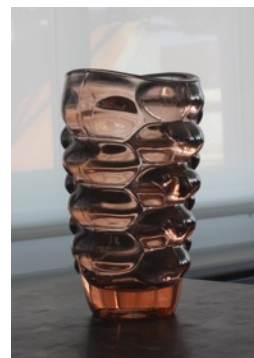
váza

návrh nedatován

sklo, v. 16,5 cm
vyryto: TESLA
PŘELOUČ

foto: Kateřina
Ottmarová

Vladislav Urban

247.

Vladislav Urban

váza

návrh 1962

Sklárna Heřmanova
Huť, č. modelu 20048
lisované sklo, v. 21 cm
neznačeno

foto: Kateřina

248.

Vladislav Urban

váza

návrh 1968

Sklárna Rosice, č.
modelu 617/20
lisované sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

249.

Vladislav Urban

váza

návrh 1968

Sklárna Rosice, č.
modelu 617/20
lisované sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

250.

Vladislav Urban

popelník

návrh 1968

Sklárna Rosice, č.
modelu 619
lisované sklo, v. 12,4, š.
18,4, hl. 8,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

251.

Vladislav Urban

váza model Moravia

návrh 1969

Sklárna Rosice, č.
modelu 1502/200
lisované sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

**Miroslava
Velíšková**

252.

Miroslava Velíšková

váza

návrh 1955

Sklárna Škrdlovice, č.
modelu 5555
hutní sklo, v. 19 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

František Vízner

253.

František Vízner

žardiniéra

návrh 1961 1962

Sklárna Rudolfova Huť,
č. modelu 13162
lisované sklo, v. 14 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

literatura: *František
Vízner. Sklo 1962–1982*
(kat. výst.), MG v Brně
1983, nestr. Sylva
Petrová, *České sklo*,
Praha 2018, s. 77.

254.

František Vízner

váza

návrh 1961

Sklárna Nemšová, č.
modelu 2072/180
lisované sklo, v. 17,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

256.

František Vízner

váza

návrh 1962

Sklárna Rosice, č.
modelu 902
lisované sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

258.

František Vízner

váza

návrh 1962/1963

Rudolfova Huť, č.
modelu 13139
lisované sklo, v. 20,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

255.

František Vízner

váza

návrh 1962

Sklárna Rosice, č.
modelu 902
lisované sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

257.

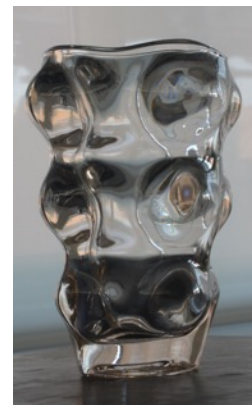
František Vízner

váza

návrh 1962/1963

Rudolfova Huť, č.
modelu 13139
lisované sklo, v. 18 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

259.

František Vízner

váza

návrh 1962

sklárna Heřmanova
Huť, č. modelu 20047
lisované sklo, v. 19,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová
literatura: Mark Hill, *Hi
Sklo Lo Sklo. Post War
Czech Glass Design From
Masterpiece to Mass-*

Produced, London 2008,
s. 103.

260.

František Vízner
sklenky (2 kusy)
návrh kolem 1963

Sklárna Heřmanova
Huť, č. modelu 20053
hutní sklo, v. 8,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

261.

František Vízner
váza
návrh 1965

Rudolfova Huť, č.
modelu 13181/155
lisované sklo, v. 14,9 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

262.

František Vízner
váza
návrh 1965

Sklárna Heřmanova
Huť
lisované sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

263.

František Vízner
váza
návrh 1965

Sklárna Heřmanova
Huť, č. modelu 20082
lisované sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

264.

František Vízner
váza
návrh 1965

Sklárna Heřmanova
Huť
lisované sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

265.

František Vízner
váza
návrh 1965

Sklárna Heřmanova
Huť, č. modelu 20082
lisované sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová
literatura: Mark Hill, *Hi Sklo Lo Sklo. Post War Czech Glass Design From Masterpieces to Mass-Produced*, London 2008, s. 107.

266.

František Vízner
svícen
návrh 1965

Sklárna Heřmanova
Huť
lisované sklo, v. 7 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

167.

František Vízner
popelník
návrh 1965

Sklárna Heřmanova
Huť
lisované sklo, v. 5, pr. 16 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

268.

František Vízner
váza
návrh 1965

Sklárna Heřmanova
Huť, č. modelu 20082
lisované sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

269.

František Vízner
váza
návrh počátek 70. let 20. století

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 16 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová
literatura: Mark Hill, *Hi Sklo Lo Sklo. Post War Czech Glass Design From Masterpieces to Mass-Produced*, London 2008, s. 16.

270.

František Vízner
váza
návrh přelom 60. a 70. let 20. století

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 17 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

271.

František Vízner

váza

návrh nedatován

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 16 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

273.

František Vízner

váza

návrh 1971

Sklárna Škrdlovice, č.
modelu 7117
hutní sklo, v. 16 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

275.

František Vízner

váza

návrh kolem 1974

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 26,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

272.

František Vízner

váza

návrh nedatován

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 16,9 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

274.

František Vízner

váza

návrh kolem 1974

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 28,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

276.

František Vízner

váza

návrh kolem 1974

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 28 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

277.

František Vízner
váza

návrh kolem 1974

Sklárna Škrdlovice, č.
modelu 74II
hutní sklo, v. 29 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

foto: Kateřina
Ottmarová

279.

František Vízner
váza

návrh kolem 1974

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 23,9 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

281.

František Vízner
váza

návrh kolem 1974

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 18,9 cm
značka Hand Made
Škrdlovice
Czechoslovakia

foto: Kateřina
Ottmarová

278.

František Vízner
váza

návrh kolem 1974

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 23,7 cm
značka Hand Made
Škrdlovice
Czechoslovakia

280.

František Vízner
váza

návrh kolem 1974

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 18,9 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

282.

František Vízner
váza

návrh kolem 1974

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 17,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

283.

František Vízner
váza
návrh kolem 1974

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 16,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

285.

František Vízner
váza
návrh kolem 1974

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 12,1 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

287.

František Vízner
popelníky
návrh kolem 1974

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 6,8, pr. 12
cm

značka na třetím
popelníku Hand Made
Škrdlovice
Czechoslovakia

foto: Kateřina
Ottmarová

284.

František Vízner
váza
návrh kolem 1974

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 13,2 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

286.

František Vízner
váza
návrh kolem 1974

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 12,9 cm
značka Hand Made
Škrdlovice
Czechoslovakia,

foto: Kateřina
Ottmarová

288.

František Vízner
váza
návrh 1976

Sklárna Škrdlovice
model č. 7623,
hutní sklo, v. 25 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

289.

František Vízner
váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 12,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

291.

František Vízner
váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 14 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

293.

František Vízner
váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 17,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

290.

František Vízner
váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 11 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

292.

František Vízner
váza

návrh nedatován

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo v. 28 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

literatura: *František
Vízner. Sklo 1962–1982*
(kat. výst.), MG v Brně
1983, nestr.

294.

František Vízner
váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 24 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

295.

František Vízner

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 25 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

297.

František Vízner

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 13 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

Pavel Wünsch

299.

Pavel Wünsch

váza

návrh kolem 1970

Sklárna Škrdlovice

hutní sklo, v. 21,5 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

Marcela Vosmíková

298.

Marcela Vosmíková

váza

návrh 1988

Sklárna Nový Bor

ručně malované sklo, v.

11,5, pr. 15 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

296.

František Vízner

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 12 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

300.

Pavel Wünsch

váza

návrh kolem 1970

Sklárna Škrdlovice

hutní sklo, v. 26,9 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

301.

Pavel Wunsch
žardiniéra
návrh kolem 1970

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 15, pr. 31
cm
nálepka Bohemia
Crystal Glass

foto: Kateřina
Ottmarová

Jiří Zejmon

302.

Jiří Zejmon
váza
návrh 1969

Sklárna Rudolfova huť,
č. modelu 13261
lisované sklo, v. 21,9 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

303.

Jiří Zejmon
váza
návrh 1966

Sklárna, Rudolfova huť,
č. modelu 13226/23
lisované sklo, v. 23,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

304.

Jiří Zejmon
Vázy (2 kusy)
návrh 1966

Sklára, Rudolfova huť,
č. modelu 13226/23
lisované sklo, v. v. 18 a
23,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

305.

Jiří Zejmon
váza
návrh nedatován

lisované sklo, v. 15,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

František Zemek

306.

František Zemek
váza soubor Rhapsody
návrh 1957

Sklárna Mstišov, č.
modelu 53110
hutní sklo, v. 15,7 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

307.

František Zemek
váza soubor Rhapsody
návrh 1957

Sklárna Mstišov
hutní sklo, v. 32 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

309.

František Zemek
váza soubor Rhapsody
návrh 1957

Sklárna Mstišov
hutní sklo, v. 13,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

308.

František Zemek
váza soubor Rhapsody
návrh 1957

Sklárna Mstišov
hutní sklo, v. 18,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

310.

František Zemek
váza soubor Rhapsody
návrh pozdní 50. léta
20. století

Sklárna Mstišov, č.
modelu 52032
hutní sklo, v. 30,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

literatura: Šárka
Kolářová, The oven-
moulded Rhapsody by
František Zemek, In:
Czechoslovak Glass
Review XII, 1957, č. 3,
neustr.

311.

František Zemek
váza
návrh 50. 60. léta 20.
století

Sklárna Mstišov
hutní sklo, v. 27 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

312.

František Zemek
žardiniéra
návrh 50. 60. léta 20.
století

Sklárna Mstišov
hutní sklo, v. 8, š. 26 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

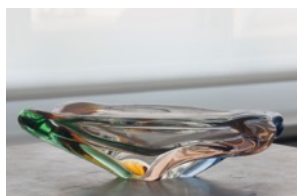
313.

František Zemek
košík

návrh 50. 60. léta 20.
století

Sklárna Mstišov
hutní sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

314.

František Zemek
žardiniéra

návrh 50. 60. léta 20.
století

Sklárna Mstišov
hutní sklo, v. 6,5, š. 22,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

315.

František Zemek
žardiniéra

návrh 50. 60. léta 20.
století

Sklárna Mstišov
hutní sklo, v. 6, š. 26,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

316.

František Zemek
váza soubor Rhapsody

návrh 50. 60. léta 20.
století

Sklárna Mstišov
hutní sklo, v. 25 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

317.

František Zemek
váza soubor Rhapsody
návrh 50. 60. léta 20.
století

Sklárna Mstišov
hutní sklo, v. 24,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

318.

František Zemek
váza
návrh 50. 60. léta 20.
století

Sklárna Mstišov
hutní sklo, v. 31 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

319.

František Zemek
váza soubor Rhapsody
návrh 50. 60. léta 20.
století

Sklárna Mstišov
hutní sklo, v. 18,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

320.

František Zemek
váza soubor Rhapsody
návrh 50. 60. léta 20.
století

Sklárna Mstišov, č.
modelu 53245/20
hutní sklo, v. 26,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová
literatura: The New
Rhapsody, *Czechoslovak*

Glass Review XV, march
april 1960, s. 27.

321.

František Zemek
žardiniéra
návrh 50. 60. léta 20.
století

Sklárna Mstišov
hutní sklo, v. 7,5, š. 25
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

322.

František Zemek
žardiniéra
návrh 50. 60. léta 20.
století

Sklárna Mstišov
hutní sklo, v. 4,5, š. 15,3
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

323.

František Zemek
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 14,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Jiřina Žertová

324.

Jiřina Žertová
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 23 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

325.

Jiřina Žertová
mísa
návrh 1984

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 10,6, š.
24,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Autor neurčen

326.

autor neurčen
váza
návrh 60. léta 20. století

Sklárna Nový Bor
hutní sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

327.

autor neurčen
váza
návrh 60. léta 20. století

Sklárna Nový Bor
hutní sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová
literatura: *Aukční
katalog České umělecké
sklo V část*, Aukční dům
Sýpka 23. 10. 2011 Praha,
s. 14.

328.

autor neurčen
váza
návrh 70. léta 20. století

Jablonecké sklárny,
závod Desná
broušené sklo, v. 20,5
cm

neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

329.

autor neurčen
váza
návrh 70. léta 20. století

Jablonecké sklárny,
závod Desná
broušené sklo, v. 25,3
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

330.

autor neurčen
váza
návrh 70. léta 20. století

Jablonecké sklárny,
závod Desná
broušené sklo, v. 15,1 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

331.

autor neurčen
váza
návrh 70. léta 20. století

Jablonecké sklárny,
závod Desná
broušené sklo, v. 20,3
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

332.

autor neurčen
váza

návrh 70. léta 20. století

Jablonecké sklárny,
závod Desná
broušené sklo, v. 20,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

333.

autor neurčen
váza
návrh 70. léta 20. století

Jablonecké sklárny,
závod Desná
broušené sklo, v. 21,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

334.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 18,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

335.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 17 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

336.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 21 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

337.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 23 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

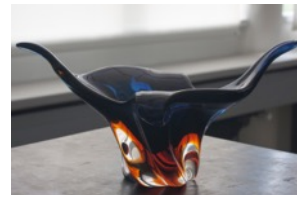

339.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 16 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

341.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 15 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

342.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 16, pr. 40
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

338.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 27,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

340.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 10,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

343.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 29,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

345.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 29,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

347.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 7,7, š. 14, 5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

344.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 28,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

346.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 25,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

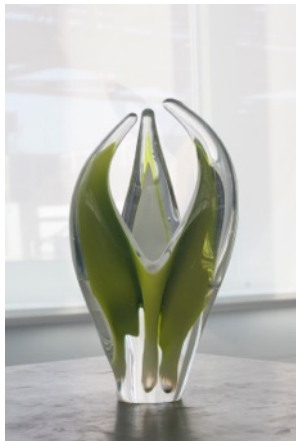

348.

autor neurčen
miska
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 5, š. 9,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

349.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 19,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

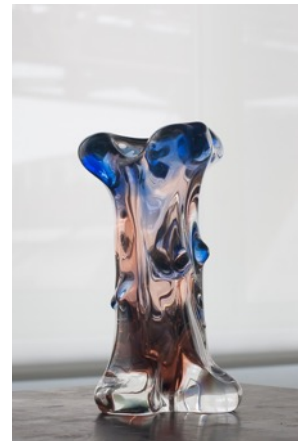

351.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 24,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

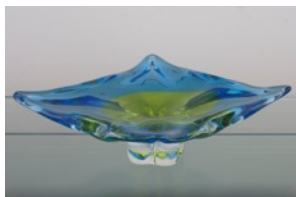

353.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

Sklárna Mstíšov
hutní sklo, v. 19 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

350.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

Sklárna Chřibská
hutní sklo, v. 6, š. 17,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

352.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

Sklárna Mstíšov
hutní sklo, v. 27 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

354.

autor neurčen
košík (2 kusy)
návrh nedatován

Sklárna Mstíšov
hutní sklo, v. 19 a v. 20,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

355.

autor neurčen
miska
návrh nedatován

Sklárna Moser Karlovy
Vary
broušené sklo, v. 16,5, š.
14,5 cm
značeno Moser Karlovy
Vary Made in
Czechoslovakia

foto: Kateřina
Ottmarová

356.

autor neurčen
žardiniéra
návrh nedatován

Sklárna Železný Brod
hutní sklo, v. 8,2, š. 11,
hl. 7,4 cm
značeno na spodu ŽBS

foto: Kateřina
Ottmarová

357.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

Sklárny Železný Brod
hutní sklo, v. 15,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

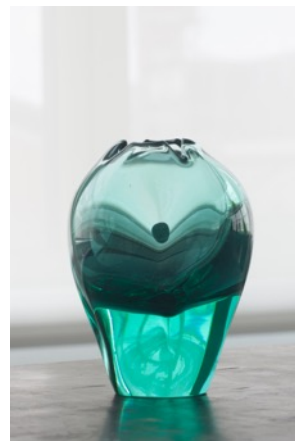

358.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

Sklárna Železný Brod
hutní sklo, v. 12 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

359.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

Sklárny Železný Brod
hutní sklo, v. 11 cm
nálepka: BOHEMIA
GLASS MADE IN
CZECHOSLOVAKIA

foto: Kateřina
Ottmarová

360.

autor neurčen
vázy (2 kusy)
návrh nedatován

Sklárna Železný Brod
hutní sklo, v. 24 a v. 19,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

361.

autor neurčen
vázy (2 kusy)
návrh nedatován

Sklárna Železný Brod
hutní sklo, v. 27,3 v.
26,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

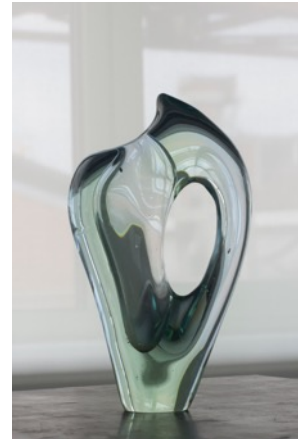

363.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

Sklárna Železný Brod
hutní sklo, v. 26,7 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

365.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

Sklárna Železný Brod
hutní sklo, v. 21 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

362.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

Sklárna Železný Brod
hutní sklo, v. 22 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

364.

autor neurčen
košík
návrh nedatován

Sklárna Železný Brod
hutní sklo, v. 20,7 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

366.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 11,5 š. 27
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

367.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 9, pr. 22
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

368.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 7,5, pr. 16
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

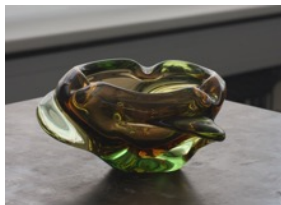
369.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

Sklárna Škrdlovice

hutní sklo, v. 7,5, pr.
20,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

370.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 7, pr. 16,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

371.

autor neurčen
žardiniéra
návrh nedatován

Sklárna Škrdlovice
hutní sklo, v. 10, pr. 29,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

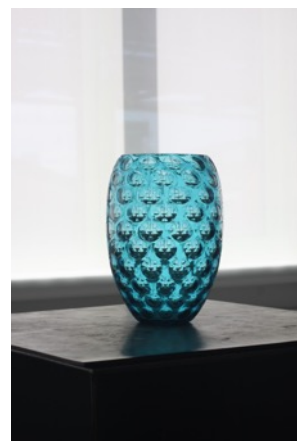

372.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

Sklárna Škrdlovice
sklo, v. 7,8, č. 18,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

373.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

Sklárna Nový Bor
lisované sklo, v. 20,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

374.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

Sklárna Nový Bor

hutní sklo, v. 10, pr. 20
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

375.

autor neurčen
džbán
návrh nedatován

Sklárna Nový Bor
hutní sklo, v. 23 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

376.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

hutní sklo, v. 7, pr. 26,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

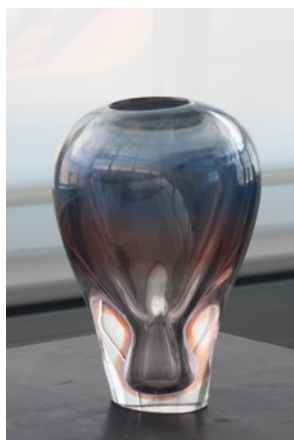

377.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 17,5 cm
značka: *BOHEMIA*
GLASS

foto: Kateřina
Ottmarová

378.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 23 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

379.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 23 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

380.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 16 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

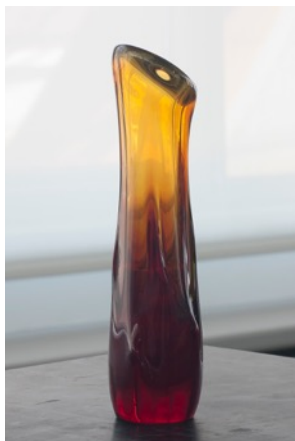

381.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 29 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

383.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 22 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

385.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 27,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

382.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 17 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

384.

autor neurčen
žardiniéra
návrh nedatován

hutní sklo, v. 9,8, š. 32,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

386.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

hutní sklo, v. 8, pr. 26,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

387.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 30 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

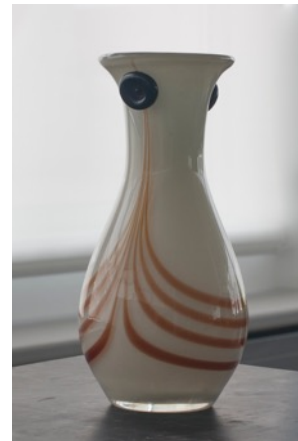

389.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 26,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

391.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 24,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

388.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 30,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

390.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 16,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

392.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 22 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

393.

autor neurčen

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 19 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

394.

autor neurčen

mísa

návrh nedatován

hutní sklo, v. 16 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

395.

autor neurčen

mísa

návrh nedatován

hutní sklo, v. 14,5, pr. 23

cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

396.

autor neurčen

mísa

návrh nedatován

hutní sklo, v. 24,5, pr. 23

cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

397.

autor neurčen

mísa

návrh nedatován

hutní sklo, v. 15 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

398.

autor neurčen

mísa

návrh nedatován

hutní sklo, v. 5, pr. 29

cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

399.

autor neurčen

mísa

návrh nedatován

hutní sklo, v. 6 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

400.

autor neurčen

mísa

návrh nedatován

hutní sklo, v. 7 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

401.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

hutní sklo, v. 9, pr. 22
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

foto: Kateřina
Ottmarová

404.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

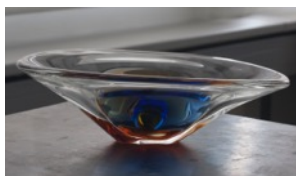
sklo, v. 7,5, pr. 31,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

návrh nedatován

hutní sklo, v. 25 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

402.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

hutní sklo, v. 18, pr. 28
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

405.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

sklo, v. 7,5, pr. 31,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

407.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 22 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

403.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

hutní sklo, v. 5, pr. 13
cm
neznačeno

406.

autor neurčen
váza

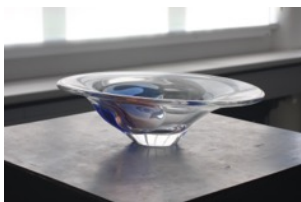

408.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 17 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

409.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován
hutní sklo, v. 9, pr. 30
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

410.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 25 cm
neznačeno

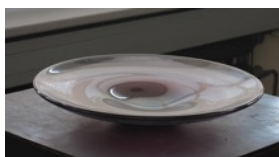
foto: Kateřina
Ottmarová

411.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován
lisované sklo, v. 7,5, pr.
29 cm
neznačeno

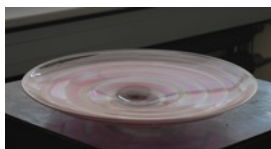
foto: Kateřina
Ottmarová

412.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován
hutní sklo, v. 6, pr. 33,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

413.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován
hutní sklo, v. 5,5, pr. 33
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

414.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován
hutní sklo, v. 7, pr. 30,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

415.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován
hutní sklo, v. 8, pr. 48
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

416.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován
hutní sklo, v. 17, pr. 26,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

417.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

hutní sklo, v. 10, pr. 29
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

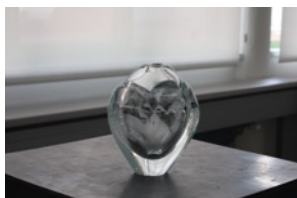

418.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

Sklárna Harrachov
hutní sklo, v. 9,5, pr.
21,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

419.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

sklo, v. 17,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

420.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

hutní sklo, v. 7, pr. 12
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

421.

autor neurčen
žardiniéra
návrh nedatován

hutní sklo, v. 6, pr. 32,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

422.

autor neurčen
žardiniéra

návrh nedatován

sklo, v. 8, pr. 31,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

423.

autor neurčen
pohár
návrh nedatován

broušené sklo, v. 15,5
cm
nálepka: LEAD
CRYSTAL BOHEMIA

foto: Kateřina
Ottmarová

424.

autor neurčen
pohár

návrh nedatován

broušené sklo, v. 14,9
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

425.

autor neurčen
pohár
návrh nedatován

broušené sklo, v. 21,8
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

426.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

lisované sklo, v. 13 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

427.

autor neurčen
pohár
návrh nedatován

lisované sklo, v. 20,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

428.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

hutní sklo, v. 10 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

429.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 30 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

430.

autor neurčen
džbán
návrh nedatován

hutní sklo, v. 29 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

431.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 31,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

432.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 33 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

433.

autor neurčen
objekt
návrh nedatován

hutní sklo, v. 14, š. 26
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

434.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 26,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

435.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

lisované sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

436.

autor neurčen
objekt
návrh nedatován

hutní sklo, v. 22,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

437.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 20,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

438.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 25 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

439.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

hutní sklo, v. 15 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

440.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 22 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

441.

autor neurčen

vázy (3 kusy)
návrh nedatován

hutní sklo, v. 20,5 a v.
27, 2 a v. 28 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

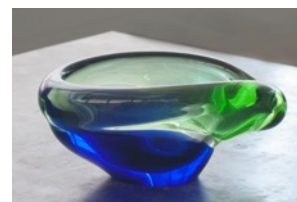

442.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 22,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

443.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

hutní sklo, v. 7 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

444.

autor neurčen
svícen
návrh nedatován
hutní sklo, v. 8 cm
na spodu vyryto:
4248/67
foto: Kateřina
Ottmarová

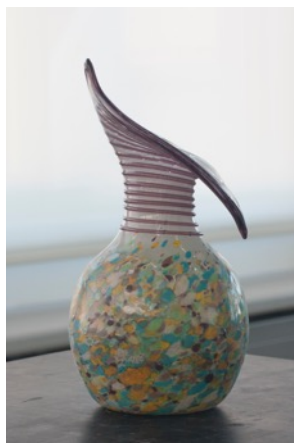
445.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 10 cm
neznačeno
foto: Kateřina
Ottmarová

446.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován
hutní sklo, v. 7,5 cm
neznačeno
foto: Kateřina
Ottmarová

447.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 21 cm
nálepka: HAND MADE
CZECH REPUBLIC
foto: Kateřina
Ottmarová

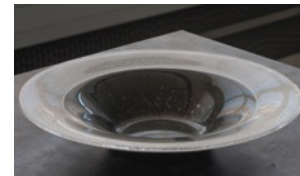

448.

autor neurčen
mísa

návrh nedatován
hutní sklo, v. 4,5, pr.
31,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

449.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován
hutní sklo, v. 5,3 pr. 27
cm
neznačeno
foto: Kateřina
Ottmarová

450.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován
hutní sklo, v. 6 cm
neznačeno
foto: Kateřina
Ottmarová

451.

autor neurčen
svícen
návrh nedatován

hutní sklo, v. 10 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

453.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 29,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

455.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

lisované sklo, v. 30,2 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

452.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

broušené sklo, v. 16 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

454.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

lisované sklo, v. 18,2 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

456.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 24 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

457.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 17,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

459.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 30,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

461.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

lisované sklo, v. 18,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

458.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 14,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

460.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

hutní sklo, v. 26,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

462.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 29,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

463.

autor neurčen

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 21,4 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

464.

autor neurčen

objekt

návrh nedatován

hutní sklo, v. 15, 57,7 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

465.

autor neurčen

objekt

návrh nedatován

hutní sklo, v. 13, š. 35

cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

466.

autor neurčen

objekt

návrh nedatován

hutní sklo, v. 24,3 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

467.

autor neurčen

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 25,2 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

468.

autor neurčen

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 31 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

469.

autor neurčen

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 26,7 cm

neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

470.

autor neurčen
pohár
návrh nedatován

broušené sklo, v. 16,3
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

471.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 24 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

472.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 26 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

473.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

lisované sklo, v. 21,1 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

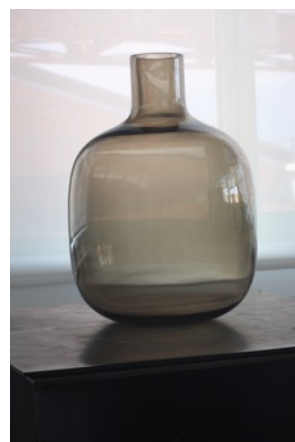

474.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

lisované sklo, v. 22,2 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

475.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 30 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

476.

autor neurčen
svícen
návrh nedatován

hutní sklo, v. 13,7 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

478.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 20,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

480.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 30,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

477.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 22,1 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

479.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 19 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

481.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 29 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

482.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 19,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

483.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 25,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

484.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 19,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

485.

autor neurčen
objekt
návrh nedatován

broušené sklo, v. 16,9
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

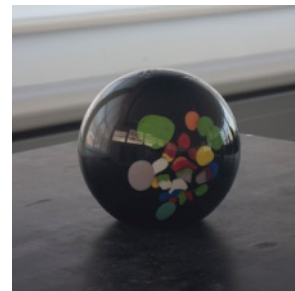

486.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 48,9 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

487.

autor neurčen
objekt
návrh nedatován

malované sklo, v. 8,1 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

488.

autor neurčen
objekt
návrh nedatován

hutní sklo, v. 12 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

490.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

hutní sklo, v. 14,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

492.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

broušené sklo, v. 16,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

489.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 38,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

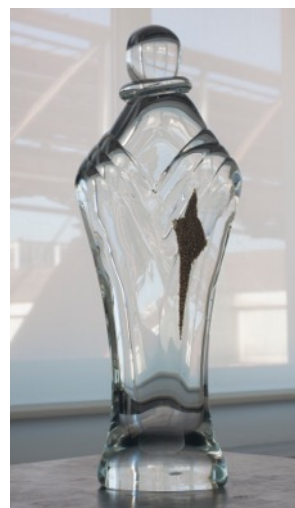

491.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 19,2 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

493.

autor neurčen
objekt
návrh nedatován

hutní sklo, v. 34,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

494.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 22 cm
a spodu vyryto DESIGN
BY PAINC (?),
NÁLEPKA: PRINO
ART GLASS MADE IN
CZECH REPUBLIC

foto: Kateřina
Ottmarová

496.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

broušené sklo, v. 26,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

498.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 28,2 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

495.

autor neurčen
objekt
návrh nedatován

hutní sklo, v. 11 cm
na spodu špatně čitelný
podpis

foto: Kateřina
Ottmarová

497.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 36,4 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

499.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 30,3 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

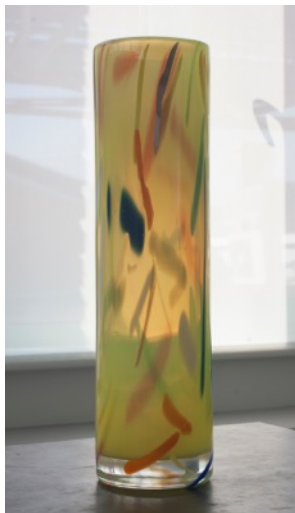

500.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 33 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

foto: Kateřina
Ottmarová

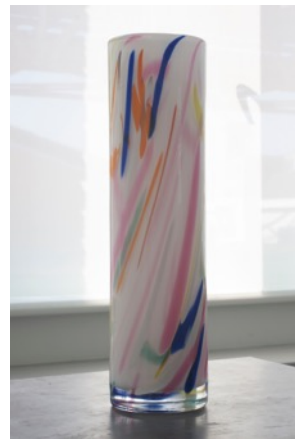

502.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 30,1 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

foto: Kateřina
Ottmarová

504.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 30,1 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

501.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 30,3 cm
neznačeno

503.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 30,1 cm
neznačeno

505.

autor neurčen
objekt
návrh nedatován
hutní sklo, v. 24,7 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

506.

autor neurčen
váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 33,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

508.

autor neurčen
objekt

návrh nedatován

hutní sklo, v. 33,2 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

510.

autor neurčen
váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 15,1 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

507.

autor neurčen
váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 39,6 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

509.

autor neurčen
džbán

návrh nedatován

hutní sklo, v. 15,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

511.

autor neurčen
váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 23 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

512.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 20 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

514.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 40,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

516.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 15 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

513.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

lisované sklo, v. 21 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

515.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 15 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

517.

autor neurčen
svícen
návrh nedatován

hutní sklo, v. 10 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

518.

autor neurčen

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 10 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

520.

autor neurčen

flakon

návrh nedatován

hutní sklo, v. 23,5 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

522.

autor neurčen

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 20,2 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

519.

autor neurčen

váza

návrh nedatován

hutní sklo, v. 11,5 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

521.

autor neurčen

váza

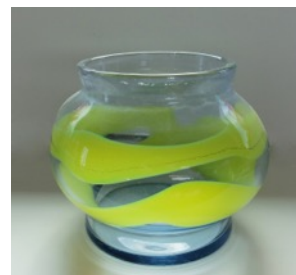
návrh nedatován

hutní sklo, v. 18,2 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

523.

autor neurčen

mísa

návrh nedatován

hutní sklo, v. 14,3 cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

524.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 25,5 cm
neznačeno
foto: Kateřina
Ottmarová

526.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 29,9 cm
neznačeno
foto: Kateřina
Ottmarová

528.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 15,5 cm
neznačeno
foto: Kateřina
Ottmarová

525.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 20 cm
neznačeno
foto: Kateřina
Ottmarová

527.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 30 cm
neznačeno
foto: Kateřina
Ottmarová

529.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 19 cm
neznačeno
foto: Kateřina
Ottmarová

530.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 27 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

531.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 17,7 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

532.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 17 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

533.

autor neurčen
svícen
návrh nedatován

hutní sklo, v. 11,2 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

534.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

lisované sklo, v. 19,2 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

535.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 15,8 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

536.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 26,3 cm
neznačeno
foto: Kateřina
Ottmarová

538.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 26,5 cm
neznačeno
foto: Kateřina
Ottmarová

540.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 28 cm
neznačeno
foto: Kateřina
Ottmarová

537.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 24 cm
neznačeno
foto: Kateřina
Ottmarová

539.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 26,7 cm
neznačeno
foto: Kateřina
Ottmarová

541.

autor neurčen
váza
návrh nedatován
hutní sklo, v. 24,3 cm
neznačeno
foto: Kateřina
Ottmarová

542.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

hutní sklo, v. 19,7 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

543.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

broušené sklo, v. 22,8
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

544.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 20,1 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

545.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 17,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

546.

autor neurčen
mísa
návrh nedatován

hutní sklo, v. 9,8, š. 19,5
cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

547.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 22 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

548.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 24,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

550.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 35,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

552.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 22 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

549.

autor neurčen
plastika
návrh nedatován

sklo, v. 36,2 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

551.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 30,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

553.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 26 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

554.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 22 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

556.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 25 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

558.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 28,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

555.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

lisované sklo, v. 20,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

Ottmarová

557.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 21,5 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

559.

autor neurčen
váza
návrh nedatován

hutní sklo, v. 28,6 cm
neznačeno

foto: Kateřina
Ottmarová

560.

autor neurčen

váza

návrh nedatován

malované sklo, v. 23,5

cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

562.

autor neurčen

váza

návrh nedatován

malované sklo, v. 24,3

cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

561.

autor neurčen

svícen

návrh nedatován

broušené sklo, v. 10,7

cm

neznačeno

foto: Kateřina

Ottmarová

Seznam použitých zkratek

AVU v Praze: Akademie výtvarných umění v Praze
ČVUT v Praze: České vysoké učení technické v Praze
GVCH ve Zlíně: Galerie Václava Chada ve Zlíně
MG v Brně: Moravská galerie v Brně
NG Praha: Národní galerie Praha
NM v Praze: Národní muzeum v Praze
UPM v Praze: Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze

UMPRUM v Praze: Vysoká škola Uměleckoprůmyslová v Praze
ÚUŘ ve Škrdlovicích: Ústředí uměleckých řemesel ve Škrdlovicích
SUPSŠ v Železném Brodě: Střední uměleckoprůmyslová sklářská škola v Železném Brodě
kat. č.: katalogové číslo
pozn.: poznámka
roz.: rozená
č. modelu: číslo modelu
foto: autor fotografie

Seznam použitých zdrojů

Alena Adlerová – Dušan Šindelář, *České lisované sklo* (kat. výst.), Oblastní galerie výtvarného umění Gottwaldov 1972.

Alena Adlerová, *Současné sklo*, Praha 1979.

Alena Adlerová, *Adolf Matura*, Teplice 1979.

Alena Adlerová, *Pavel Pánek*, Teplice 1982.

Alena Adlerová, *České užité umění 1918–1938*, Praha 1983.

AA [Alena Adlerová], heslo Marian Karel, in: Anděla Horová (ed.), *Nová encyklopedie českého výtvarného umění I*, Praha 1995, s. 339–340.

AA [Alena Adlerová], heslo František Vízner, in: Anděla Horová (ed.), *Nová encyklopedie českého výtvarného umění II*, Praha 1995, s. 908–909.

Alena Adlerová, Výtvarný vývoj užitkového a dekorativního skla v letech 1945–1998, in: Roland Kirsch (ed.), *Historie sklářské výroby v českých zemích II/1. Od konce 19. století do devadesátých let 20. století*, Praha 2003, s. 199–217.

Josef Albers, A New Type of Glass Picture, in: *Josef Albers. Glass, Color and Light* (kat. výst.), Peggy Guggenheim Collection Venice 1994, s. 141–142.

Ateliérové sklo, *Ročenka ART+ trh s uměním v roce 2012*, únor 2013, s. 64.

Ateliérové sklo, *Ročenka ART+ trh s uměním v roce 2015*, únor 2016, s. 78–79.

František Arnošt Olga Drahotová Antonín Langhamer, *České sklo. Historie českého skla a současnost v oborovém podniku Crystalex Nový Bor*, Nový Bor 1985.

B Frederick Baekeland, Psychological aspects of art collecting, in: Susan M. Pearce, *Interpreting Objects and Collections*, London New York 1994, s. 205–219.

Milena Bartlová Jindřich Vybíral a kol., *Budování státu. Repräsentace Československa v umění, architektuře a designu*, Praha 2015.

Milena Bartlová, Jak se dělá stát, in: Milena Bartlová Jindřich Vybíral a kol., *Budování státu. Repräsentace Československa v umění, architektuře a designu*, Praha 2015, s. 17–22.

Milena Bartlová, Čas formy. Georg Kubler po půl století, in: Georg Kubler, *Tvar času. Poznámky k dějinám věcí*, Praha 2018, s. 13–29.

Jean Baudrillard, *The System of Object*, London New York 1996.

Jean Baudrillard, *The Consumer Society. Myths and Structures*, London Thousand Oaks New Delhi 1998.

Jean Baudrillard, Marginální systém sběratelství, in: Martina Pachmanová (ed.), *Mít a být. Sběratelství jako kumulace, recyklace a obsese*, Praha 2008, s. 175–183.

Jan Bárta, Zrození českého skla, in: Josef B. Stránský, *Z vývoje české technické tvorby. Sborník vydaný k 75. výročí založení Spolku českých inženýrů v Praze*, Praha 1940, s. 103–105.

Russel W. Belk, *Collecting in a Consumer Society*, Abingdon 1995.

Walter Benjamin, Unpacking My Library. A Talk about Book Collecting, in: Walter Benjamin, *Illuminations*, New York 1969, s. 59–67.

Marie Bergmanová, *Jiří Kolář sběratel*, Praha 2001.

Petra Lange-Berndt (ed.), *Materiality*, London Cambridge 2015.

Petra Lange-Berndt, Introduction//How to Be Complicit with Materials, in: Petra Lange-Berndt (ed.), *Materiality*, London Cambridge 2015, s. 12–23.

Jeremy Braddock, *Collecting as Modernist Practice*, Baltimore 2012.

Helena Braunová, Sbírka Václava Jílka, *Starožitnosti a užité umění*, září 1997, č. 9, s. 18.

Helena Brožková, Z galerie velkých sběratelů. Vojtěch Lanna (1836–1909), *Starožitnosti a užité umění*, září 1993, č. 6 s. 2–3.

Helena Brožková, Z galerie velkých sběratelů. Vojtěch Lanna II. (1836–1909), *Starožitnosti a užité umění*, prosinec 1993, č. 9, 10, s. 18–19.

HB [Helena Brožková], Sbírky skla, keramiky a porcelánu, in: Eva Matyášová (ed.), *Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze. Přírůstky sbírek z let 1992–2002* (kat. výst.), Národní muzeum v Praze 2003, s. 5.

Adam Budak – Michaela Pejčochová (ed.), *Velkorysost. Umění obdarovat* (kat. výst.), Národní Galerie Praha 2016.

Beket Bukovinská, Umělecká řemesla, in: Eliška Fučíková – Beket Bukovinská – Ivan Muchka, *Umění na dvoře Rudolfa II.*, Praha 1991, s. 141–177.

Pierre Cabanne, *Kniha o velkých sběratelích*, Praha 1971.

James Clifford, On Collecting Art and Culture, in: James Clifford, *The Predicament of Culture. Twentieth-Century, Ethnography, Literature and Art*, Cambridge – Massachusetts – London, 1988, s. 215–251.

Czechoslovak Glass: Seven Masters (kat. výst.), American Craft Museum New York 1983.

České sklo. Sbírká ateliérové sklářské tvorby a designu Východočeského muzea v Pardubicích, Pardubice 2016.

Brenda Danet – Tamar Katriel, No two alike: play and aesthetics in collecting, in: Susan M. Pearce (ed.), *Interpreting Objects and Collections*, London – New York 1994, s. 220–239.

Frank Davis, *Antique Glass and Glass Collecting*, London – New York – Sydney – Toronto 1973.

Georges Didi-Huberman, The Order of Material: Plasticities, *malaises*, *Survivals*/1999, in: Petra Lange-Berndt (ed.), *Materiality*, London – Cambridge 2015, s. 42–53.

Adolph Donath, *Psychologie des Kunstsammelns*, Berlin 1911.

Olga Drahotová – Helena Brožková, Sběratel a mecenáš Vojtěch Lanna a jeho sbírka skla, in: Filip Wittlich (ed.), *Vojtěch svobodný pána Lanna. Sběratel, mecenáš a podnikatel*, Praha 1996, s. 34–76.

Olga Drahotová, *České sklo*, Praha 1970.

Olga Drahotová (ed.), *Historie sklářské výroby v českých zemích I. Od počátků do konce 19. století*, Praha 2005.

Olga Drahotová, Předmluva, in: Olga Drahotová (ed.), *Historie sklářské výroby v českých zemích I. Od počátků do konce 19. století*, Praha 2005, s. 17–20.

MD [Marie Dufková], Heslo Lanna Vojtěch, in: Anděla Horová (ed.), *Nová encyklopedie českého výtvarného umění I*, Praha 1995, s. 437–438.

Ludmila Dufková, Sklo, in: *Užití umění šedesátých let ze sbírek Moravské galerie v Brně. Sklo, keramika, šperky, medaile, textil, nábytek, fotografie* (kat. výst.), Moravská galerie v Brně 1996–1997, nestr.

Marie Dufková – Iva Ondřejová (edd.), *Historie sběratelství antických památek v českých zemích*, Praha 2006.

E John Elsner – Roger Cardinal (edd.), *The Cultures of Collecting*, London 1994.

F Anna Feldeková – Jan Nepomuk Assman, *Starožitnosti. Historie, tradice, současnost starožitnictví v Čechách*, Praha 1998.

Marta Filipová, Czech Glass or Bohemian Crystal? The Nationality of Design in the Czech Context, in: Kjetil Fallan – Grace Lees-Maffei (ed.), *Designing Worlds. National Design Histories in an Age of Globalization*, New York 2016, s. 141–155.

Vilém Flusser, About the Word Design//1993, in: Alex Coles (ed.), *Design and Art*, London – Cambridge 2007, s. 55–57.

Henri Focillon, *Život tvarů*, Praha 1936.

Adrian Forty, *Objects of Desire. Design and Society Since 1750*, London 1986.

Martin Franc – Jiří Knapík, *Volný čas v českých zemích 1957–1967*, Praha 2013.

Susanne K. Frantz, Twentieth-Century Bohemian Art in Glass: The Artistic and Historical Background, in: Helmut Rieke (ed.), *Czech Glass 1945–1980. Design in an Age of Advertisi*, Stuttgart 2005, s. 14–35.

G William Gibson, My Obsession: I Thought I Was Immune to the Net. Then I Got Bitten by eBay, in: Ken Hillis – Michael Petit – Nathan Scott Epley (ed.), *Everyday eBay. Culture, Collecting and Desire*, New York 2006, s. 19–30.

Ron Glown, Looking for Meaning: Glass in Twentieth Century Art, in: Ron Glown Kim Levin Ginny Ruffner, *Glass: Material in the service of Meaning*, Tacoma 1991, s. 9–15.

Ema Hanzlíková (ed.), *Dvě hlavy, čtyři ruce: tvorba autorských dvojic*, Humpolec 2018.

František Xaver Harlas, Lanna přítel umění, in: Theodor Žákavec, *Lanna. Příspěvek k dějinám hospodářského vývoje v Čechách a Československu*, Praha 1936, s. 315–337.

Jaromír Hason (ed.), *FA Kudlov 4, 78–92. Kudlovská stodola. Filmové ateliéry v Gottwaldově–Zlíně se osamostatňují*, Zlín 2019.

Scott Herring, *The hoarders. Material Deviance in Modern American Culture*, Chicago 2014.

Karel Hetteš, bilance tří bilancí, *Tvar XIII*, 1963, č. 7 s. 204–214.

Mark Hill, *Hi Sklo Lo Sklo. Post War Czech Glass Design From Masterpiece to Mass-Produced*, London 2008.

Milan Hlaveš, *České sklo / 1945–1980. Tvorba v době mizerie a iluzí* (kat. výst.), Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze 2007.

Milan Hlaveš, Ateliérové sklo. Na okraj výstavy Connections v pražském Mánesu, *Art & Antiques*, květen 2009, č. 5, s. 10–16.

Milan Hlaveš, Ateliérová tvorba, in: Iva Knobloch Radim Vondráček (ed.), *Design v českých zemích 1900–2000*, Praha 2016, s. 433–459.

Emanuel Hrbek, Vytváříme vskutku české umělecké sklo?, *Československo III*, 1947–1948, č. 2, s. 82–122.

Lada Hubatová-Vacková Martina Pachmanová Pavla Pečinková (eds.), *Věci a slova. Umělecký průmysl, užité umění a design v české teorii a kritice 1870–1970*, Praha 2014.

Lada Hubatová-Vacková Iva Knobloch, *Václav Cigler*, Praha 2014.

Jindřich Chatrný Radana Červená (edd.), *Otakar Teychl, univerzitní profesor, lékař, sběratel, mecenáš*, Brno 2012.

Marcela Chmelařová, „V proudu lepšího a dokonalejšího“. Perské koberce mění majitele: Antikva a některé aspekty aukčního trhu let 1948–1953, *Opuscula historiae atrium LXIV*, 2015, č. 2, s. 142–157.

Marcela Cmelářová, *Cesty soukromého sběratelství moderního umění v českých zemích v letech 1948–1965* (dizertační práce), Seminář dějin umění FFMU, Brno 2016.

Marcela Chmelářová, „Živý květ jara“. Či nový koncept?: Sběratelská reflexe tvorby Adrieny Šimotové v socialistickém Československu v letech 1965–1980. Náslnin problematiky, *Opuscula historiae atrium* LXVI, 2017, č. 1, s. 166–181.

Karel Chytil, *Průvodce sbírkami muzejními*, Praha 1909.

J

F. [František] X. [Xaver] Jiřík, *Pazaurkova sbírka skla. Průvodce výstavou*, Praha 1932.

F. [František] X. [Xaver] Jiřík, *České sklo*, Praha 1934.

F. [František] X. [Xaver] Jiřík, *Knih o skle*, Praha 1934.

K

Jan Kaňa – Jiří Viehmann, *Czech Art Glass 7*, Chomutov 2018.

Jan Kaňa, O sbírání moderního českého skla, in: Jan Kaňa – Jiří Viehmann, *Czech Art Glass 7*, Chomutov 2018, s. 5–7.

Wolfgang Kemp, Wood – Figuring Problems of Material // 1976, in: Petra Lange-Berndt (ed.), *Materiality*, London – Cambridge 2015, s. 35–38.

Roland Kirsch (ed.), *Historie sklářské výroby v českých zemích II/1. Od konce 19. století do devadesátých let 20. století*, Praha 2003.

Roland Kirsch (ed.), *Historie sklářské výroby v českých zemích II/2. Od konce 19. století do devadesátých let 20. století*, Praha 2003.

Milena Klasová (ed.), *Libenský Brychtová*, Praha 2002.

Jan Klepl, Rozmach českého skla, in: Vilém Mathesius, *Co daly naše země Evropy a lidstvu. Od slovanských věrozvěstů k národnímu obrození*, Praha 1939, s. 206–2016.

Miroslav Klivar, *Skleněná plastika*, Břeclav 1999.

Iva Knobloch – Radim Vondráček (ed.), *Design v Českých zemích 1900–2000*, Praha 2016.

Helena Koenigsmarková, in: Eva Matyášová (ed.), *Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze. Přírůstky sbírek z let 1992–2002* (kat. výst.), Národní muzeum v Praze 2003, s. 2–3.

Šárka Kolárová, The oven-moulded Rhapsody by František Zemek, In: *Czechoslovak Glass Review* XII, 1957, č. 3, nestr.

Monika Konečná, *Obrazárna Otto Kuhna v kontextu soudobého sběratelství* (magisterská práce), Seminář dějin umění FFMU, Brno 2018.

Jan Kotík, *Tradice a kultura československé výroby*, Praha 1954.

Jan Koula, Něco o českém skle, *Světozor* XIX, 5. 6. 1885, č. 25, s. 392–395.

Jan Koula, Něco o českém skle, *Světozor* XIX, 3. 7. 1885, č. 29, s. 456–467.

J. [Jan] E. [Emil] Koula, *Moderní bytový interiér*, Praha 1976.

Daniela Kramerová, We Sell Dreams: Work Commissioned by the Shan of Iran from Czech Artist in the 1970s, *Umění* LXI, 2013, č. 4, s. 341–335.

Daniela Kramerová, Art Centrum, in: Milena Bartlová – Jindřich Vybíral a kol., *Budování státu. Reprezentace Československa v umění, architektuře a designu*, Praha 2015, s. 343–350.

Daniela Kramerová, Československo na světových výstavách v Bruselu a Montrealu. Od legendárních počátků k fungujícímu výstavnímu stroji, in: Terezie Nekvindová – Daniela Kramerová a kol., *Automat na výstavu. Československý pavilon na EXPO 67 v Montrealu*, Cheb – Praha 2017, s. 91–117.

Ondřej Kundra, *Meda Mládková: Můj úžasný život*, Praha 2014.

AL [Antonín Langhamer], heslo Milan Metelák, in: Anděla Horová (ed.), *Nová encyklopedie českého výtvarného umění. Dodatky*, Praha 2006, s. 502–503.

Alison de Lima Greene, Accidental Revolutionaries: A Conservation with Roy and Mary Cullen, in: Karel Srp (ed.), *New formations. Czech avantgarde art and modern glass from the Roy and Marry Cullen Collection*, New Haven 2011, s. 12–20.

Lenka Lindaurová – Anna Meissnerová (ed.), *Česká malba 1985–2005. Sbírka Richarda Adama*, Brno 2006.

Anna Lískovcová, Ztracení sběrači! O patologickém hromadění věcí, in: Martina Pachmanová (ed.), *Mít a být. Sběratelství jako kumulace, recyklace a obsese*, Praha 2008, s. 57–68.

Jitka Lněničková, Výběrová bibliografie sklářské technologické a technické literatury z doby mezi lety 1679–1944, in: Olga Drahotová (ed.), *Historie sklářské výroby v českých zemích I. Od počátků do konce 19. století*, Praha 2005, s. 573–608.

Jitka Lněničková, Sbírka skla Bruna Schreiberera, *Art & Antiques*, říjen 2006, č. 10, s. 38–47.

Jitka Lněničková, Velkorysý dar muzea Šumavy – sbírka Bruno Schreiberera, *Sklář a keramik* LVI, 2006, č. 5–6, s. 92.

Jitka Lněničková a kol., *Sbírka skla Bruno Schreiberera*, Sušice 2008.

Václav Lukáš, The Exportation of Bohemian Glass a Historical Review, *Journal of Glass Studies*, 1982, č. 23, s. 56–63.

Karel Boromejský Mádl, *O českém skle*, Praha 1890.

Martin Mádl, *Barokní sklo a jeho sbírka v oddělení starších českých dějin Národního muzea* (dizertační práce), Ústav pro dějiny umění FF UK, Praha 2001.

Jiří Machalický – Jiří Lammel, *Sbírky muzea Kampa*, Praha 2009.

Jiří Machalický, Sbírka českého skla, in: Jiří Machalický – Jiří Lammel, *Sbírky muzea Kampa*, Praha 2009, s. 325–326.

Hubert S. Matějček, *S uměním do celého světa. Manažerské vzpomínky*, Praha 2003.

František Mareš, *České sklo. Příspěvek k dějinám jeho až do konce XVIII. století*, Praha 1893.

Jaromíra Maršíková, František Koudelka's Flora, *Czechoslovak Glass Review* XXIX, 1974, č. 5, s. 19–21.

Jaromíra Maršíková, Sklo Františka Víznera, *Domov*, 1976, č. 6, s. 20–23.

Jaromíra Maršíková, Milan Metelák, výtvarník harrachovské sklárny, *Domov*, 1980, č. 1, s. 6–8.

Robert Mečkovský, *Umělecké aukce v Praze v období první republiky* (dizertační práce), Seminář dějin umění FFMU, Brno 2014.

Jiřina Medková, Sbírka skla a porcelánu národního umělce Dr. Ladislava Vycpálka, *Ars Vitraria* III. *Sborník studií a zpráv o skle a bižuterii*, Jablonec nad Nisou 1971, s. 159–164.

Jiřina Medková, *Povídání o českém skle*, Praha 1979.

Jan Mergl, *Z Nového světa do celého světa. 300 let Harrachovského skla*, Praha 2012.

Jan Mergl, sklo, in: Lucie Vlčková – Alice Hekrdlová (ed.), *Krásná jizba dp 1927–1948. Design pro demokracii*, Praha 2018, s. 166–205.

Jan Mergl, *České sklo ze soukromých sbírek*, Praha 2019.

Lenka Merglová Pánková, Historické techniky a nové technologie, in: Jan Mergl, *Z Nového světa do celého světa. 300 let Harrachovského skla*, Praha 2012, s. 383–399.

Ferdinand Břetislav Mikovec, *Fotografisches Album Böhmischer Alterthümer aus der im September 1861 auf dem altstädter Rathhause zu Prag veranstalteten ersten archäologischen Ausstellung des Vereins Arkadia*, Prag 1862.

Jan Michl, Dva různé osudy. Užité umění a průmyslový design v socialistickém Československu, in: Jan Michl, *Funkcionalismus, design, škola, trh. Čtrnáct textů o problémech teorie a praxe moderního designu*, Praha 2016, s. 293–302.

Meda Mládková, Sklo v Československu, in: *7+1 Mistři českého skla* (kat. výst.), Museum Kampa v Praze 2016, s. 74–75.

Werner Muensterberger, *Collecting. An Unruly Passion*, New Jersey 1994.

Werner Muensterberger, Vášně aneb neutuchající zdroje sběratelství, in: Martina Pachmanová (ed.), *Mít a být. Sběratelství jako kumulace, recyklace a obsese*, Praha 2008., s. 195–203.

Petra Nováková, Od Koldomu po zubařské křeslo. Expozice Československa na Triennale di Milano mezi léty 1947–1986, in: Milena Bartlová a kol., *Co bylo Československo? Stát, národ, kultura*, Praha 2016, s. 159–170.

Petr Nový, *Sklo z Desné. Desná Glass 1847–2017*, Desná 2017.

Petr Nový – Milan Hlaveš – Patrik Illo, *Dva v jednom. Design českého a slovenského skla 1918–2018*, Jablonec nad Nisou 2018.

Petr Nový – Milan Hlaveš, Proměny českého skla, in: Petr Nový – Milan Hlaveš – Patrik Illo, *Dva v jednom. Design českého a slovenského skla 1918–2018*, Jablonec nad Nisou 2018, s. 49–56.

Petr Nový, Slovenské stopy, in: Petr Nový – Milan Hlaveš – Patrik Illo, *Dva v jednom. Design českého a slovenského skla 1918–2018*, Jablonec nad Nisou 2018, s. 56–59.

Petr Nový, Ani černá ani bílá, in: Petr Nový – Milan Hlaveš – Patrik Illo, *Dva v jednom. Design českého a slovenského skla 1918–2018*, Jablonec nad Nisou 2018, s. 63–65.

Petr Nový – Milan Hlaveš, České a slovenské sklářství mezi lety 1948–1989, in: Petr Nový – Milan Hlaveš – Patrik Illo, *Dva v jednom. Design českého a slovenského skla 1918–2018*, Jablonec nad Nisou 2018, s. 133–150.

Petr Nový, Druhý dech slovenského skla, in: Petr Nový – Milan Hlaveš – Patrik Illo, *Dva v jednom. Design českého a slovenského skla 1918–2018*, Jablonec nad Nisou 2018, s. 147–150.

O Tina Oldknow, *Voices of Contemporary Glass: The Heineman Collection*, in: Richard W. Price (ed.), *Voices of Contemporary Glass. The Heineman Collection*, Corning New York 2009, s. 19–25.

Nancy Olnick – Giorgio Spanu, Foreword, in: Susan Sacks (ed.), *Venetian glass. The Nancy Olnick and Giorgio Spanu Collection*, New York – Milano 2000, s. 6–9.

Kateřina Ottmarová, *Václav Chad (1923–1945)* (bakalářská diplomová práce), Katedra dějiny umění FFUP, Olomouc 2017.

P Martina Pachmanová (ed.), *Mít a být. Sběratelství jako kumulace, recyklace a obsese*, Praha 2008.

Martina Pachmanová, Úvod, in: Martina Pachmanová (ed.), *Mít a být. Sběratelství jako kumulace, recyklace a obsese*, Praha 2008, s. 9–12.

Martina Pachmanová, Výstavní praktiky státu: Export československého umění, in: Milena Bartlová – Jindřich Vybíral a kol., *Budování státu. Repräsentace Československa v umění, architektuře a designu*, Praha 2015, s. 282–288.

Oldřich Palata, Czechoslovak Glass: A Subtle Weapon in the Superpowers' Ideological Struggle The Czechoslovak Glass Exhibition, Moscow, 1959, in: Helmut Rieke (ed.), *Czech Glass 1945–1980. Design in an Age of Advertisys*, Stuttgart 2005, s. 104–111.

OP DS [Oldřich Palata – Dana Stehlíková], heslo Pazaurek Gustav Edmont, in: Anděla Horová (ed.), *Nová encyklopedie českého výtvarného umění. Dodatky*, Praha 2006, s. 585–586.

Oldřich Palata, Sklo na světové výstavě EXPO 58, in: Daniela Kramerová – Vanda Skálová (edd), *Bruselský sen. Československá účast na světové výstavě EXPO 58 v Bruselu a životní styl 1. poloviny 60. let*, Praha 2008, s. 116–131.

Oldřich Palata, *Kouzlo imaginace – sklo Stanislava Libenského a Jaroslavy Brychtové v architektuře*, 2013.

Gustav Edmund Pazaurek, *Moderne Gläser*, Leipzig 1901.

Gustav Edmund Pazaurek, *Kunstgläser der Gegenwart*, Leipzig 1925.

Gustav Edmund Pazaurek, *Gläser der Empire- und Biedermeierzeit*, Leipzig 1923.

Susan M. Pearce (ed.), *Interpreting Objects and Collections*, London – New York 1994.

Susan Pearceová, Sběrání jako médium a poselství, in: Martina Pachmanová (ed.), *Mít a být. Sběratelství jako kumulace, recyklace a obsese*, Praha 2008, s. 205–213.

Sylva Petrová, Sběratelství moderního skla, *Starožitnosti a užité umění*, prosinec 1993, č. 9, 10, s. 22–23.

Sylva Petrová, Sklo a keramika 1958–1970, in: Rostislav Švácha–Marie Platovská (edd.), *Dějiny českého výtvarného umění V 1939/1958*, Praha 2005, s. 267–269.

Sylva Petrová, Sklo a keramika 1948–1958, in: Rostislav Švácha–Marie Platovská (edd.), *Dějiny českého výtvarného umění V 1939/1958*, Praha 2005, s. 459–463.

Sylva Petrová, Sklo a keramika 1948–1958, in: Rostislav Švácha–Marie Platovská (edd.), *Dějiny českého výtvarného umění VI/1 1958/1920*, Praha 2007, s. 329–337.

Sylva Petrová, Sklo a keramika 1970–1989, in: Rostislav Švácha–Marie Platovská (edd.), *Dějiny českého výtvarného umění VI/2 1958/1920*, Praha 2007, s. 841–851.

Sylva Petrová, Sklo a keramika 1989–2000, in: Rostislav Švácha–Marie Platovská (edd.), *Dějiny českého výtvarného umění VI/2 1958/1920*, Praha 2007, s. 1031–1035.

Sylva Petrová, *České a slovenské sklo v exilu* (kat. výst.), Moravská galerie v Brně 2007.

Sylva Petrová, *České sklo*, Praha 2018.

Eliška Petřeková, *Kollerova sbírka a sběratelství antiky na přelomu raného novověku a moderní doby* (magisterská diplomová práce), Ústav archeologie a muzeologie FFMU, Brno 2019.

Slavomír Ravik, *Starožitnosti. Slohy, sbírky, aukce, sběratelé*, Praha 1994.

Helmut Ricke (ed.), *Czech Glass 1945–1980. Design in an Age of Advertisery*, Stuttgart 2005.

R. [Robert] A. [Alexander] Robertson, *Chats on Old Glass*, New York 1969.

Marcela Rusinko, Státem vedené soudní procesy závěru padesátých let a soukromé umělecké sběratelství v komunistickém Československu: Jaroslav Borovička a Václav Butta, in: Milena Bártlová a kol., *Co bylo Československo? Kulturní konstrukce státní identity*, Praha 2017, s. 230–239.

Marcela Rusinko, *Snad nesebíráte obrazy? Cesty soukromého sběratelství moderního umění v českých zemích v letech 1948–1965*, Praha 2018.

Marcela Rusinko–Vít Vlhas (eds.), *Sobě ke cti, umění ke slávě. Čtyři století uměleckého sběratelství v českých zemích*, Brno 2019.

Nad'a Řeháková Vít Havránek Karel Miler, *Osudová zalíbení. Sběratelé moderního umění I. 1900–1996* (kat.výst.), Národní Galerie Praha 1996.

Michaela Secká, *Jen Náprstková, prosím... Neobyčejný život v dobových pramenech*, Praha 2016.

Paul Scheerbart, Glass architecture, in: Ulrich Conrads (ed.), *Programs and Manifestoes on 20th-Century Architecture*, Cambridge Massachusetts 1971, s. 32–33.

Bruno Schreiber, O sběratelství a mecenášství, in: Jitka Lněničková a kol., *Sbírka skla Bruno Schreibera*, Sušice 2008, s. 23–24.

Sklo a keramika, *Ročenka ART+ trh s uměním v roce 2011*, únor 2012, s. 104–106.

Sklo a prostor (kat. výst.), České muzeum výtvarných umění v Praze 1998.

Marcel Sladkowski (ed.), *FA Kudlov 1, 36–45. Kudlovska stodola. Založení a první léta filmových ateliérů ve Zlíně*, Zlín 2016.

Marcel Sladkowski (ed.), *FA Kudlov 3, 61–77. Kudlovska stodola. Filmové ateliéry v Gottwaldově / Zlíně žijí*, Zlín 2018.

Hanka Sládková, O sběratelích a lidech: společnost věcí a příběhy předmětů, in: Martina Pachmanová (ed.), *Mít a být. Sběratelství jako kumulace, recyklace a obsese*, Praha 2008, s. 21–33.

Lubomír Slavíček, *Artis pictoriae amatores – barokní sběratelství v Čechách a na Moravě*, in: Helena Brožková Jiří Církil Olga Drahotová et. al., *Sběratelství*, Praha 1983, s. 61–78.

Lubomír Slavíček, *Chvála sběratelství. Holandské obrazy 17. a počátku 18. století v českých sbírkách 1660–1939*, Cheb 1993.

Lubomír Slavíček Pavel Preiss Vít Vlnas Zdeněk Hojda, *Artis pictoriae amatores. Evropa v zrcadle pražského barokního sběratelství*, Praha 1993.

Lubomír Slavíček, *Sbírky a sběratelé na Moravě 17. a 18. století*, in: Tomáš Knoz (ed.), *Morava v době baroka*, Brno 2004, s. 91–104.

Lubomír Slavíček, *Sběratelství a umělecký obchod v Praze v letech 1780–1800*, in: Hana Svatošová (ed.), *Praha Mozartova. Kulturní a společenský život v Praze 1780–1800* (kat. výst.), Archiv hlavního města Prahy 2006, s. 138–147.

Lubomír Slavíček, *Sobě, umění, přátelům. Kapitoly z dějin sběratelství v Čechách a na Moravě 1650–1939*, Praha 2008.

Lubomír Slavíček, Milovník a sběratel výtvarného umění, přítel a mecenáš umělců, in: Jindřich Chatrný – Radana Červená (edd.), *Otakar Teyschl. Univerzitní profesor, lékař, sběratel, mecenáš*, Brno 2012, s. 70–125.

LS [Lubomír Slavíček], heslo Pazaurek Gustav Edmund, in: Lubomír Slavíček (ed.), *Slovník historiků umění, výtvarných kritiků, teoretiků a publicistů v českých zemích a jejich spolupracovníků z příbuzných oborů (asi 1800–2008) II*, Praha 2016, s. 1092.

LS [Lubomír Slavíček], heslo Šindelář Dušan, in: Lubomír Slavíček (ed.), *Slovník historiků umění, výtvarných kritiků, teoretiků a publicistů v českých zemích a jejich spolupracovníků z příbuzných oborů (asi 1800–2008) II*, Praha 2016, s. 1443–1444.

Edmund Schebek, *Böhmens Glasindustrie und Glashandel*, Prag 1878.

Karel Srp (ed.), *New formations. Czech avantgarde art and modern glass from the Roy and Marry Cullen Collection*, New Haven 2011.

Dana Stehlíková (ed.), *Kabinety umění a kuriozit. Pět století sběratelství uměleckého řemesla* (kat. výst.), Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze 1995.

Eva Šamšulová – Olga Trmalová, *Portrétní miniatury chomutovské sbírky. Katalog sbírky miniatur Oblastního muzea v Chomutově*, Chomutov 2007.

Jiří Šetlík, in: *Acta UPM I. Přírůstky sbírek 1965–1968*, Praha 1969, nestr.

Dušan Šindelář, *Současné sklo v Československu*, Praha 1970.

Dušan Šindelář, *Typologie výroby skla*, Praha 1973.

Dušan Šindelář, *Estetika sklářské tvorby*, Praha 1974.

Dušan Šindelář, *Estetika užité tvorby*, Praha 1978.

Jana Šindelová (ed.), *Václav Cigler / Michal Motyčka. Světelné pole / Light Field* (kat. výst.), Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem 2019.

Antonín Šorm, *Sbírky uměleckých předmětů biskupa Dra Antonína Podlahy*, Praha 1932.

František Šubert, O jedné velké vášni, in: Pierre Cabanne, *Knihy o velkých sběratelích*, Praha 1971, s. 224–228.

Pavel Taussig (ed.), *FA Kudlov 2, 46–60. Kudlovská stodola. Filmové ateliéry ve Zlíně v poválečném období*, Zlín 2017.

Prokop Toman, *Umění a sběratelství*, Praha 1930.

Lenka Tvrzníková, *Gustav Edmund Pazaurek (1865–1935)* (magisterská diplomová práce), katedra dějin výtvarného umění, FFUP, Olomouc 2011.

Lada Hubatová-Vacková – Martina Pachmanová – Pavla Pečinková (eds.), *Věci a slova. Umělecký průmysl, užité umění a design v české teorii a kritice 1870–1970*, Praha 2014.

Lada Hubatová-Vacková, *Krása věcí, průmysl a moderní společnost (1870–1918)*, in: Lada Hubatová-Vacková – Martina Pachmanová – Pavla Pečinková (eds.), *Věci a slova. Umělecký průmysl, užité umění a design v české teorii a kritice 1870–1970*, Praha 2014, s. 27–63.

Grace M. Vallois, *First step in collecting*, Philadelphia – London, 1913.

Ondřej Vávra, *Art Centrum jako subjekt komunikace o umění* (bakalářská diplomová práce), Ústav marketingových informací FMK UTB, Zlín 2007.

František Vízner, *Sklo 1962–1982* (kat. výst.), Moravská Galerie v Brně 1983.

Vít Vlhas, *Maecenas – Collector – Client. Some Remarks on Terms and Meanings*, in: Milan Hlavačka (ed.), *Collective and Individual Patronage and the Culture of Public Donation in Civil Society in the 19th and 20th Centuries in Central Europe*, Praha 2010, s. 234–244.

Radim Vondráček, *Úvod: Design v české uměnovědě*, in: Iva Knobloch – Radim Vondráček (ed.), *Design v českých zemích 1900–2000*, Praha 2016, s. 12–25.

Ruth Hurst Vose, *A Collector's Guide to Antique Glass*, London 1996.

Jindřich Vybíral, *Co je českého na umění v Čechách*, in: Milena Bartlová (ed.), *Dějiny umění v české společnosti: otázky, problémy, výzvy. Příspěvky přednesené na prvním sjezdu českých historiků umění*, Praha 2004, s. 200–207.

Josef Vydra, *Nové povolání průmyslové výtvarnictví*, Praha 1948.

Verena Wasmuth, *Czech Glass in the Limelight: The Great Exhibition Abroad*, in: Helmut Ricke (ed.), *Czech Glass 1945–1980. Design in an Age of Advertisery*, Stuttgart 2005, s. 86–103.

Norman W. Webber, *Collecting Glass*, New York 1972.

[TW] Tomáš Winter, *Soukromí sběratelů po roce 1945*, in: Taťána Petrasová – Rostislav Švácha (eds.), *Dějiny umění v českých zemích 800–2000*, Praha 2017, s. 912–913.

Filip Wittlich (ed.), *Vojtěch svobodný pán Lanna. Sběratel, mecenáš a podnikatel*, Praha 1996.

Sarah Yates, *Collecting Glass. The Facts At Your Fingertips*, London 2000.

J. [James] H. [Henry] Yoxall, *Collecting Old Glass English and Irish*, London 1916.

Petra Zmeškalová, *Umělecké sklo na pozadí politických a společenských okolností mezi lety 1945–1965: příspěvek k procesu legitimizace nového uměleckého oboru* (magisterská diplomová práce), Ústav hudební vědy FFMU, Brno 2012.

Aukční katalogy

Aukční katalog České umělecké sklo V část, Aukční dům Sýpka Praha 23. 10. 2011.

České sklo z let 1940–1980. Soukromá sbírka, 1. část, Aukční dům sýpka Praha 22. 11. 2009.

Umělecká aukční síň v Praze, společnost s.r.o. I. aukce. Bohemica, malby, kresby, sklo, porculán, hodiny, šperky a.j. Malby starých mistrů z majetku soukromého, Praha 14. 15. 10. 1921.

Ústřední dražebna Státního zástavního a půjčovního úřadu. Aukční síň Ladislav Ryšavý. Dražební katalog. I. díl vzácné sbírky vrchního ředitele Živn. Banky p. Apollo Ružičky: Holičská keramika XVIII. století a barevné sklo. Sběrka originálů vrchního soud. Rady p. J. Ulricha, Praha 2. 3. 3. 1931.

Mezinárodní umělecká aukční síň Praha I., Příkopy č. 35 v bývalé dvoraně Průmyslové Banky M. Goldbergová-Schlosserová, Aukce uměleckých sbírek, skla, porculánu, obrazů, rytin, slohového nábytku, perských koberců, zbraní, čínského nábytku a uměl. předmětů z pozůstalosti baronky Jenny Henningerové, ze vzácných sbírek konsula Dra P. F. t. č. v New Yorku a jiného majetku, Praha 21. září do 29. září 1935.

Mezinárodní umělecká aukční síň M. Goldbergová-Schlosserová, šlechtický dům. XVIII. Aukce Pozůstalost p. Dr. Goldmanna z Chomutova, pana poslance Dr. Kubíčka a jiného majetku. Známa sbírka porculánu českého, vídeňského a míšeňského, českého skla, miniatur, obrazů, nábytku. Perské koberce a různý průmysl evropský a čínský, Praha 9. 11. 12. 1936.

Mezinárodní umělecká aukční síň M. Goldbergová-Schlosserová, šlechtický dům. XIX. aukce. Pozůstalost p. Dr. Goldmanna z Chomutova, nábytku, perských koberců a různých uměleckých předmětů, Praha 25. 27. 1. 1937.

Mezinárodní umělecká aukční síň M. Goldbergová–Schlosserová, šlechtický dům. XX. aukce. Ze zámeckého majetku hraběte Zedtwitze, z pozůstalosti Dr. Goldmanna z Chomutova III. díl aj. Sbírka vzácného porcelánu, skla, obrazů, nábytku, perských koberců, umělecký průmysl čínský, japonský a primitivní africký, Praha 16. 23. 2. 1937.

Internetové zdroje

Harvey K. Littleton and the American Studio Glass Movement, *cmog*, <https://www.cmog.org/article/harvey-k-littleton-and-american-studio-glass-movement>, vyhledáno 8. 1. 2020.

Robert Mečkovský, Historie Aukční síně Státního zástavního úřadu III. Pozůstalost Emy Destinové, konec síně Lad. Ryšavého, *Artplus*, <https://www.artplus.cz/cs/aukcni-zpravodajstvi/1/historie-aukcni-sine-statniho-zastavniho-uradu-iii>, vyhledáno 21.1. 2020.

Robert Mečkovský, Na pražské aukci za císaře pána. Z dějin českého trhu s uměním, *Artplus*, <https://www.artplus.cz/cs/aukcni-zpravodajstvi/1/na-prazske-aukci-za-cisare-pana>, vyhledáno 21.1. 2020.

Romana Veselá, Může být sklo umění, *Artalk*, <https://artalk.cz/2018/09/07/muze-byt-sklo-umeni/>, vyhledáno 8. 3. 2019.

William Warmus, Venetian Cool Fire, http://www.warmus.org/venetian_cool_fire.htm, vyhledáno 20. 3. 2020.

Nebibliografické prameny

Nepublikovaný posudek Petra Nového na část sbírky skla Čestmíra Vančury: Petr Nový, *Sbírka Čestmíra Vančury, Zlín, 2008.*

Soukromá sbírka Čestmíra Vančury, Zlín – Praha

Seznam obrazové přílohy

- [1, 2]
Scény z filmové adaptace hry *Skleněný Zvěřinec* z roku 1950 režiséra Irvinga Rappera
- [3]
Obálka časopisu *Czechoslovak Glass Review* I, č. 1, september 1946.
- [4]
Ochranná známka Bohemia Crystal společnosti Crystalex.
Foto:
<https://www.crystalex.cz/cz/info/16-znacky.html>
- [5]
Reklama v časopisu *Czechoslovak Glass Review* III., september 1946, č. 4, nestr.
- [6]
Záběry z prezentačního filmu *Naše sklo v Moskvě*, 1959
- [7]
František Mareš, *České sklo. Příspěvek k dějinám jeho až do konce XVIII. století*, Praha 1893.
- [8]
Gustav Edmund Pazaurek, *Moderne gläser*, Leipzig 1901.
- [9]
Publikace Dušana Šindeláře, *Současné sklo v Československu*, Praha 1970.
- [10]
Starožitné toustovače ze sbírky Jense Veerbecka, nedatováno. Foto:
https://www.christies.com/features/German-art-collectors-gr35-1.aspx?sc_lang=en
- [11]
Grafické znázornění rozdílu mezi sběrateli, sběrači a hromadiči.
Foto: Kateřina Ottmarová
- [12]
Grafické znázornění rozdílu mezi funkcí, motivací a stimulací sbírky. Foto: Kateřina Ottmarová
- [13]
Znázornění pohybů předmětů skla v umělecko-kulturním systému Jamese Clifforda. Foto: Kateřina Ottmarová
- [14]
„Je to čisté – můžeš vidět, jak je to čisté – je to nádobí Pyrex“
Reklama americké značky skleněného nádobí, nedatováno.
- Foto:
https://archivesspace.com.org/repositories/3/digital_objects/70
- [15]
Reklama americké sklářské společnosti Fostoria Glass Company (příklad setu), 1922.
Foto:
https://en.wikipedia.org/wiki/File:Fostoria_Glass_Advertisement_1922_American.png
- [16]
Fotografie dražených předmětů ze sbírky Richarda Goldmanna, 9. 11. 12. 1936. Reprofoto: *Mezinárodní umělecká aukční síň M. Goldbergová–Schlosserová, šlechtický dům. XVIII. Aukce Pozůstalost p. Dr. Goldmanna z Chomutova, pana poslance Dr. Kubička a jiného majetku. Znamá sbírka porcelánu českého, vídeňského a míšeňského, českého skla, miniatur, obrazů, nábytku. Perské koberce a různý průmysl evropský a čínský*, Praha 9. 11. 12. 1936, nestr.
- [17]
Katalog první aukce dražených předmětů ze sbírky Richarda

Goldmanna, 9. 11. 12. 1936.

[18]
Část Lannovy sbírky
v Uměleckoprůmyslové
m muzeu v Praze, 1936.
Foto:
[https://www.upm.cz/o-
muzeu/](https://www.upm.cz/o-muzeu/)

[19]
F. X. Jiřík, *Pazaurkova
sbírka skla. Průvodce
výstavou*, Praha 1932.

[20]
Sbírky biskupa
Antonína Podlahy, 1932.
Reprofoto: Antonín
Šorm, *Sbírky uměleckých
předmětů biskupa Dra
Antonína Podlahy*, Praha
1932, s. 20.

[21]
Katalog aukce ze sbírky
Jenny Henningerové,
30. 9. 1. 10. 1935.

[22]
*Czechoslovak Glass: Seven
Masters* (kat. výst.),
American Craft Museum
New York 1983.

[23]
Funkce, motivace a
stimulace soukromé
sbírky Čestmíra
Vančury. Foto: Kateřina
Ottmarová

[24]
Sbírka skla Čestmíra
Vančury, 2019. Foto:
Kateřina Ottmarová

[25]
František Vízner,
žardiniéra, návrh mezi
lety 1961–1962, lisované
sklo, v. 14 cm, soukromá
sbírka. Foto: Kateřina
Ottmarová

[26]
František Vízner, váza,
návrh počátkem roku
1970, hutní sklo, v. 16
cm, soukromá sbírka.
Foto: Kateřina
Ottmarová

[27]
František Vízner, váza,
návrh počátkem roku
1970, hutní sklo, v. 17
cm, soukromá sbírka.
Foto: Kateřina
Ottmarová

[28]
Milan Metelák, váza
Albatros, návrh 1958,
hutní sklo, v. 30,5 cm,
soukromá sbírka. Foto:
Kateřina Ottmarová

[29]
Stanislav Libenský,
Jaroslava Brychtová,
Horizont, 2006,
broušené a tavené sklo,
84 × 101 cm, soukromá
sbírka. Foto: Studio 2.15

[30]
Stanislav Libenský,
Jaroslava Brychtová,
Siluetta III, 1989,
broušené a tavené sklo,
39 × 49,5 cm, soukromá
sbírka. Foto: Studio 2.15

[31]
Václav Cigler,
Kompozice–bloky, 80.
léta 20. století, broušené
a lepené sklo, 47 × 48,5
× 12 cm, soukromá
sbírka. Foto: archiv
Václava Ciglera a
Michala Motyčky

[32]
Václav Cigler, Michal
Motyčka, *Kompozice–
chrám*, 2003, broušené a
tavené sklo, 60 × 60 × 13
cm, soukromá sbírka.
Foto: archiv Václava
Ciglera a Michala
Motyčky

[33]
Marian Karel, *Jehlan*,
nedatováno, broušené
sklo, 34 × 17 × 17 cm,
soukromá sbírka. Foto:
Kateřina Ottmarová

Anotace

Titul a jméno autora:

Bc. Kateřina Ottmarová

Instituce:

Katedra dějin umění, Filozofická fakulta,
Univerzita Palackého v Olomouci

Obor:

Dějiny výtvarného umění

Název práce:

**Dívat se, ale nedotýkat se.
Soukromé sběratelství českého skla na
příkladu soukromé sbírky Čestmíra Vančury**

Title of thesis (eng.):

**Look But Don't Touch. Private Collecting of
Czech Glass on the Example of the Čestmír
Vančura's Private Collection**

Vedoucí práce:

doc. Mgr. Ondřej Jakubec, Ph.D.

Rok obhajoby:

2020

Anotace práce:

Diplomová práce představuje téma soukromého sběratelství českého skla na příkladu sbírky Čestmíra Vančury. Práce se zabývá významem fenoménu českého skla a jeho sběratelstvím. Zodpovídá na otázku, co se skrývá pod pojmem české sklo. Následně na příkladech ukazuje vlivy působící na sběratelskou činnost a předkládá exkurz do vývoje sběratelství skla na našem území. Formou kritického katalogu práce uvádí a zhodnocuje unikátní soukromou sbírku skla Čestmíra Vančury, která je takto poprvé představena veřejnosti.

Annotation (eng.):

The master's thesis presents the topic of private collecting of Czech glass on the example of the Čestmír Vančura's private collection. The work applies to the importance of the phenomenon of Czech glass and its collecting. It answers the

question of what is hidden under the concept of Czech glass. On examples demonstrate the effects on the activities of glass collectors and give an insight into the development of glass collecting in our country. In the form of a critical catalogue, it presents and evaluates the private glass collection of Čestmír Vančura thus presented to the public for the first time.

Klíčová slova:

sběratelství, soukromé sběratelství, sběratelství skla, starožitnosti, české sklo, ateliérové sklo, užité umění, soukromá sbírka Čestmíra Vančury

Key words (eng.):

collecting, private collecting, collecting of glass, antiquities, czech glass, atelier glass, applied art, Čestmír Vančura's private collection

Počet stran:

183 (včetně příloh), 64 (bez příloh)

Počet znaků:

153 627 (bez příloh)

Jazyk práce:

český jazyk